

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ΄ – ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
«ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ»

ΑΘΗΝΑ 2010

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ΄ – ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

**«ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ»**

ΑΘΗΝΑ 2010

I.	ΣΥΣΤΑΣΗ – ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.	5
II.	ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 25 ^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2009 ΜΕ ΘΕΜΑ: «Διεθνής Ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών».	7
III.	ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 27 ^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2010 ΜΕ ΘΕΜΑ: «Κωνσταντίνα Κούνεβα: το σκληρό πρόσωπο της ελληνικής πραγματικότητας».	21
IV.	ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ	
A.	Εισαγωγή.	31
B.	Τα σημερινά προβλήματα.	35
Γ.	Παρεμβάσεις που μπορεί να γίνουν για την αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών.	36
Δ.	Γυναίκα και Μετανάστευση.	39
Ε.	Συμπεράσματα.	41
V.	ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.	43

I. ΣΥΣΤΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατά την Α' Σύνοδο της ΙΓ' Περιόδου η Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμόν 12652/9082 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, κ. Φίλιππου Πετσάλνικου.

Αντικείμενο της Επιτροπής της Βουλής, Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είναι:

αα) Η μελέτη, η έρευνα και η διατύπωση προτάσεων με σκοπό την προώθηση στην εκπαίδευση, στην οικογένεια και στους άλλους κοινωνικούς θεσμούς της αρχής της ισότητας των φύλων, ιδίως σε θέματα απασχόλησης, σεβασμού και προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και κάθε άλλη ενέργεια που συμβάλλει στην κατοχύρωση και εφαρμογή της αρχής αυτής από την Διοίκηση και τους, εν γένει, δημόσιους φορείς, κατά τους ορισμούς της παραγράφου 2 του άρθρου 4 και της παραγράφου 2 του άρθρου 16 του Συντάγματος.

ββ) Η παρακολούθηση των αναγκών και των προβλημάτων της νεολαίας, η υποβολή συναφών προτάσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, προς κάθε αρμόδιο φορέα, η διερεύνηση της δυνατότητας συνεργασίας με τα Κοινοβούλια άλλων χωρών και διεθνείς οργανισμούς σε θέματα που απασχολούν τους νέους, η ανάληψη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, καθώς και η αξιολόγηση των απόψεων που διατυπώνονται στις συνόδους της Βουλής των Ελλήνων και η προώθησή τους στους αρμόδιους Υπουργούς.

Στην μόνιμη επιτροπή ισότητας, νεολαίας και δικαιωμάτων του ανθρώπου συνίσταται υποεπιτροπή για τα θέματα των ατόμων με αναπηρία, στην οποία μετέχει ένας Βουλευτής από κάθε Κοινοβουλευτική Ομάδα της αντιπολίτευσης, λαμβανομένης υπόψη, ως προς τη συμμετοχή της πρώτης σε δύναμη Κοινοβουλευτικής Ομάδας, της παραγράφου 5 του άρθρου 31.

Αντικείμενο της υποεπιτροπής αυτής είναι η καταγραφή και η μελέτη των προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, η κατοχύρωση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στα αγαθά της κοινωνίας, της οικονομίας, του πολιτισμού και της ζωής και η υποβολή προτάσεων για τη συμπλήρωση και βελτίωση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου. Οι προτάσεις της υποεπιτροπής υποβάλλονται στην επιτροπή και διαβιβάζονται από τον Πρόεδρο της Βουλής στη διαρκή επιτροπή κοινωνικών υποθέσεων και τους αρμόδιους Υπουργούς.

Η Επιτροπή συγκροτήθηκε από 13 μέλη, ως ακολούθως, κατά Κοινοβουλευτική Ομάδα:

Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα		Νέα Δημοκρατία	
Παναγιώτης Αντωνακόπουλος Σάββας Εμινίδης Παναγιώτα Ζούνη Αθανασία Μερεντίτη Βασίλειος Οικονόμου Ελένη Τσιαούση Βασιλική Τσόνογλου-Βυλλιώτη		Μαρία Κόλλια-Τσαρούχα Ελένη Ράππη Ευγενία Τσουμάνη-Σπέντζα	
Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας		Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός	
Ιωάννης Γκιόκας		Ουρανία Παπανδρέου-Παπαδάκη	
Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς			
Ηρώ Διώτη			

Το αξίωμα του Προέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Βασίλειος Οικονόμου.

Στο αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής εξελέγη η κα Μαρία Κόλλια-Τσαρούχα.

Στο αξίωμα του Β' Αντιπροέδρου της Επιτροπής εξελέγη ο κ Ιωάννης Γκιόκας.

Γραμματέας της Επιτροπής εξελέγη η κα Ουρανία Παπανδρέου-Παπαδάκη.

Η Επιτροπή εξέτασε το ζήτημα της βίας κατά των γυναικών σε τρεις συνεδριάσεις στο διάστημα από 25 Νοεμβρίου 2009 έως 4 Φεβρουαρίου 2010.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 25^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2009
ΜΕ ΘΕΜΑ:
«Διεθνής Ημέρα για την εξάλειψη της βίας
κατά των γυναικών»

Στην Αθήνα στις 25 Νοεμβρίου 2009, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.30', στην Αίθουσα «Προέδρου Δημητρίου Γεωργ. Παπασπύρου» (150) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής, κ. Βασιλείου Οικονόμου, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Συζήτηση σε αναφορά με τη Διεθνή Ημέρα για την πάταξη της βίας κατά των γυναικών». Στη συνεδρίαση παρέστησαν η Γενική Γραμματέας Ισότητας των Φύλων, κυρία Μαρία Στρατηγάκη, οι Πρόεδροι α) της Ένωσης Γυναικών Ελλάδας (Ε.Γ.Ε.), κυρία Τίνα Πανταζή, β) της Ομοσπονδίας Γυναικών Ελλάδας (Ο.Γ.Ε.), κυρία Καλλιόπη Μπουντούρογλου, γ) της Αδέσμευτης Κίνησης Γυναικών, κυρία Σταματίνα Καλουδάκη, δ) του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, κυρία Σούλα Παναρέτου, ε) της Παναθηναϊκής Οργάνωσης Γυναικών, κυρία Αγγέλα Φραντζεσκάκη, στ) του Πολιτικού Συνδέσμου Γυναικών, κυρία Έφη Μπέκου, η Εκπρόσωπος της Διεθνούς Εταιρείας Στήριξης της Οικογένειας «Φροντίδα», κυρία Ειρήνη Δορκοφίκη, τα μέλη της Αδέσμευτης Κίνησης Γυναικών, κυρία Ειρήνη Καστάνη και κυρία Ολυμπία Μπάτα, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, Βασίλης Οικονόμου, αφού ευχαρίστησε την Γενική Γραμματέα Ισότητας των δύο φύλων και τις εκπροσώπους των γυναικείων οργανώσεων για την προθυμία με την οποία ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του Ελληνικού Κοινοβουλίου και της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής της Βουλής για θέματα Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τόνισε ότι πρόκειται για μια πολύ σημαντική συνεδρίαση καθώς αυτή εντάσσεται στην απόφαση του Ελληνικού Κοινοβουλίου να συζητήσει σε αναφορά με τη «Διεθνή Ημέρα για την πάταξη της βίας κατά των γυναικών», που είναι η 25^η Νοεμβρίου. Υποστήριξε ότι οι κυρίες που κλήθηκαν να παρουσιάσουν τις απόψεις τους για το πολύ σημαντικό αυτό θέμα είναι οι πλέον κατάλληλες καθώς ασχολούνται χρόνια με αυτά τα ζητήματα τόσο στην ελληνική κοινωνία όσο και διεθνώς, γνωρίζουν τα προβλήματα και τις ελλείψεις γύρω από την αντιμετώπιση της βίας εναντίον των γυναικών και η εμπειρία τους θα είναι πολύτιμη στην προσπάθεια αντιμετώπισης του κοινωνικού αυτού φαινομένου. Τόνισε ότι ο ρόλος της Επιτροπής είναι αυστηρά εισηγητικός προς την Βουλή, την Κυβέρνηση και τους δημόσιους φορείς. Τα πορίσματα των εργασιών της Επιτροπής θα κοινοποιηθούν και θα κατατεθούν στα αρμόδια Υπουργεία και στους αρμόδιους φορείς και προκειμένου αυτά να είναι το δυνατόν πληρέστερα και να εμπεριέχουν τις ορθότερες των προτάσεων ζήτησε από τις παρισταμένες γυναικείες οργανώσεις να καταθέσουν τις προτάσεις και τις απόψεις τους στην Επιτροπή προκειμένου αυτή να τις λάβει υπόψη της προτού καταλήξει στην Εισήγησή της. Τόνισε ότι η 25^η Νοεμβρίου είναι ιδιαίτερη και σημαντική ημέρα καθώς τα ζητήματα που ανακύπτουν μέσα από την βία που ασκείται εναντίον των γυναικών είναι πολλά και σε κοινωνικό επίπεδο και σε επίπεδο σχέσεων αλλά και σε πολιτικό και οικονομικό επίπεδο. Η συζήτηση που πραγματοποιείται στα πλαίσια της Επιτροπής Ισότητας της Βουλής αλλά και η συζήτηση που θα ακολουθήσει στην ολομέλεια της Βουλής εντάσσονται στο πλαίσιο των αποφάσεων του Ελληνικού Κοινοβουλίου να σταλεί έντονο και ισχυρό μήνυμα για την πάταξη της βίας κατά των γυναικών και εξέφρασε την βεβαιότητά του ότι τα πορίσματα που θα κατατεθούν από την Επιτροπή θα ενισχύσουν την προσπάθεια του Ελληνικού Κοινοβουλίου να διατρανώσει την θέληση του να αντιμετωπιστεί η βία κατά των γυναικών αλλά και να οδηγήσει στην υιοθέτηση νομοθετικών πρωτοβουλιών που θα θεραπεύουν την πραγματικότητα αυτή, την κοινωνική αυτή παθολογία. Το ζητούμενο λοιπόν είναι η ανεύρεση των μεθόδων, του τρόπου και των πολιτικών που πρέπει να αναπτυχθούν ώστε να δοθεί ένα τέλος στην βία που βιώνουν καθημερινά οι γυναίκες στην Ελλάδα αλλά και στον κόσμο ολόκληρο.

Η Γενική Γραμματέας Ισότητας των Φύλων, Μαρία Στρατηγάκη, εξέφρασε την συγκίνησή της διότι η συζήτηση αυτή αποτελεί ουσιαστικά την πρώτη της επίσημη συμμετοχή σε δημόσια διαβούλευση ως Γραμματέας Ισότητας και μάλιστα εντός του ελληνικού κοινοβουλίου και ενώπιον της κατεχοχόν αρμόδιας Επιτροπής της Βουλής για τα θέματα της Ισότητας. Τόνισε ότι γνωρίζει προσωπικά όλες τις εκπροσώπους των γυναικείων οργανώσεων καθώς έχουν συνεργαστεί και στο παρελθόν σε διάφορους τομείς που αφορούν στα θέματα της Ισότητας και τόνισε ότι η συνεργασία με το Ελληνικό Κοινοβούλιο αλλά και με τις γυναικείες οργανώσεις είναι πολύ σημαντική για την προώθηση των πολιτικών της Ισότητας. Υποστήριξε ότι υπάρχουν πολλά στοιχεία για την βία που ασκείται εναντίον των γυναικών και τα οποία προέρχονται από τον ΟΗΕ, την Ε.Ε, αλλά και την Ελλάδα. Όσον αφορά

την Ελλάδα τρία χαρακτηριστικά στοιχεία είναι ότι α) τους τελευταίους 17 μήνες έγιναν 35 δολοφονίες γυναικών από τους συντρόφους τους, β) για το 2009 έως τον Σεπτέμβριο τα δύο συμβουλευτικά κέντρα της Γραμματείας Ισότητας δέχτηκαν 1660 τηλεφωνήματα και γ) μέχρι το Σεπτέμβριο και πάλι μόνο για το 2009 πραγματοποιήθηκαν 657 ραντεβού με γυναίκες που ζήτησαν και έλαβαν ψυχοκοινωνική στήριξη και νομική συμβουλευτική για θέματα κακοποίησης. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι το πρόβλημα υπάρχει στην Ελλάδα παρά τους νόμους που έχουμε, την εφαρμογή των νόμων για την σωματεμπορία και για την ενδοοικογενειακή βία.

Παρά τους νόμους αυτούς, το φαινόμενο αυξάνεται πάρα πολύ σημαντικά. Ένα ενδεικτικό στοιχείο όσον αφορά στην Αγγλία είναι ότι κάθε ένα λεπτό καταγγέλλεται στην αστυνομία μια περίπτωση ενδοοικογενειακής βίας και κατά μέσον όρο την εβδομάδα, σκοτώνονται δύο γυναίκες από άντρα σύντροφο ή πρώην σύντροφο. Το φαινόμενο της βίας έχει πολλές διαστάσεις νομικές, ψυχοκοινωνικές, οικονομικής ανάπτυξης, ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ισότητας των φύλων και αποτελεί για τις γυναίκες το βασικότερο εμπόδιο για κάθε προσπάθεια ανάπτυξης, ειρήνης, ισότητας και ισότιμης συμμετοχής στην κοινωνία. Υποστήριξε ότι υπάρχει αυτή τη στιγμή μια ευκαιρία να αναπτυχθούν κάποιες δράσεις για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, ευκαιρία που δημιουργήθηκε και από τον προηγούμενο σχεδιασμό της προηγούμενης κυβέρνησης όπου η κυρία Τσουμάνη δέσμευσε κονδύλια και από το ΕΣΠΑ για την καταπολέμηση της βίας. Πρόκειται για ένα κεκτημένο στο οποίο βασίστηκε η νέα κυβέρνηση προσπαθώντας να το διευρύνει και να δώσει ένα νέο προσανατολισμό με μια ανακατάταξη των προτεραιοτήτων.

Η ανακατάταξη των προτεραιοτήτων στοχεύει στην ικανοποίηση δύο βασικών προτεραιοτήτων της Κυβέρνησης, δηλαδή στον προσανατολισμό στις περισσότερο πληττόμενες ομάδες του πληθυσμού και στην παροχή υπηρεσιών στον πολίτη. Οι δύο αυτές αρχές της κυβέρνησης έρχονται να εξυπηρετήσουν με ένα ιδανικό τρόπο το ζήτημα της καταπολέμησης της βίας κατά γυναικών, γιατί αφενός είναι πληττόμενες ομάδες οι κακοποιημένες γυναίκες και αφετέρου, έχουν ανάγκη από υπηρεσίες περισσότερο από οποιοδήποτε άλλες κατηγορίες των γυναικών. Υποστήριξε ότι παρά την δυσαρέσκεια των γυναικείων οργανώσεων για την μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Ισότητας από το Υπουργείο Εσωτερικών στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, ειδικά για το ζήτημα της καταπολέμησης της βίας εναντίον των γυναικών η μεταφορά αυτή προσφέρει ένα μεγάλο πλεονέκτημα γιατί τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν βασικό στοιχείο για να καταπολεμηθεί αυτού του είδους η βία και το Υπουργείο Δικαιοσύνης μεταξύ άλλων έχει την αρμοδιότητα και την αποστολή να βελτιώσει και να αναπτύξει την νομοθεσία προστασίας και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Πέρα από τις προσπάθειες που θα αναπτυχθούν στην χώρα μας υπάρχει ταυτόχρονα και μια διεθνής προσπάθεια στα πλαίσια του ΟΗΕ όπου με πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα ξεκίνησε για την καταπολέμηση της βίας μια διεθνής καμπάνια το 2008 που θα ολοκληρωθεί το 2015. Το Συμβούλιο της Ευρώπης επίσης επεξεργάζεται σύμβαση για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας περιλαμβάνοντας όλες τις μορφές της βίας, σωματική, ψυχική, βιασμό, σεξουαλική παρενόχληση, αναγκαστικούς γάμους, κλειτοριδεκτομή κ.τ.λ Είναι λοιπόν μια πολύ καλή στιγμή και πολιτικά και κοινωνικά να αναπτύξουμε την πολιτική καταπολέμησης της βίας εναντίον των γυναικών. Η κυρία Στρατηγάκη ανακοίνωσε ότι σε αυτά τα πλαίσια εντάσσεται και ο κυβερνητικός σχεδιασμός με την ανάπτυξη εθνικού προγράμματος για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών για τα έτη 2009 έως 2013 το οποίο θα ανακοινωθεί τις αμέσως επόμενες ώρες από τον ίδιο τον Υπουργό Δικαιοσύνης και τον Υφυπουργό σε μια προσπάθεια να δοθεί έμφαση στην αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει στοιχεία δράσεων και του παρελθόντος, όμως είναι η πρώτη φορά που καταρτίστηκε και είναι έτοιμο να εφαρμοστεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα το οποίο θα αναπτύξει δράσεις σε οκτώ επίπεδα.

Τα επίπεδα αυτά είναι α) η νομοθεσία, β) οι δομές, γ) οι υπηρεσίες, δ) η πρόληψη και η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, ε) η κατάρτιση, στ) η τεκμηρίωση και η έρευνα, ζ) η κοινωνία των πολιτών και η συνεργασία με τις ΜΚΟ και η) το θεσμικό πλαίσιο συνεργασιών. Η χρηματοδότηση στηρίζεται στο ΕΣΠΑ και στις δεσμεύσεις της προηγούμενης κυβέρνησης με νέο όμως προσανατολισμό και με την πρόθεση να επανεξεταστεί και η ισχύουσα νομοθεσία όπως για παράδειγμα ο νόμος 3500 του 2006 για την ενδοοικογενειακή βία, στον οποίο έχουν ασκήσει κριτική οι γυναικείες οργανώσεις ειδικά για τον θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης αλλά και για άλλα στοιχεία του, τα οποία και θα επανεξεταστούν. Επίσης ο νόμος για τον βιασμό που είναι από το 1986, αρκετά παλιός δηλαδή, θα βελτιωθεί και οι ρυθμίσεις του θα επεκταθούν. Παράλληλα τόνισε ότι ιδιαίτερα για την εμπόρως των ανθρώπων και την διακίνηση των γυναικών θα επικυρωθεί η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη δράση κατά της διακίνησης και εμπορίας των ανθρώπων του 2005. Σημαντικό στοιχείο που διαπνέει την πρόθεση για τη βελτίωση και την ενίσχυση της νομοθεσίας είναι η ένταξη της διάστασης του Φύλου μέσα στην φιλοσοφία των νόμων που έχουν ως αποδέκτες τις πληττόμενες ομάδες πληθυσμού και η απομάκρυνση από οπτικές πιο συντηρητικές, όπως για

παράδειγμα η προτεραιότητα στην στήριξη της οικογένειας έναντι της υπεράσπισης και στήριξης της γυναίκας. Για παράδειγμα ο θεσμός της διαμεσολάβησης επί της ουσίας ωθούσε τις γυναίκες να συμβιβαστούν ακόμα και στις περιπτώσεις που ήταν θύματα ενδοοικογενειακής βίας και να επιστρέψουν στην οικογενειακή εστία.

Σε άλλες χώρες όπως η Ισπανία, ο νόμος για την αντιμετώπιση τη έμφυλης βίας που έχει αναγνωριστεί διεθνώς έχει πολύ πιο υποστηρικτική στάση απέναντι στις γυναίκες που θέλουν να φύγουν από τον κύκλο της συζυγικής κακοποίησης. Στην προγραμματική ανακοίνωση του Εθνικού Προγράμματος περιλαμβάνεται πρόβλεψη για 14 Συμβουλευτικά Κέντρα σε όλη την ελληνική επικράτεια, ένα σε κάθε Περιφέρεια ενταγμένα στον οργανισμό της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, τα οποία περιλαμβάνουν και συμβουλευτική για την κακοποίηση, αλλά και συμβουλευτική για άλλα πράγματα όπως είναι η απασχόληση. Αυτά τα Κέντρα είναι προτεραιότητα να αναπτυχθούν με χρηματοδότηση του Ε.Σ.Π.Α., έτσι ώστε να μπορούν, πολύ γρήγορα, να λειτουργήσουν στις πρωτεύουσες των Περιφερειών. Παράλληλα, σε συνεργασία με τους Ο.Τ.Α., προβλέπεται η δημιουργία ξενώνων όπου θα υπάρχει Συμβουλευτικό Κέντρο που θα ανήκει στο Δήμο, ώστε να μπορεί να λειτουργήσει η σχέση μεταξύ της Γραμματείας Ισότητας και του Δήμου. Σύμφωνα με το Συμβούλιο της Ευρώπης θα έπρεπε να υπάρχει μια θέση φιλοξενίας σε ξενώνα για κάθε 10.000 γυναίκες και στόχος είναι να αναπτυχθούν. Επίσης προβλέπεται η δημιουργία τηλεφωνικής γραμμής SOS εθνικής εμβέλειας, υπό την καθοδήγηση και την οργάνωση της Γραμματείας Ισότητας με στόχο την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής, νομικής, νομικής βοήθειας και συνεργασίας με τους δικηγορικούς συλλόγους.

Προβλέπεται ακόμα καμπάνια που θα απευθύνεται προς τους άντρες, στα πρότυπα της διεθνούς εμπειρίας της «Καμπάνιας της λευκής κορδέλας» όπου άνδρες καλούνται να δηλώσουν ότι δεν είναι βίαιοι και η οποία ήταν πολύ επιτυχημένη. Υπάρχουν πολλές δυνατότητες για καμπάνιες και φυσικά, καμπάνια προς τις γυναίκες με ένα σύνθημα του τύπου «σπάστε τη σιωπή», ώστε να ενθαρρυνθούν να ζητήσουν βοήθεια. Πολύ σημαντικό στοιχείο είναι και η κατάρτιση του στελεχιακού δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης, αφενός των Δημόσιων Λειτουργών που έρχονται σε επαφή με τις κακοποιημένες γυναίκες, όπως αστυνομικοί, επαγγελματίες υγείας και πρόνοιας και αφετέρου με τα στελέχη των συμβουλευτικών Κέντρων και των ξενώνων. Είναι μια από τις προτεραιότητες, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει σωστά το κράτος στην αντιμετώπιση και διαχείριση τέτοιων φαινομένων. Η εξειδικευμένη προσέγγιση προς τις γυναίκες αυτές απαιτεί επιστημονικό προσωπικό, κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, νομικούς για να υπάρχει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση.

Στο Εθνικό Πρόγραμμα περιλαμβάνονται και ζητήματα τεκμηρίωσης και έρευνας διότι στην Ελλάδα πέραν του 2003 δεν υπάρχει ολοκληρωμένη, βασισμένη στο πληθυσμό, με δειγματοληψία, μεγάλη έρευνα για το εύρος της κακοποίησης. Τα στοιχεία συνήθως είναι από άλλες χώρες και σε όλες τις Εκθέσεις αναφέρεται ότι η Ελλάδα δεν έχει στοιχεία. Χρειάζεται να γίνει μια τέτοιου είδους μεγάλη έρευνα, όπως χρειάζεται και παρακολούθηση και τεκμηρίωση όλης της πορείας αυτής της έρευνας. Η συμμετοχή των Γυναικείων Οργανώσεων στις δράσεις για την καταπολέμηση της βίας είναι πάρα πολύ σημαντική, η κυρία Τσουμάνη είχε ανακοινώσει στις Γυναικείες Οργανώσεις ότι έχει προβλεφθεί από το Ε.Σ.Π.Α. ενίσχυση των δράσεων των Γυναικείων Οργανώσεων, δράση που αποτελεί πρώτη προτεραιότητα και για την νέα κυβέρνηση ενώ ταυτόχρονα, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις δράσεις που αφορούν την βία κατά των γυναικών ώστε να δοθούν συγκεκριμένα κονδύλια από το ΕΣΠΑ. Ως προς το ζήτημα του θεσμικού πλαισίου συνεργασιών, τόνισε ότι υπάρχει διυπουργική συνεργασία που θα ενταθεί, με στόχο να ενταχθεί η διάσταση του φύλου σε όλες τις δράσεις για τη βία και των άλλων υπουργείων, της Προστασίας του Πολίτη, της Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας που έχουν επίσης αρμοδιότητες για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών. Προστίθεται και η δραστηριοποίηση του Εθνικού Παρατηρητηρίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, που ιδρύθηκε από τη Γραμματεία Ισότητας το 2003, κατά την ελληνική προεδρία και το οποίο είναι στο πρότυπο του ευρωπαϊκού, γεγονός πολύ σημαντικό, γιατί επιτυγχάνει τη συστηματική συνεργασία, αφενός, των δημόσιων φορέων και αφετέρου των γυναικείων οργανώσεων.

Η απουσία στοιχείων για την Ελλάδα που οφείλεται στην απουσία ερευνών δεν καλύπτεται από την ύπαρξη του Παρατηρητηρίου που βοηθά στην συνεργασία μεταξύ των γυναικείων οργανώσεων και του κράτους. Οι έρευνες πρέπει να υλοποιηθούν από ερευνητικούς φορείς, πχ ΕΚΕ που κάνει πανελλαδικές έρευνες και μπορεί να έχει στοιχεία για το σύνολο του πληθυσμού. Τέλος τόνισε ότι για να υπάρξει το επιθυμητό αποτέλεσμα είναι απαραίτητο η όλη προσπάθεια να έχει την ενεργή υποστήριξη του Κοινοβουλίου και των γυναικείων οργανώσεων και υποστήριξε ότι ως φεμινίστρια, προερχόμενη από χώρους γυναικείων οργανώσεων και έχοντας δουλέψει πάρα πολλά χρόνια στις γυναικείες οργανώσεις και στις σπουδές φύλου στο πανεπιστήμιο, θεωρεί εξαιρετική συγκυρία το γεγονός ότι αρχίζει τη δουλειά ως Γενική Γραμματέας Ισότητας από ένα θέμα το οποίο είναι στην

πρώτη γραμμή του προβλήματος της ισότητας των φύλων και πρέπει να αναδειχτεί ως αυτοτελές και όχι σαν υποκεφάλαιο ενός μεγαλύτερου προγράμματος ισότητας των φύλων.

Η Πρόεδρος της Ένωσης Γυναικών Ελλάδος, Τιτίνα Πανταζή, υποστήριξε ότι η τοποθέτηση της κυρίας Στρατηγάκη απάντησε σχεδόν σε όλα τα ερωτηματικά και τις ενστάσεις της Ένωσης Γυναικών Ελλάδος τουλάχιστον σε ό,τι αφορά στο θέμα της βίας. Ευχήθηκε τα όσα προαναγγέθηκαν να ευοδωθούν προκειμένου να ακολουθηθεί η ορθή πορεία για την εξάλειψη αυτού του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών που ταλαιπωρεί τις κοινωνίες της Ευρώπης. Τόνισε ότι στη δέσμη των μέτρων που παρουσιάστηκαν από την κυρία Στρατηγάκη λείπει το θέμα των μέσων μαζικής ενημέρωσης, τα οποία, κυρίως τα ηλεκτρονικά, παίζουν πάρα πολύ σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση νοοτροπίας μορφωτικού επιπέδου, πολιτισμικού επιπέδου κ.λπ.. Τα ΜΜΕ, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, εισάγουν και σπέρνουν καθημερινά τη βία στο σπίτι.

Για παράδειγμα τους τρεις τελευταίους μήνες υπάρχει μια διαφήμιση που προβάλλεται από όλα τα τηλεοπτικά κανάλια και τα κρατικά όπου εμφανίζεται ένας κύριος να λέει σε μια κοπέλα, που κάθεται σαν «αγγούρι», χωρίς καμία έκφραση στο πρόσωπο, σαν να είναι πράγμα και όχι άνθρωπος «γιατί δεν μου είπες ότι έχεις παράσταση στο θέατρο και το έμαθα από το 11880;» και της τραβάει ένα χαστούκι. Αυτό μπορεί να λειτουργήσει ως παράδειγμα προς μίμηση και στα μικρά παιδιά και ενισχύει την τάση της βίας που έχει ο κάθε άντρας απέναντι στη γυναίκα. Είναι απαράδεκτο, και επί τρεις μήνες η Ένωση Γυναικών Ελλάδος παίρνει συνεχώς τηλέφωνα να το σταματήσουν, δεν έχει παρέμβει η Γενική Γραμματεία Ισότητας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο. Περιμένουμε από την Επιτροπή ή από την κυρία Στρατηγάκη, να γίνει μια παρέμβαση να σταματήσει αυτή η διαφήμιση. Τόνισε πως δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών είναι έκφραση της θέσης εξουσίας που έχουν τα δύο φύλα ανάμεσά τους και αυτή η σχέση εξουσίας είναι αυτό που προσπαθούμε χρόνια να αλλάξουμε. Το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών αποτελεί έκφραση και μέτρο του πολιτισμικού και μορφωτικού επιπέδου μιας χώρας. Υποστήριξε όμως η κυρία Πανταζή ότι αυτό δεν είναι αλήθεια, διότι παντού υπάρχει η βία σε όλες τις κοινωνίες, όποιο και αν είναι το μορφωτικό και βιοτικό τους επίπεδο, όσο εξελιγμένη και αν είναι μια κοινωνία. Όλες οι κοινωνικές τάξεις περιλαμβάνονται στους θύτες και στα θύματα. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό καθώς η παλαιότερη λογική ότι η βία παρουσιάζεται στα αδύνατα και κατώτερα οικονομικά στρώματα αποδεικνύεται ότι δεν ισχύει καθώς περισσότερη βία ασκείται στα ανώτερα στρώματα και με υψηλό μορφωτικό επίπεδο.

Επικαλέστηκε μάλιστα το παράδειγμα σκληρής σωματικής κακοποίησης γυναίκας από τον γιατρό σύζυγό της το διάστημα που η κυρία Πανταζή ήταν η Γενική Γραμματέας Ισότητας και συμφώνησε με την Βουλευτή του ΠΑΣΟΚ κυρία Μερεντίτη η οποία δήλωσε ότι όσο ανεβαίνουμε κοινωνικά τόσο αυξάνεται η σιωπή και η απουσία καταγγελίας τέτοιων περιστατικών, λέγοντας ότι σε αυτές τις περιπτώσεις δυστυχώς η σιωπή εξαγοράζεται οικονομικά, γεγονός για το οποίο ευθύνονται και οι ίδιες οι γυναίκες που ανέχονται από την πρώτη στιγμή την κακοποίηση ακόμα και όταν γνωρίζουν ότι θα έχει συνέχεια. Υποστήριξε ότι με το νόμο του 2006 για την ενδοοικογενειακή βία έγινε ένα βήμα μπροστά, αλλά ήταν λίγο δειλό το νομοσχέδιο, γιατί αντιμετώπιζε το θέμα ως οικογένεια και στην προσπάθεια να προστατευτεί η οικογένεια άφησε υποψίες ιδιαίτερα για τη διαμεσολάβηση δικαστή, ο οποίος δεν είναι εξειδικευμένος για τα οικογενειακά θέματα, όπως γίνεται στην Ευρώπη και τις Η.Π.Α., γεγονός που ελλοχεύει κίνδυνο ο θύτης να διαφύγει των συνεπειών της πράξης του.

Για το λόγο αυτό ζήτησε την ενεργοποίηση του ν. 2447/1996, που θεσμοθέτησε τη λειτουργία των οικογενειακών δικαστηρίων καθώς η Ένωση Γυναικών Ελλάδος πιστεύει ότι αν πρέπει να πάει σε δικαστήριο η υπόθεση, πρέπει να πάει στα οικογενειακά δικαστήρια, αλλά τα οικογενειακά δικαστήρια δεν είναι στελεχωμένα με το εξειδικευμένο δικαστικό προσωπικό, που έχει άποψη και συγκεκριμένο τρόπο προσέγγισης των θεμάτων της οικογένειας. Υποστήριξε ακόμα ότι η στελέχωση των ξενώνων και των συμβουλευτικών κέντρων πρέπει να γίνει με τους κατάλληλους ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς και πρέπει να υπάρχει χώρος για τα παιδιά που παίρνουν οι γυναίκες μαζί τους φεύγοντας νύχτα από το σπίτι, να υπάρχει παιδικός σταθμός και παιδαγωγός. Όλα αυτά στοιχίζουν πάρα πολύ και είναι δύσκολα, αλλά από κάπου πρέπει να γίνει η αρχή. Τόνισε επίσης ότι είναι πολύ σημαντική η συνεργασία με τις ΜΚΟ και υποστήριξε ότι χρειάζεται μια μεγάλη καμπάνια και μια μεγάλη προσπάθεια για την εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης ενάντια στη γυναίκα μέσα στην κοινωνία καθώς πέρασαν πολλά χρόνια από την πρώτη Οδηγία της ΕΟΚ, το 1976, που μίλησε για ίση αμοιβή, ίση εργασία ανάμεσα στον άντρα και τη γυναίκα και ακόμη στην Ευρώπη, η γυναίκα αμείβεται κατά 25% λιγότερο από τον άντρα για ίσης αξίας εργασία. Εάν δεν απαλειφθούν όλες αυτές οι διακρίσεις, που υπάρχουν σε βάρος των γυναικών μέσα στην κοινωνία, ώστε και η ίδια η γυναίκα να αισθάνεται δυνατή και να πατάει γερά στα πόδια της, να έχει αυτοπεποίθηση, να σέβεται τον εαυτό της, θα εξακολουθεί να υπάρχει και η βία.

Η Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Γυναικών Ελλάδος, Καλλιόπη Μπουντούρογλου, τόνισε ότι η ΟΓΕ θα θέσει το ζήτημα της βίας κατά των γυναικών από μία άλλη οπτική γωνία. Υποστήριξε ότι το ζήτημα της βίας κατά των γυναικών είναι ταξικό, ζήτημα σύμφυτο με την εκμεταλλευτική κοινωνία, στην οποία επικρατούν εκείνες οι κοινωνικές και διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων, οι οποίες κυριαρχούν στο καπιταλιστικό σύστημα. Η εργοδοτική και κρατική βία περνάει και το κατώφλι του σπιτιού με τη φυλετική της μορφή στις γυναίκες και την ηλικιακή της μορφή στα παιδιά. Η κάθε είδους βία κατά των γυναικών και η απειλή της, που μπορεί να είναι σωματική, λεκτική, ψυχολογική πίεση και κακοποίηση, είναι κοινωνικό φαινόμενο με συγκεκριμένες οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές αιτίες. Έτσι μόνο εξηγείται και η αύξηση της βίας κατά των γυναικών, όσο διευρύνονται οι ταξικές διαφορές στις εκμεταλλευτικές κοινωνίες γεγονός που εξηγεί και την αύξηση που παρατηρείται παρά τα μέτρα που λαμβάνονται κατά καιρούς.

Υποστήριξε ότι μορφή βίας είναι και η ανεργία και η απειλή της, η απόλυση λόγω εγκυμοσύνης ή για συνδικαλιστικούς λόγους ή η υπογραφή συμφωνητικού με την εργοδοσία ότι δεν θα τεκνοποιήσει μια γυναίκα για ορισμένο χρονικό διάστημα, προκειμένου να προσληφθεί. Βία είναι επίσης η παράνομη και μαύρη εργασία, η ενοικίαση της εργαζόμενης στο δουλέμπορο, οι μαζικές απολύσεις στον ιδιωτικό αλλά και στο δημόσιο τομέα όπως συνέβη με τα stage, η παραμονή στην εργασία 5 – 17 χρόνια επιπλέον των γυναικών που εργάζονται στο δημόσιο, η τρομοκρατία που επικρατεί στους χώρους δουλειάς. Πρόσθεσε ακόμα ότι παρόλο που η πορνεία εντάσσεται στη βία κατά των γυναικών και των παιδιών, το 1999 θεσπίστηκε νόμος, που καθιερώνει την πορνεία ως επάγγελμα ενώ αναφέρθηκε και στις ακραίες μορφές βίας, που υφίστανται οι γυναίκες του τρίτου κόσμου, όπως και οι γυναίκες σε εμπόλεμες περιοχές. Υποστήριξε ότι αν δεν μπει στον προβληματισμό μας ολόκληρη η διάσταση του κοινωνικού φαινομένου της βίας, αν παραβλέψουμε το γεγονός ότι η βία κατά των γυναικών είναι μια μορφή φυλετικής καταπίεσης, που είναι άρρηκτα δεμένη με την ταξική κοινωνία, τότε αποκρύπτουμε εσκεμμένα την ουσία του προβλήματος.

Τόνισε ότι προσπερνάμε το γεγονός ότι οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, μέσα σε μια ταξική κοινωνία, καθιστούν τη γυναίκα δεύτερης κατηγορίας πολίτη, φτηνό και ευέλικτο εργατικό δυναμικό, δέσμια σε προσωπικές και οικογενειακές σχέσεις, οι οποίες είναι παθογόνες για την ίδια και για τα παιδιά της και ενώ δεν εξασφαλίζονται οι όροι της κοινωνικής και της οικονομικής ανεξαρτησίας, επικεντρώνουμε στη φυλετική του διάσταση, λέγοντας τη μισή αλήθεια με στόχο την απόκρυψη της ευθύνης του συστήματος. Η κουλτούρα της κυρίαρχης τάξης καλλιεργεί τη λογική της ανοχής για το κοινωνικό αυτό πρόβλημα μέσα από όλους τους ιδεολογικούς της μηχανισμούς, μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, έντυπα και ηλεκτρονικά, μέσα από τους θεσμούς, την εκκλησία κ.λπ. Για αυτό οι προτάσεις της ΟΓΕ εστιάζονται στην αντιμετώπιση των άμεσων κοινωνικών προβλημάτων, όπως το δικαίωμα της πλήρους και σταθερής δουλειάς, της δημόσιας και δωρεάν υγείας, πρόνοιας και παιδείας χωρίς διακρίσεις, ώστε η οικογένεια να αντιμετωπίζει τις στοιχειώδεις ανάγκες της και η γυναίκα να είναι οικονομικά ανεξάρτητη, που είναι η πρώτη προϋπόθεση για να διεκδικήσει και να επιβάλει τον σεβασμό στην προσωπικότητά της.

Επίσης η ΟΓΕ προτείνει την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου για μέτρα προστασίας από το κράτος με φραγμό στην ασυδοσία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, που προβάλλουν τη βία, την εκπόρνευση των νέων γυναικών σε σχεδόν όλες τις ζώνες των προγραμμάτων τους. Να υπάρχουν προγράμματα και υποδομές υποστήριξης των κακοποιημένων γυναικών από κρατικούς φορείς. Να λειτουργούν κρατικά, συμβουλευτικά κέντρα, στα οποία να καταφεύγουν με ασφάλεια οι γυναίκες, που πλήττονται από τη βία, στελεχωμένα με ειδικευμένο, επιστημονικό προσωπικό και όχι μη κυβερνητικές οργανώσεις, που συχνά υπάρχουν για να «ροκανίζουν» μόνο κονδύλια. Επίσης ζήτησε να καταργηθεί ο νόμος, που κατοχυρώνει την πορνεία ως επάγγελμα, να ιδρυθούν κέντρα φροντίδας προστασίας των γυναικών, που έχουν εμπλακεί στην πορνεία, να γίνουν εκστρατείες σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης για την καταπολέμηση της άγνοιας σε ό,τι αφορά την ανισοτιμία των γυναικών και των προκαταλήψεων, που βασανιστικά μεταλαμπαδεύονται από γενιά σε γενιά, διαιωνίζοντας την αποδοχή της βίας κατά των γυναικών.

Τέλος υποστήριξε ότι για την ΟΓΕ μόνη αποτελεσματική λύση είναι οι γυναίκες να στηριχθούν στη δύναμή τους, να οργανωθούν και να παλέψουν μέσα από το λαϊκό κίνημα για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους. Έτσι, μόνο, θα συνειδητοποιήσουν ότι οι φυλετικές διακρίσεις σε βάρος τους θα οξύνονται, όσο οι ταξικές διαφορές διευρύνονται. Όσο θα υπάρχει ο καπιταλισμός, θα βρίσκεται έδαφος η εργασιακή και σεξουαλική εκμετάλλευσή τους και η κάθε είδους βία εναντίον τους. Αυτή η πολυποικίλη καταπίεση και εκμετάλλευσή τους είναι διαχρονικά χρήσιμη για την εκμετάλλευση και την καταπίεση όλων.

Η Εκπρόσωπος της Αδέσμευτης Κίνησης Γυναικών, Σταματίνα Καλουδάκη, ξεκίνησε την παρέμβασή της με αναφορά στις δομικανές αδελφές Mirabal, Marie Argentina Minerva, Patricia Mercedes,

Antonia Maria Teresa, που βασανίστηκαν, ξυλοκοπήθηκαν και στραγγαλίστηκαν, επειδή αντιστάθηκαν στη δικτατορία του Rafael Leó니다s Trujillo, στον Άγιο Δομήνικο, στις 25 Νοεμβρίου του 1960, ημερομηνία που καθιερώθηκε ως ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών. Τόνισε ότι έκανα αυτή την αναφορά για να τιμήσει τις γυναίκες που δολοφονήθηκαν από πέρσι τον Αύγουστο μέχρι σήμερα. Στην Ελλάδα έχουμε 35 δολοφονίες. Τόνισε ότι ο θλιβερός κατάλογος, πριν και μετά τις αδελφές Mirabal, είναι μεγάλος. Προσβολές, υποτιμήσεις, σωματικές κακώσεις, βιασμοί, δολοφονίες γυναικών και κοριτσιών, οικονομικοί αποκλεισμοί παντού, στον δρόμο, στη δουλειά, στο χωράφι, στα στρατόπεδα προσφύγων, στο σπίτι. Εγκλήματα τιμής και βιαιότητες ακόμα και κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης.

Υποστήριξε ότι μια καινούργια μορφή εκβιασμού είναι η αλλαγή του επωνύμου των γυναικών και ζήτησε από την κυρία Στρατηγάκη και την Επιτροπή να το λάβουν υπόψη τους. Από πέρσι τον Νοέμβριο, που άλλαξε το οικογενειακό δίκαιο, οι γυναίκες επιλέγουν. Γιατί επιλογή σημαίνει ισότητα και αν δεν είσαι ίσος, δεν έχεις επιλογές. Για αυτό τον λόγο πρότεινε την επιστροφή στον νόμο του 1983. Υποστήριξε επίσης ότι Η βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών δεν κοιτά ούτε ηλικία, ούτε τάξη, ούτε γεωγραφικό διαμέρισμα. Η βία είναι διαταξική οι επιπτώσεις της, όμως, έχουν ταξικό χαρακτήρα. Ο βιασμός είναι όπλο στον πόλεμο, τιμωρία στην ειρήνη, κατοχή στον γάμο. Το αίμα και ο πόνος ανήκουν σε κάθε κακοποιημένη γυναίκα, αλλά οι πληγές ανήκουν σε όλες τις γυναίκες του κόσμου. Η βία και η κακοποίηση κατά των γυναικών και των κοριτσιών είναι το αποτέλεσμα συγκεκριμένων ιστορικών, οικονομικών και κοινωνικών σχέσεων. Αυξάνεται μέρα με τη μέρα και όσο βαθιάει η ανισότητα, αύριο η βία θα έχει μορφή πανδημίας. Μην ξεχνάτε τις σημερινές κοινωνικές συνθήκες, την εκμεταλλευτική κοινωνία, τις συνθήκες των γυναικών, την ανεργία και όλα όσα αναφέρθηκαν. Τόνισε ότι για πολλά χρόνια ασκείται μία στρογγυλοποιημένη και διαχειριστική πολιτική για την αντιμετώπιση της βίας. Τις τελευταίες δεκαετίες η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής, ιδίως στα θέματα προστασίας των θυμάτων, έχει την εμπλοκή των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Η θεσμική αναγνώριση και ανακήρυξη των ΜΚΟ σε βασικούς φορείς άσκησης κοινωνικής πολιτικής μαζί με το Κράτος θέτει κάποια ερωτηματικά για το που οδήγησε. Υποστήριξε ότι τα μερικά πλεονεκτήματα είναι προσωρινά και, πάντως, καθόλου δεδομένα, γιατί η άσκηση κοινωνικής πολιτικής σταματά με το κλείσιμο του αντίστοιχου προγράμματος και καθόλου δεδομένα, γιατί είναι περιορισμένου χρονικού ορίζοντα. Τόνισε ότι ένας δημόσιος μηχανισμός, κοινωνικά ελεγχόμενος, θα μπορούσε να εγγυηθεί την κοινωνική προστασία ευπαθών ομάδων του πληθυσμού και εν δυνάμει να περιορίσει εκδηλώσεις ατομικού ωφελιμισμού και πλουτισμού. Απαιτείται σύσταση ενός ενιαίου φορέα για την ενδοοικογενειακή βία και, γενικώς, τη βία, στον οποίο πρέπει να συμμετέχουν τα Υπουργεία Υγείας, Παιδείας, Απασχόλησης, Δικαιοσύνης, η Τοπική Αυτοδιοίκηση και τα πανεπιστήμια. Να συνταχθεί εθνικό σχέδιο δράσης σε όλη τη χώρα για να χρησιμοποιηθούν όλες οι δυνατότητες, που υπάρχουν, όπως κτίρια, δομές, ανθρώπινο δυναμικό. Το φαινόμενο της βίας πρέπει να θεωρηθεί πρώτης προτεραιότητας. Οι πόροι υπάρχουν.

Ως αρχή πρότεινε το 1% επί του ΑΕΠ καθώς θεωρεί ότι είναι μία καλή «μαγιά» για τη στήριξη του εγχειρήματος. Εκατομμύρια ευρώ είναι η αφανής, η απλήρωτη, αλλά κοινωνικά αναγκαία, εργασία των γυναικών, δηλαδή η οικιακή οικονομία, η οικόσιτη οικονομία, το μέγλωμα των παιδιών, το κράτημα της τρίτης ηλικίας, που έχει καρπωθεί το Κράτος και έχει ασκήσει κοινωνική πολιτική. Ζήτησε να καταμετρηθεί η αφανής εργασία των γυναικών αίτημα για το οποίο η Αδέσμευτη Κίνηση Γυναικών έχει κάνει πάρα πολλές καμπάνιες από το 1986 και υπήρχε δέσμευση να καταμετρηθεί η αφανής εργασία των γυναικών, να εμφανιστεί στους εθνικούς λογαριασμούς και ο παραγόμενος πλούτος από την αφανή εργασία να επιστραφεί στις γυναίκες και στην κοινωνία.

Το ζήτημα είναι να γίνει σήμερα η αρχή ανεξάρτητα του χρόνου που χρειάζεται για την τελική υλοποίηση. Τέλος υποστήριξε ότι στην σημερινή εικόνα για τις σχέσεις των δύο φύλων, από τα Μ.Μ.Ε. έπρεπε να έχουμε εφεύρει τουλάχιστον είκοσι χρόνια πίσω. Η τηλεόραση και το ραδιόφωνο, θεωρητικά, εποπτεύονται, διέπονται από δεοντολογικούς κανόνες, αρχές και νόμους. Πρακτικά, όμως, είναι οι μόνιμα ύπουλοι καθοδηγητές, μέσα στα σπίτια, στα καφενεία, στις πλατείες και δηλητηριάζουν τις ανθρώπινες σχέσεις. Η Ε.Ρ.Τ. εισπράττει υποχρεωτικές εισφορές μέσω Δ.Ε.Η., από 7 εκατ. πελάτες, που έχει η Δ.Ε.Η., εισπράττει κάθε χρόνο περίπου 300 εκατομμύρια ευρώ. Τα τελευταία τρία χρόνια, έχει εισπράξει 1 δισ. €. Σε αυτή τη δημόσια τηλεόραση και ραδιοφωνία, έπρεπε ήδη, εδώ και πολύ καιρό, να προβάλλονται ωριαίες καθημερινές εκπομπές, για την ενημέρωση θυμάτων βίας και την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας. Εάν θα μπορούσαμε να ακούσουμε μια γυναίκα κακοποιημένη, θα μας έλεγε «φτάνει πια, δεν πάει άλλο». Μπορούμε εάν το θέλουμε. Είναι θέμα πολιτικής βούλησης. Ο θλιβερός κατάλογος των δολοφονημένων γυναικών πρέπει να κλείσει. Η απόγνωση και απομόνωση πρέπει να σπάσουν.

Η Πρόεδρος του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, Σούλα Πανάρετου, τόνισε ότι το φαινόμενο της βίας εναντίον των γυναικών δεν αφορά μια προβληματική μερίδα των ανδρών αλλά ότι είναι μια εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων εξουσίας ανάμεσα στα δύο φύλα. Είναι «μοχλός» κοινωνικού ελέγχου των γυναικών, ελέγχεται το σώμα τους, η ψυχή τους, οι φιλοδοξίες τους, η κινητικότητα τους μέσα στην κοινωνία. Άρα, το φύλο του δράστη είναι αντρικό και το φύλο του θύματος, κατά κανόνα, είναι οι γυναίκες και συνακόλουθα και τα παιδιά και συνιστά βαριά παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι στον αντίποδα της ισότητας. Η ισότητα είναι θεμελιώδες ανθρωπινό δικαίωμα και άρα πρέπει να υπάρξει μηδενική ανοχή. Η πρόοδος που έχει συντελεστεί σήμερα δεν είναι ότι μειώθηκαν τα νούμερα αλλά ότι οι κοινωνίες διεθνώς, αναγνωρίζουν τη βία κατά των γυναικών ως κοινωνικό κακό, ως έκφραση κοινωνικής παθολογίας, ως κοινωνική πληγή. Αυτή είναι η πρόοδος, η οποία έχει συντελεστεί τα τελευταία 25 - 30 χρόνια αφού ο όρος «ενδοοικογενειακή βία» πρωτοακούστηκε το 1985. Οπότε, ο ιστορικός χρόνος δεν είναι πάρα πολύς χρόνος επαλήθευσης.

Είναι ένα φαινόμενο, που υπάρχει παντού, μέσα στο σπίτι, στην εργασία και στην κοινωνία είναι ποικίλες οι μορφές, με τις οποίες εμφανίζεται σωματική βία, σεξουαλική, συναισθηματική, ψυχολογική και βέβαια, αφορά όλες τις γυναίκες, διότι διατρέχει όλους τους πολιτισμούς και όλες τις εισοδηματικές τάξεις. Στην Ελλάδα λόγω γεωγραφικής θέσης, λόγω επιπέδου πολιτισμού, ασχοληθήκαμε τα τελευταία χρόνια, κυρίως, με την ενδοοικογενειακή βία όπου υπάρχει και σχετικός νόμος, παρά την όποια κριτική μπορεί να ασκήσει κανείς σε αυτόν. Και για το trafficking, με την παράνομη διακίνηση των γυναικών έχουμε τον νόμο και το προεδρικό διάταγμα και ακούσαμε ότι προτίθεται η Κυβέρνηση να φέρει το θέμα στη Βουλή, για επικύρωση της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης, για την δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων. Αυτό θα συμπληρώσει και θα ενισχύσει την υπάρχουσα νομοθεσία. Και η σεξουαλική παρενόχληση αντιμετωπίζεται νομικά στον νόμο 3488 του 2006 όπου ενσωματώθηκε η κοινοτική οδηγία και ποινικοποιήθηκε η σεξουαλική παρενόχληση και θεωρείται διάκριση φύλου και συνεπώς απαγορεύεται. Κατά συνέπεια υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο κατά κάποιο τρόπο ικανοποιητικό. Υποστήριξε όμως ότι αυτού του είδους οι νόμοι, εάν δεν υπάρχει συνεχής πολιτική προσοχή και αν δεν υπάρχουν και οι υποδομές, είναι σαν μια ρόδα που γυρίζει στον αέρα. Όλοι αυτοί έχουν μια δομή. Λένε «πρόληψη, αυστηροποίηση των ποινών και εν συνεχεία, προστασία των θυμάτων». Όμως, για να κάνουμε προστασία των θυμάτων, πρέπει να έχουμε κέντρα. Πρέπει να έχουμε άσυλα φιλοξενίας, να έχουμε κέντρα συμβουλευτικής. Άρα, είναι ένας τομέας, στον οποίο και η τοπική αυτοδιοίκηση θα μπορούσε να παίξει έναν πολύ δημιουργικό ρόλο. Όμως, κάθε φορά που ο Σύνδεσμος έθεσε τα θέματα αυτά, ενώπιον των συλλογικών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης ή μεμονωμένων τοπικών αρχών, έλαβε ως απάντηση ότι υπάρχει η γνωστή μάστιγα της οικονομικής δυσπραγίας των Ο.Τ.Α..

Για το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας υποστήριξε ότι το νομοθέτημα είναι ένα σημαντικό βήμα όμως χρειάζεται διπλή νομοθετική αντιμετώπιση, καταρχήν με συμπλήρωση των διατάξεων που εισήγαγε ο νόμος 3500 και με ένταξή τους στον κώδικα ποινικής δικονομίας ώστε να εναρμονιστούν με τις λοιπές διατάξεις και να γίνουν γνωστές και κατανοητές από δικηγόρους και δικαστήρια. Οι νέες διατάξεις, που αναφέρονται σε αδικήματα, ήδη προβλεπόμενα από τον ποινικό κώδικα, να διατυπωθούν ως επιβαρυντικές περιπτώσεις των αδικημάτων αυτών καθώς αυτή είναι μια νομοτεχνικά ορθή μέθοδος, η οποία θα συντελέσει στην ορθή εφαρμογή των νέων διατάξεων για την καλύτερη προστασία των θυμάτων. Δυστυχώς, τόνισε, οι διατάξεις που εισήγαγε ο νόμος 3500 είναι εκτός κωδίκων. Παράλληλα χρειάζονται υποστηρικτικά μέτρα. Υποστήριξε ότι πρέπει να αντιμετωπισθεί η ενδοοικογενειακή βία ως μείζον κοινωνικό πρόβλημα, η λύση του οποίου θα καταστήσει τις ποινικές διατάξεις αποτελεσματικές, ενώ θα παραμείνουν αναποτελεσματικές, εφόσον δεν αντιμετωπιστεί σωστά και αυτό.

Για τον σκοπό αυτό, πρότεινε να ενισχυθούν και να αυξηθούν οι υπηρεσίες στήριξης των θυμάτων και γενικότερα, της οικογένειας, ώστε να επιτευχθεί και η καταστολή, αλλά και η πρόληψη. Εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις, για το σύστημα ποινικής διαμεσολάβησης, που προβλέπει ο νόμος επισημαίνοντας ότι ο εισαγγελέας δεν διαθέτει, κατά κανόνα, την κατάλληλη κατάρτιση, ούτε και τον χρόνο να ασχοληθεί με τέτοια ζητήματα, λόγω του εξαιρετικού φόρτου εργασίας. Τόνισε ότι είναι αναγκαιότητα η ίδρυση και ενίσχυση των υποστηρικτικών δομών και η σύσταση ενός ειδικού σώματος, κατάλληλα εκπαιδευμένων οικογενειακών λειτουργών, που να μπορούν να τον συνδράμουν ή στους οποίους θα έχουν τη δυνατότητα να προσφύγουν, απευθείας, τα θύματα ελλείψει των οικογενειακών δικαστηρίων. Υποστήριξε ότι σε πολλές περιπτώσεις, ιδίως στις μεγάλες πόλεις, η ποινική διαμεσολάβηση δεν διενεργείται ή διενεργείται τυπικά μόνο λόγω έλλειψης ή ανεπάρκειας αυτών των δομών. Η έκδοση εγχειριδίου της ΕΛ.ΑΣ. με θέμα την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας είναι θετική όμως πρέπει να καθιερωθεί συστηματική ειδική εκπαίδευση και τακτική μετεκπαίδευση των αστυνομικών στον τρόπο χειρισμού περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας και, βεβαίως, όλων όσων εμπλέκονται. Δεν είναι μόνο οι αστυνομικοί, είναι οι εισαγγελείς, οι δικαστές, οι δικηγόροι κ.λπ.. Γι'

αυτό, χρειάζονται οι υποδομές για να εκπαιδευτεί και να επανεκπαιδευτεί και να ειδικεύεται το προσωπικό.

Τέλος υποστήριξε ότι πρέπει να τηρούνται συστηματικά και να δημοσιοποιούνται τα στατιστικά στοιχεία που λείπουν στην Ελλάδα σχετικά με τον αριθμό των περιπτώσεων ποινικής διαμεσολάβησης και των αποτελεσμάτων της, καθώς και των προσφυγών στη δικαιοσύνη. Βέβαια, είναι ακόμα λίγος ο χρόνος, πρέπει να περάσει κάποιος χρόνος περισσότερο, για να δούμε τα αποτελέσματα. Ωστόσο, πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη σημασία στη λειτουργία των νόμων, στο follow – up. Δεν είναι μόνο ψηφίζονται οι νόμοι και αφήνονται στην τύχη τους, αλλά τι γίνεται μετά. Δηλαδή, τι κονδύλια τους συνοδεύουν, τι γίνεται με την πραγματοποίηση και την ενεργοποίηση των νόμων.

Η Πρόεδρος της Παναθηναϊκής Οργάνωσης Γυναικών, Αγγέλα Φρατζεσκάκη, τόνισε ότι για 45 χρόνια ακούγονται περίπου τα ίδια πράγματα. Υποστήριξε ότι τα γυναικεία θέματα είναι μια παλιά ιστορία και για πολλά χρόνια γίνεται σκληρή δουλειά και μεγάλη προσπάθεια για να διορθωθούν τα κακώς κείμενα αλλά δεν κατόρθωσαν ούτε να πείσουν τον αρμόδιο Υπουργό ότι δεν πρέπει να θεωρείται επάγγελμα η πορνεία. Τόνισε ότι ουσιαστικά δεν έχουν πειστεί ούτε οι ίδιες οι γυναίκες για αυτά που λένε οι γυναικείες οργανώσεις και κύρια αιτία γι αυτό είναι ότι δεν μπόρεσαν να ελέγξουν το εργαλείο που λέγεται ΜΜΕ και που κάνουν πλύση εγκεφάλου με εκατό άλλα πράγματα, δεν μπόρεσαν να πείσουν καμία κυβέρνηση προκειμένου να έχουν τηλεοπτικό χρόνο να παρουσιάζουν τα γυναικεία θέματα.

Τόνισε λοιπόν ότι η λύση του προβλήματος μπορεί να προέλθει από την δημόσια τηλεόραση. Από την πρώτη Εθνική Επιτροπή Ισότητας είχε διατυπωθεί ότι τα γυναικεία θέματα πρέπει να περάσουν μέσα από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη αλλά αυτό δεν έχει γίνει ακόμα εφικτό καθώς για τα ΜΜΕ δεν είναι θέματα που μπορούν να πουλήσουν. Το αίτημα επίσης για ειδικά δικαστήρια γυναικείων θεμάτων με ειδικευμένο προσωπικό είναι πολύ παλιό, αλλά ούτε αυτό επιτεύχθηκε. Υποστήριξε ακόμα ότι οι περισσότερες γυναίκες δεν έχουν καταλάβει τίποτα από τον αγώνα των γυναικείων οργανώσεων. Τόνισε ακόμα ότι εμφανίζονται και γυναίκες που καταστρέφουν το έργο των γυναικείων οργανώσεων και επέμεινε ότι δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας εναντίον των γυναικών χωρίς την συμβολή των ΜΜΕ.

Η Πρόεδρος του Πολιτικού Συνδέσμου Γυναικών, Έφη Μπέκου, απευθυνόμενη προς τον πρόεδρο της Επιτροπής, Βασίλη Οικονόμου, τόνισε ότι η πρωτοβουλία να συζητηθεί αυτό το θέμα στο ανώτατο επίπεδο, δηλαδή στο επίπεδο του Κοινοβουλίου είναι πολύ σημαντική, δεν είναι αυτονόητη, και εξέφρασε την βεβαιότητά της ότι η Επιτροπή της Βουλής θα συμβάλει πραγματικά στην αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας εναντίον των γυναικών. Τόνισε ότι η βία εναντίον των γυναικών είναι ζήτημα διαταξικό, έχει να κάνει και με τα ανθρώπινα δικαιώματα και αποτελεί ζήτημα και διακύβευμα που έχει να κάνει με την ισότητα των φύλων και για την αντιμετώπισή του είναι πρώτα και κύρια η ύπαρξη της πολιτικής βούλησης, κάτι το οποίο φαίνεται ότι υπάρχει σε αυτή την συγκυρία. Πέρα από την πολιτική βούληση πολύ σημαντική είναι η αναγνώριση του προβλήματος με τον πιο έγκυρο τρόπο από την Πολιτεία κάτι που επίσης έχει γίνει και φανερώνει ως γεγονός την πρόοδο που έχει συντελεστεί τα τελευταία χρόνια. Ο δρόμος είναι ακόμα μακρύς αλλά όταν υπάρχει πολιτική βούληση και υπάρχει αναγνώριση του προβλήματος από την Πολιτεία μπορούν από εκεί και πέρα να ληφθούν μέτρα που θα αντιμετωπίζουν αυτό το φαινόμενο.

Τόνισε ότι το 1999 και το 2000 έγινε μια πολύ μεγάλη καμπάνια με την χρηματοδότηση της Ε.Ε. με τίτλο «σπάστε τη σιωπή» η οποία οδήγησε στον πολλαπλασιασμό των περιστατικών που έφταναν στις πολύ λίγες δομές που διέθετε η Γενική Γραμματεία Ισότητας και οι Δήμοι. Αυτό συνέβη όχι γιατί αυξήθηκαν τα περιστατικά αλλά γιατί φάνηκε με επίσημο τρόπο ότι η πολιτεία, η κυβέρνηση, το κράτος, αναγνωρίζει το πρόβλημα και θεωρείται ότι αυτό δεν είναι ένα πρόβλημα που συμβαίνει σε κάποιες περιθωριοποιημένες περιοχές, αλλά συμβαίνει και στις καλύτερες οικογένειες, σε όλα τα στρώματα, δεν γνωρίζει μορφωτικό επίπεδο, δεν γνωρίζει τάξη, δεν γνωρίζει καμία άλλη διαφοροποίηση εκτός από αυτήν της κυριαρχίας του ενός φύλου πάνω στο άλλο. Τόνισε ότι όταν γίνονται πάρα πολύ μεγάλες καμπάνιες, πρέπει να υπάρχουν έτοιμες δομές, γιατί σπάνε τη σιωπή οι γυναίκες αλλά δεν υπάρχει το επόμενο βήμα που είναι να χτιστεί ένα πλαίσιο δομών, πολύ ισχυρό και σε συνεργασία και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει τον πρώτο ρόλο σε αυτή την ιστορία και βεβαίως χρειάζονται πόροι και αλλαγή του προσανατολισμού και των προτεραιοτήτων. Διότι καλοί είναι και οι δρόμοι, αλλά και οι δομές στήριξης για τις κακοποιημένες γυναίκες και για την προώθηση στην απασχόληση είναι επίσης πολύ σημαντικά πράγματα.

Σε ότι αφορά στους κοινοτικούς πόρους, τόνισε ότι έγινε πολύ μεγάλη συζήτηση στο τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, γιατί δεν ήταν επιλέξιμες τότε οι δαπάνες για τις δομές για κοινωνική πολιτική.

Εξέφρασε την ελπίδα ότι με το ΕΣΠΑ και όσα έκανε και η κυρία Τσουμάνη και στη συνέχεια θα προσπαθήσει η κυρία Στρατηγάκη αυτές πια να είναι επιλέξιμες δαπάνες γιατί από το τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης δεν ήταν και υπήρχε πολύ μεγάλο πρόβλημα στην εξεύρεση εθνικών πόρων. Υποστήριξε επίσης ότι η διυπουργική συνεργασία είναι εξόχως σημαντική και με τις διυπουργικές επιτροπές που έχουν συσταθεί και με τα όργανα που υπάρχουν, αλλά και με άλλα που μπορούν να εξελιχθούν στην πορεία διότι η ισότητα είναι ένα οριζόντιο θέμα, αλλά η βία θέλει ακόμα μεγαλύτερο συντονισμό, είναι πολυσύνθετο, εμπλέκονται πάρα πολλοί φορείς και θέλει πάρα πολύ δουλειά. Τόνισε ότι είχε πραγματοποιηθεί ένα μεγάλο τριετές πρόγραμμα με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, για όλες τις περιφέρειες, για κρατικούς λειτουργούς, για τους γιατρούς στα νοσοκομεία, για τους αστυνομικούς κ.λπ. προκειμένου να υπάρξει επιμόρφωση γιατί υπάρχουν πχ αστυνομικοί οι οποίοι συμβούλευαν τα θύματα να επιστρέψουν στο σπίτι όπου είχαν κακοποιηθεί αφού και ο νόμος προτάσσει την προστασία της οικογένειας και όχι την ισότητα των φύλων, γεγονός που καθιστά αναγκαία την αναθεώρηση του ν.3500 που τίθεται από τη νέα Γενική Γραμματεία Ισότητας. Εξέφρασε επίσης την ρητή της διαφωνία με τον νόμο που αναγνωρίζει την πορνεία ως επάγγελμα καθώς οι εκδιδόμενες γυναίκες πρέπει να αντιμετωπιστούν ως μία ομάδα ακραίας εκμετάλλευσης και με αυτή την λογική πρέπει να δουλεύουν οι δομές και να υπάρξει υποστήριξη προς αυτές τις γυναίκες στα πρότυπα της Σουηδίας που ποινικοποιεί τον χρήστη και όχι την γυναίκα.

Η Εκπρόσωπος της Διεθνούς Εταιρείας Στήριξης της Οικογένειας «Φροντίδα», Ειρήνη Δορκοφίκη, τόνισε ότι η ίδια έχει πολυετή εμπειρία από γυναίκες θύματα της βίας καθώς για πολλά χρόνια ζει στο πλευρό τους. Υποστήριξε ότι οι κακοποιημένες γυναίκες δεν έχουν αλλάξει νοοτροπία ενώ υπάρχουν ακόμα και γυναίκες δικηγόροι που δεν γνωρίζουν τους νόμους για την κακοποίηση των γυναικών. Αναφέρθηκε επίσης σε παραδείγματα αστυνομικών που χειρίζονται λάθος αυτά τα θέματα, σε μορφωμένες και επαγγελματικά αποκατεστημένες γυναίκες που ανέχονται την κακοποίηση, σε γυναίκες που δεν καταγγέλλουν ούτε την κακοποίηση των παιδιών τους, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις γυναικών που κακοποιούνται και από τα ανήλικα παιδιά τους διότι αυτά έβλεπαν την κακοποίηση, την θεωρούσαν φυσιολογική και μιμούνταν αυτή την συμπεριφορά.

Τόνισε ότι τα μεγαλύτερα θύματα της βίας εναντίον των γυναικών είναι τα παιδιά και σε αυτόν τον τομέα χρειάζεται πολύ δουλειά. Υποστήριξε ότι στην οικογένεια υπάρχουν τρία θύματα Το πρώτο είναι ο άντρας, ο θύτης, ο οποίος αν δεν είναι εγκληματίας, οπότε δεν υπολογίζεται, αυτός είναι άλλη κατάσταση, αν δεν είναι ναρκομανής, αν δεν είναι μεθυσμένος κλπ, είναι το κακοποιημένο παιδί που κακοποιεί τη γυναίκα. Αν λοιπόν η γυναίκα στο πρώτο χαστούκι, στον πρώτο κακό λόγο, στην πρώτη σεξουαλική κακοποίηση τον εγκαταλείψει, τότε μπορεί να σώσει τον γάμο, γιατί θα τον υποχρεώσει να δεχθεί ψυχιατρική και ψυχολογική στήριξη. Τόνισε ότι στο νόμο τον οποίο είχε υποβάλει παρουσία της κυρίας Γενικής Γραμματέως τότε στην κυρία Ευθυμίου και στην κυρία Παπακώστα και πήγε στη Βουλή, είχε προτείνει να μην υπάρχει εισαγγελίας γιατί ο εισαγγελέας δεν μπορεί να κάνει αυτή τη δουλειά, αλλά είχε ζητήσει να υπάρχει η τοπική αυτοδιοίκηση. Τόνισε ότι δεν εφαρμόζεται η διαμεσολαβητική, διότι δεν υπάρχει υποδομή, δεν έχει γίνει τίποτα και έτσι έχουν κολλήσει. Η διαμεσολαβητική είναι μία ενέργεια που αντί να πάει ποινικά ο άντρας στο δικαστήριο και να ακολουθήσουν όλα αυτά, μπορεί να συμβιβαστούν αφού ο άντρας υποστεί όλη αυτή την ψυχιατρική εξέταση και έχει αποδείξεις. Στην Αμερική 80% μαύροι που χτυπούσαν τις γυναίκες τους, μετά από αυτή τη θεραπεία δεν το ξαναέκαναν. Το πρώτο λοιπόν θύμα είναι ο άντρας ο ίδιος, ο φονιάς. Όσο πιο ανώτερο είναι το πνευματικό τους επίπεδο, τόσο πιο επικίνδυνοι είναι οι μέθοδοί τους. Το δεύτερο μεγάλο θύμα είναι η γυναίκα, που δεν είναι εύκολο να καταλάβει κανείς το πώς δέχεται τόση ταπείνωση, αν ευθύνεται η μητέρα της με τις συμβουλές της αν ευθύνεται ο άντρας της και η κακοποίηση που της ασκεί. Το μεγαλύτερο, όμως, θύμα είναι το παιδί. Όταν έρχονται, η μια κατηγορία χτυπάει τη μητέρα του και ξεσπάει, εάν, δηλαδή, χτυπήσει κάποιον άλλο και το μαλώνει ο παιδοψυχίατρος, το άλλο παιδί βάζει τα κλάματα, αλλά το τρίτο παιδί, που περνάει και δεν σε κοιτάζει και φεύγει από τη Στέγη χωρίς να σε κοιτάζει, είναι ο αυριανός εγκληματίας.

Η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Αθανασία Μερεντίτη, τόνισε ότι οι δομές που υπάρχουν για τις γυναίκες θύματα της βίας δεν επαρκούν και πολλές φορές τα θύματα αλλά και όσοι προστρέχουν σε βοήθειά τους δεν γνωρίζουν που πρέπει να απευθυνθούν. Υποστήριξε ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στην πρόληψη του φαινομένου καθώς πρόκειται για ένα ζήτημα κοινωνικό του οποίου η αντιμετώπιση συνδέεται άμεσα με την πρόληψη. Συμφώνησε ότι το παιδί που ζει σε ένα σπίτι και βλέπει να κακοποιείται η μητέρα του είναι σίγουρο ότι η ψυχή του επηρεάζεται και έχει πολλές πιθανότητες να είναι μελλοντικά ή θύμα ή θύτης. Υποστήριξε ότι πρέπει να εντοπιστεί η προέλευση, το πώς γεννιέται και να αντιμετωπιστεί είτε με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης είτε με το σχολείο, όπου το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων θα μπορούσε να συνδράμει στην προσπάθεια αντιμετώπισης του φαινομένου αυτού. Υποστήριξε ότι η καμπάνια «σπάστε τη σιωπή» οδήγησε σε μια μικρή μεν αλλά σημαντική αλλαγή στην στάση των γυναικών. Επέμεινε ότι πρέπει να εξεταστούν μέτρα για την αντιμετώπιση του φαινομένου αλλά είναι πιο σημαντική η πρόληψη και η

ανάλυση του φαινομένου από την γέννηση ως την καταπολέμηση με στόχο την μείωση αφού η εξάλειψη μάλλον αποκλείεται να επιτευχθεί τουλάχιστον με τα σημερινά δεδομένα. Τόνισε ότι οφείλουμε να εργαστούμε προς αυτή την κατεύθυνση προκειμένου να φτιάξουμε μια καλύτερη κοινωνία για τα παιδιά μας και για τα εγγόνια μας, γιατί δεν είναι θέμα νοοτροπίας της γυναίκας, είναι θέμα νοοτροπίας της κοινωνίας.

Η Βουλευτής του ΚΚΕ, Βαρβάρα Νικολαΐδου, τόνισε ότι παρά την διαφορετικότητα υπάρχει συμφωνία ότι για αυτό το φαινόμενο ευθύνεται η κοινωνία. Υποστήριξε ότι το πρόβλημα είναι ταξικό διότι όσο οξύνονται τα προβλήματα στην κοινωνία τόσο η βία εντείνεται. Οι γυναίκες που προτιμούν την σιωπή το κάνουν γιατί σκέπτονται ότι δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της δουλειάς, της φτώχειας, της ανεργίας και όλων αυτών των κοινωνικών προβλημάτων και προτιμούν την οικογενειακή βία, παρά να βγουν και να τα αντιμετωπίσουν και αυτό είναι ένα πρόβλημα. Επίσης υποστήριξε ότι αν και ο ΟΗΕ καθιέρωσε την 25^η Νοεμβρίου σαν Ημέρα κατά της Βίας, πιώνοντας τα θύματα, γυναίκες Δομινικανές αλλά και σήμερα ακόμη αυτή η ακραία βία σε εμπόλεμες περιοχές είναι σε πολλά σημεία του πλανήτη. Τόνισε ότι η θέση της κυβέρνησης για διατήρηση, ενίσχυση της νομοθεσίας είναι ανησυχητική διότι με τη νομοθεσία των τελευταίων χρόνων, με την υπάρχουσα νομοθεσία και στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου θεωρείται η πορνεία επάγγελμα, έχει χαρακτηριστεί επάγγελμα, όσο, υπάρχει αυτό, τη γυναίκα δεν μπορούν να την υπολογίσουν παρά σαν αντικείμενο, σαν γλάστρα και η βία να μεγαλώνει. Το 2006 στο παγκόσμιο πρωτάθλημα στη Γερμανία, έγινε μέχρι και άρση της Συνθήκης Σέγκεν, για 15 μέρες, για να μπορεί να υπάρξει μαζική εισαγωγή νέων διμετρων κοριτσιών από τις πρώην ανατολικές χώρες, να εξυπηρετούν τις ορέξεις των επισκεπτών, γεγονός που δείχνει που έχει φτάσει η ευρωπαϊκή νομοθεσία. Ρώτησε την κυρία Στρατηγάκη, αν θα καταργήσει η σημερινή κυβέρνηση την συγκεκριμένη νομοθεσία κατεύθυνση στην οποία θα βοηθήσουν όλες και όλοι γιατί δεν είναι γυναικείο θέμα αλλά κοινωνικό θέμα και εάν δεν καταργηθεί δεν υπάρχει πεδίο συζήτησης.

Τόνισε ότι πέρα από το θέμα στα Μ.Μ.Ε. και της διαφήμισης ιδιαίτερα ενοχλητική είναι η εικόνα 20 αντρών της αντιπροσωπείας να συνοδεύουν μια κοπέλα εικοσάχρονη που δεν ξέρουμε κατά πόσο και σε ποιο βαθμό ήταν ένοχη, και υποστήριξε ότι η συγκεκριμένη εικόνα όχι μόνο ενοχλεί, αλλά, ευαισθητοποιεί και τον πιο άσχετο με τα γυναικεία προβλήματα. Είναι διασυρμός και τέτοιοι διασυρμοί υπάρχουν συνέχεια μέσα από την τηλεόραση. Υποστήριξε ακόμα ότι υπάρχει και η ρατσιστική βία, που φθάνει να γίνεται και φυλετική. Είναι γνωστό ότι στην Ελλάδα, υπάρχουν περίπου 300 Γιαπωνέζες και οι μικτοί γάμοι των Γιαπωνέζων με Έλληνες ή Αμερικανούς που ζουν στην Ελλάδα, δεν γίνονται δεκτές οι γυναίκες αυτές στις αντίστοιχες πρεσβείες. Εδώ πλέον ο ρατσισμός, εξελίσσεται και σε φυλετική βία. Οι γυναίκες αυτές ζουν σε ένα γκέτο. Είναι πάρα πολλές οι μορφές βίας. Αναφορικά με την τοπική αυτοδιοίκηση τόνισε ότι στην θητεία της στην τοπική αυτοδιοίκηση είχε δημιουργηθεί πολυκέντρο γυναικών που θα μπορούσε να προσφέρει πολλά, όμως λόγω των πολύ πενιχρών μέχρι ανύπαρκτων πόρων, κατέληξε να λειτουργεί μόνο ως παιδικός σταθμός με χιλιάδες προβλήματα, διότι οι δαπάνες ήταν μη επιλέξιμες από την Ε.Ε. Υποστήριξε ότι επενδύονται πολλά στο ΕΣΠΑ όμως δεν υπάρχει πρόβλεψη για το τι θα ακολουθήσει του ΕΣΠΑ και εάν δεν εξασφαλιστεί, η επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό, ούτε με τον εθελοντισμό πρόκειται να γίνει τίποτε, ούτε με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Επικαλούμενη σχετικό δημοσίευμα της ελευθεροτυπίας τόνισε ότι οι εθελοντές θα βοηθήσουν, αλλά, αυτές οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, που δεν υπάρχει ούτε ο κατάλογος πόσες είναι, δεν υπάρχει κατάλογος χρηματοδότησης, που πάνε τα χρήματα, δεν υπάρχει κανένας έλεγχος δεν μπορούν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση του θέματος.

Τόνισε ότι για το ΚΚΕ, όλες αυτές οι δομές, τα συμβουλευτικά κέντρα, εάν δεν στελεχωθούν με ειδικούς επιστήμονες, αυτούς που χρειάζονται, δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα από οποιαδήποτε μη κυβερνητική οργάνωση. Με τον εθελοντισμό αυτά τα προβλήματα δεν λύνονται. Θέλει μια μόνιμη κρατική στήριξη, από τον κρατικό προϋπολογισμό, με έλεγχο, με πρόγραμμα, τότε θα έχουμε ένα αποτέλεσμα. Γιατί πραγματικά, θα φτιάσουμε στο σημείο, να λένε οι γυναίκες που έχουν δώσει όλη τους τη ζωή στο να προχωρήσουν κάποια θέματα ιδιαίτερα των γυναικών, μαζί με τους άντρες οι οποίοι καταλαβαίνουν και αγωνίζονται μαζί, να φθάσουν στο σημείο να απογοητεύονται. Τόνισε ότι πρέπει να παρθούν κάποια μέτρα όπως είναι να καταργηθεί ο νόμος για την πορνεία και να υπάρξει κρατική επιχορήγηση για δομές, αν θέλουμε να δούμε και κάποια θετικά αποτελέσματα.

Η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Ροδούλα Ζήση, θέλησε να εκφράσει δημόσια από το βήμα της Βουλής τις ευχαριστίες προς τις εκπροσώπους των γυναικείων οργανώσεων για την μεγάλη τους προσφορά στα θέματα των αξιών, γιατί κατά τη γνώμη της η γυναικεία αντίληψη είναι η αξία της ανθρώπινης ζωής. Αναφέρθηκε σε καμπάνια στο Συμβούλιο της Ευρώπης από το 2006 - 2007, όπου υπήρχε μια αφίσα, ένα σύνθημα για την κακοποιημένη γυναίκα, όπου ήταν καταπληκτική η μορφή της γυναίκας που είχε κακοποιηθεί και η οποία στο πρόσωπό της είχε όλο αυτό τον τρόπο, όλο αυτό το θυμό από την κακοποίηση και έλεγε το σύνθημα, όλα αρχίζουν με μια κραυγή και δεν

τελειώνουν μέσα σε μια σιωπή. Δηλαδή, ενώ υπάρχει βία, ενώ υπάρχει κραυγή της αγωνίας, στο τέλος με όλες τις προσπάθειες που μπορεί να γίνουν, όλοι σωμαίνουμε. Τίθεται επομένως ένα μεγάλο θέμα για όλους, το θέμα του χρέους μας ως γυναίκες, ως ευρωπαίοι πολίτες και ως πολιτισμένοι άνθρωποι. Αν δεν ληφθούν μέτρα η βία θα πάρει μορφή πανδημίας, λόγω και της οικονομικής κρίσης, λόγω και της κρίσης των θεσμών, των αξιών, που περνάει το παγκόσμιο σύστημα και η ελληνική και ευρωπαϊκή κοινωνία. Η διαβούλευση που γίνεται στην Επιτροπή της Βουλής πρέπει να μετουσιωθεί σε θεσμικό πλαίσιο, που θα ενεργοποιηθεί βελτιώνοντας, διορθώνοντας, ακυρώνοντας διατάξεις που δεν τιμούν τελικά ούτε τον πολιτισμό μας, γιατί τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ισότητα των δύο φύλων, όλα αυτά αποτελούν βαρόμετρο πολιτισμού, ποιότητα ζωής, ανάπτυξης στο σύγχρονο κόσμο. Άρα, οφείλουμε αυτά να τα υπερασπιστούμε.

Τόνισε ότι από την στιγμή που από την 1^η Δεκεμβρίου σύμφωνα και με την Συνθήκη της Λισαβόνας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνομοθετεί με την Κομισιόν και αναβαθμίζεται ο ρόλος και η συμμετοχή των Εθνικών Κοινοβουλίων, οφείλουμε να επεξεργαζόμαστε ζητήματα που θα απασχολήσουν την Ευρώπη, να εκφράζουμε την γνώμη μας και να μην αναγκαζόμαστε να ενσωματώσουμε απλώς κοινοτικές οδηγίες στην εθνική μας νομοθεσία αλλά να έχουμε την δυνατότητα να παρέμβουμε και να κάνουμε διορθώσεις και προτάσεις. Πρέπει βέβαια να προλαβαίνουμε τα θέματα έχοντας τα κατάλληλα στοιχεία για την συγκέντρωση των οποίων απαραίτητη είναι και η συμβολή και η συμμετοχή των γυναικείων οργανώσεων. Τόνισε ότι η βία πρέπει να καταπολεμηθεί παντού και ταξικά και κοινωνικά και πολιτικά, γιατί ακόμα και οι Βουλευτίνες όλων των κομμάτων την βιώνουν σε διάφορες μορφές αυτή τη βία που μπορεί να πάρει τη μορφή πανδημίας. Είναι η ενδοοικογενειακή και κοινωνική βία, η πολιτική βία, είναι η βία πολλές φορές των εξωθεσμικών κέντρων εξουσίας. Αναφορικά με τα κέντρα ενημέρωσης τόνισε ότι όπως λένε οι Γάλλοι η εικόνα λέει ψέματα, αλλά αυτή η εικόνα διεισδύει σε όλα τα σπίτια και σε όλα τα μυαλά γρήγορα. Τα στερεότυπα δεν καταφέραμε να τα διορθώσουμε και να τα αλλάξουμε, ζούμε την τηλεοπτική δημοκρατία, ζούμε το star system και πολλές φορές δεν καταδέχονται οι κεντρικές τηλεοράσεις να καλέσουν ανθρώπους που έχουν κάτι σωστό να πουν αλλά κοιτάζουν την εμφάνιση, το στήσιμο και αναζητούν πρόσωπα που «πουλάν» ακόμα και όταν δεν έχουν να πουν τίποτα. Υποστήριξε ότι υπάρχει θεσμικό πλαίσιο και διατάξεις αλλά είναι αμφίβολο το αν λειτουργούν και το αν ελέγχονται ως προς την λειτουργία τους. Δήλωσε ότι όλες οι γυναίκες κατά καιρούς υφίστανται κάποιας μορφής βία και πρέπει να υπάρχει απάντηση σε αυτή την βία και με θεσμούς και με ασφαλιστικές δικλίδες και με διαφορετικότητα αλλά πάντα μέσα στη συλλογικότητα. Αναφορικά με την αφανή εργασία τόνισε ότι αυτή πρέπει να καταμετρηθεί και ολοκληρώσει λέγοντας ότι υπάρχει η πολιτική βούληση για να αντιμετωπιστεί η βία κατά των γυναικών και από την Γενική Γραμματέα Ισότητας και από την Κοινοβουλευτική Ομάδα και θα υπάρξουν θετικά αποτελέσματα αλλά χρειάζεται υπομονή και συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων και προσώπων για την ανατροπή της κατάστασης που μας πονάει, μας πληγώνει, μας κουράζει και κυρίως μας θλίβει γιατί αισθανόμαστε μέρος της ενοχής του όλου συστήματος.

Η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Παναγιώτα Ζούνη, τόνισε ότι ο Οργανισμός Στήριξης Οικονομικής Συνεργασίας Ευρωπαϊκών Χωρών Ευξείνου Πόντου, στον οποίο η ίδια συμμετέχει ως μέλος του κοινοβουλίου στην Ειδική Επιτροπή Δικαιωμάτων, Κοινωνικών Θεμάτων και Πολιτισμού πρόκειται να συζητήσει πολιτικές για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, γεγονός που δίνει την ευκαιρία κατόπιν συνεργασίας και με τις γυναικείες οργανώσεις να αποτελέσει και αυτό το όργανο μοχλό πίεσης για την συνολική αντιμετώπιση του φαινομένου. Συμφώνησε με την κυρία Μερντίτη ότι το ουσιαστικό ζήτημα είναι η πρόληψη. Υποστήριξε ότι σύμφωνα με τους παιδοψυχολόγους το παιδί στο πέμπτο έτος της ηλικίας του, πριν πάει στο σχολείο, έχει διαμορφώσει μεγάλο μέρος της προσωπικότητάς του, γεγονός που φανερώνει ότι η γυναίκα με την συμπεριφορά της ή με την ανοχή της διαμορφώνει το επόμενο θύμα. Τόνισε ότι είμαστε πάρα πολύ πίσω στα σεμινάρια της διαμόρφωσης της μητέρας, του πυρήνα της οικογένειας, της πηγής στήριξης. Με αυτό έχει άμεση σχέση η Παιδεία και ο Πολιτισμός, όχι τα Φεστιβάλ, αλλά το «ευ του γένους», την ευγένεια, το καλό γένος ψυχής, που σημαίνει ότι ανεξάρτητα από τη συλλογή πληροφοριών και γνώσης, ανεξάρτητα από το βαθμό εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από τα πτυχία, είναι αλλού ο Πολιτισμός, και η επαφή με τον Πολιτισμό από την Παιδεία θα διαμόρφωνε μητέρες που θα έκαναν λιγότερους θύτες.

Δηλαδή, αυτή η αλυσίδα έχει ως καταλύτη τον Πολιτισμό στην Παιδεία και δυστυχώς ο πολιτισμός είναι παραμελημένος. Υποστήριξε ότι είναι πολλά τα παραδείγματα των μητέρων που διαμορφώνουν τον αυριανό «πασά» και για να αλλάξει αυτή η νοοτροπία χρειάζεται παιδεία. Τέλος και αναφορικά με το διαφημιστικό σποτ που αναφέρθηκε τόνισε ότι κάθε μήνυμα είτε τέχνης είτε διαφήμισης από ένα πομπό σε κάθε δέκτη, κάθε μετάδοση πληροφορίας δεν προσλαμβάνεται το ίδιο από τον κάθε δέκτη. Το μήνυμα αναλύεται ανάλογα με τις προσλαμβάνουσες, το μορφωτικό του επίπεδο, την ψυχική του κατάσταση, την ψυχική του ισορροπία και ένα σωρό άλλες παραμέτρους. Αυτό σημαίνει ότι μια διαφήμιση που έχει χιούμορ δεν σημαίνει ότι περνάει ένα διδακτικό μήνυμα, ότι δηλαδή είναι καλό να ασκείς βία. Το μήνυμα δεν είναι στην ευθεία, είναι και στην υπονόμευσή του, είναι και στο αντίθετό του.

Δηλαδή δεν σημαίνει πως ότι δείχνουμε είναι το «καλό», αλλά μπορεί να είναι και η σάτιρα του κακού. Κάποια παιδιά γελάνε, κάποια άλλα όχι, εξαρτάται λοιπόν από το οικογενειακό περιβάλλον το πώς «χωνεύεις» ή ερμηνεύεις αυτή τη διαφήμιση. Δεν είναι δηλαδή ευθεία η λειτουργία ενός μηνύματος, ότι αυτό πρέπει να γίνεται, αλλά τις περισσότερες φορές η σάτιρα σημαίνει ότι αυτό δεν πρέπει να γίνεται και διευκρίνισε ότι αναφέρεται στη λειτουργία του μηνύματος της διαφήμισης γενικότερα, και ότι δεν υπεραμύνεται της συγκεκριμένης διαφήμισης. Κλείνοντας τόνισε ό τι οι καμπάνιες βοηθούν αλλά επέμεινε ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στην πρόληψη.

Η Βουλευτής του ΛΑΟΣ, Ουρανία Παπαδάκη Παπανδρέου, τόνισε ότι η βία έχει χίλιες μορφές αλλά για οικονομία χρόνου θα αναφερθεί μόνο στην ενδοοικογενειακή βία διότι όσοι εργάζονται σε νοσοκομεία παιδών όπως η ίδια, την βιώνουν καθημερινά. Κάθε μέρα υπάρχουν τέτοια περιστατικά, πολλές φορές τα παιδιά κρατούνται στα νοσοκομεία για κοινωνικούς λόγους αφού λείπουν οι υποδομές. Τόνισε ότι όσες φορές έχουν απευθυνθεί σε φορείς δεν έχουν πάρει καμία απάντηση και αναγκάζονται να βρουν λύσεις εκ των ενόντων. Υποστήριξε ότι πέρα από την σωματική υπάρχει και η ψυχολογική βία η οποία είναι χειρότερη διότι υποτιμά την γυναίκα και την κάνει να χάσει την δύναμη της ψυχής. Τόνισε ότι αυτά τα θέματα δεν έχουν χρώματα ούτε παρατάξεις γιατί έχουν ένα και μοναδικό θέμα τη γυναίκα που βιάζεται και κακοποιείται, τη γυναίκα που έχει την οικογένεια.

Τέλος υποστήριξε ότι δεν υπάρχουν σημεία αναφοράς ή τουλάχιστον τα οργανωμένα μεγάλα παιδιατρικά νοσοκομεία σαν το Νοσοκομείο Παίδων «Αγία Σόφια» δεν βρίσκουν σημεία αναφοράς. Δεν βρίσκουν τον ψυχολόγο που να μπορέσει να κουβεντιάσει με τη γυναίκα δεν βρίσκουν τον δικαστικό. Η γυναίκα είναι υποχρεωμένη, γιατί δεν έχει που να πάει να ξαναγυρίσει στο σπίτι της. Τόνισε ότι αυτή είναι η πολύ μεγάλη υποχρέωση, να υπάρξουν δομές δίπλα της, για να μπορέσει να ξεπεράσει, ακριβώς, αυτό το πολύ μεγάλο της πρόβλημα, δηλαδή να τα πει όλα, αλλά να υπάρχει μετά η κατάλληλη υποστήριξη για να βοηθηθεί η οικογένειά της. Δίνοντας στα μικρά παιδιά, όταν έβλεπαν επικίνδυνες καταστάσεις να ζωγραφίσουν, ήταν φανερό ότι σε όλα αυτά τα μικρά παιδιά που ζωγραφίζουν το σπίτι τους, χαρακτηριστικό ήταν ο πατέρας-αφέντης ή ο παππούς-αφέντης ή ο φίλος-αφέντης, υπήρχε η ανδρική φιγούρα του αφέντη μέσα στην οικογένεια, η μάνα με ένα μαύρο ρούχο και το παιδί στη γωνία, βιώματα που δεν μπορούν να μην δημιουργήσουν τους θύτες στο μέλλον. Είναι, δηλαδή, ευρύτερο το θέμα και αν θέλουμε να μιλήσουμε για πρόληψη, πρέπει να δούμε τι γίνεται σήμερα στην ελληνική οικογένεια, που έχει πάρα πολλά προβλήματα. Οι φορείς με τους οποίους έρχονται οι γυναίκες σε πρώτη επαφή, πρέπει να έχουν δυνατότητες παραπομπής αυτών των γυναικών σε κρατικές δομές, οι οποίες πρέπει να έχουν πάντοτε την κρατική στήριξη. Διότι όλες οι οργανώσεις έχουν πάντοτε τις καλύτερες των προθέσεων αλλά, όταν τελειώσει η επιχορήγηση, σταματάνε όλα αμέσως. Συμφώνησε τέλος ότι το συγκεκριμένο διαφημιστικό σποτ περνάει λάθος μηνύματα και υποστήριξε ότι το θέμα δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ετεπειδικά μία φορά τον χρόνο αλλά να απασχολήσει περισσότερο το κοινοβούλιο προκειμένου να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα.

Η Βουλευτής της ΝΔ, Ευγενία Τσουμάνη Σπέντζα, ξεκίνησε με το πολύ σημαντικό θέμα της εικόνας της θέσης της γυναίκας στη σημερινή εποχή και τα ερωτήματα που υπάρχουν σε σχέση με αυτή τη θέση και αυτή την εικόνα. Τόνισε ότι το ζήτημα έχει να κάνει με τις αντιλήψεις της κοινωνίας μας για τη θέση και το ρόλο κάθε φύλου, επομένως την θέση και το ρόλο και της γυναίκας. Έχει να κάνει με τα στερεότυπα, πράγμα, που είναι και το δυσκολότερο πράγμα στη ζωή για να παρέμβει κανείς και να το μετακινήσει. Ωστόσο, τόνισε ότι αυτή η απέραντη δυσκολία δεν μπορεί να αποτελεί εμπόδιο στη όποια δράση χρειάζεται να κάνουμε ή πρωτοβουλία να πάρουμε, για την αντιμετώπιση αυτού του θέματος. Υποστήριξε ότι το πρόγραμμα που υποστηρίχθηκε στο Γ΄ Κ.Π.Σ., των παρεμβατικών προγραμμάτων στα σχολεία, δεν ήταν ένα καλό ξεκίνημα, είχε ξεκινήσει από την περίοδο του 2002-2003 και η κυβέρνηση της ΝΔ το εμπλούτισε και με θέματα που έχουν να κάνουν με τη βία κατά των γυναικών. Δηλαδή, προστέθηκε και η πτυχή αυτή, όπως και άλλα θέματα των θεμελιωδών αξιών και των ολυμπιακών ιδεωδών στο πρόγραμμα αυτό.

Ευχήθηκε η δράση αυτή να συνεχιστεί ακόμα πιο εμπλουτισμένα και, μάλιστα, στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως και της προσχολικής ηλικίας, όπως έχει σχεδιαστεί στο νέο επιχειρησιακό πρόγραμμα, το αντίστοιχο του Ε.Σ.Π.Α., προκειμένου οι παρεμβάσεις και τα όποια προγράμματα να έχουν τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, διότι στις πολύ νεαρές και πολύ μικρές ηλικίες είναι που διαμορφώνεται η προσωπικότητα του ατόμου και θα ήταν λάθος αυτό να παραλειφθεί. Αναφορικά με τα ΜΜΕ τόνισε ότι είναι πολύ σημαντικό αλλά υποστήριξε ότι λόγω της μεγάλης δύναμης που έχουν τα μέσα, η όποια παρέμβαση δύσκολα θα έχει τα αποτελέσματα που όλοι επιθυμούμε. Υποστήριξε όμως ότι ακόμα και έτσι πρέπει να δίνουμε το παρόν. Ζήτησε να αποσταλούν από την Γενική Γραμματεία Ισότητας τα συμπεράσματα ημερίδας που πραγματοποιήθηκε με θέμα «Γυναίκα και ΜΜΕ» όπου υπάρχουν χρήσιμα πορίσματα και ζήτησε επίσης να κοινοποιηθεί και το κυβερνητικό έργο της περιόδου 2004 – 2009 για τα θέματα αυτά. Τόνισε ότι τα ζητήματα αυτά είναι πέρα και πάνω από κομματικές και παραταξιακές διαφορές, χωρίς αυτό να

σημαίνει ότι δεν θα ασκείται εποικοδομητική κριτική που μπορεί να βοηθήσει στην μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

Για τα θέματα που τέθηκαν σε σχέση με τον νόμο 3500 του 2006 τόνισε ότι είναι κοινή παραδοχή ότι η ψήφισή του αποτέλεσε ένα πολύ μεγάλο πολιτικό και κοινωνικό βήμα και τόνισε ότι οι νόμοι δοκιμάζονται στην πράξη προκειμένου να εντοπιστούν τα σημεία που απαιτούν βελτιώσεις. Υποστήριξε ότι πράγματι χρειάζονται κάποιες βελτιώσεις αλλά επεσήμανε αναφορικά με το πνεύμα του νόμου που αποτυπώνεται στην εισηγητική έκθεση υπάρχει ρητή αναφορά στο θέμα του φύλου και κατά συνέπεια, ο νόμος αυτός δεν αφορά μόνο την οικογένεια, αλλά δίνει μια βάση και στο θέμα της γυναίκας. Εάν χρειάζεται να δοθεί περισσότερη, να δοθεί και συμφώνησε να εξεταστούν και άλλες πλευρές του νόμου, που μπορεί να χρειάζονται βελτίωση.

Αναφορικά με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης, υποστήριξε ότι χαίρεται ιδιαίτερα γι' αυτό, διότι και τα 8 σημεία, που ανέφερε η κυρία Στρατηγάκη έχουν να κάνουν με το σχεδιασμό που είχε κάνει και με την πολιτική επιλογή που είχε πάρει η προηγούμενη κυβέρνηση, προκειμένου να δοθεί στο θέμα της βίας η υποστήριξη που χρειάζεται. Γιατί ένας νόμος δεν αρκεί, αν δεν υπάρχει και στην πράξη μια υποστήριξη, άρα, χρηματοδότηση για δράσεις στην κατεύθυνση, κυρίως, της διάχυσης σε όλη την περιφέρεια. Επομένως, όλα αυτά τα θέματα, που είναι απολύτως απαραίτητα (η καμπάνια και η κατάρτιση και τα θέματα της τεκμηρίωσης, που με άλλο έργο, για την ίδρυση Παρατηρητηρίου, έχει προβλεφθεί και το θέμα της κοινωνίας των πολιτών) είναι μέσα σε αυτά που είχαν προετοιμαστεί. Τόνισε ότι η κυρία Στρατηγάκη τώρα έχει τη μεγάλη πρόκληση της υλοποίησης, τώρα γιατί όπως είναι γνωστό η υλοποίηση έχει πολλές δυσκολίες στην πράξη. Υποστήριξε ότι το ζήτημα των πολιτικών ισότητας συρρικνώνεται και περιθωριοποιείται μέσα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης αλλά η πράξη θα αποδείξει αν έχει δίκιο ή όχι, καθώς η ίδια πιστεύει πως η υλοποίηση αυτών των έργων μέσα από το Υπουργείο Δικαιοσύνης θα συναντήσει μεγαλύτερες δυσκολίες, πράγμα το οποίο θα θέσει σε κίνδυνο τους πόρους και θα χρειαστεί, ίσως πολύ περισσότερος κόπος για να επιτευχθούν κάποια πράγματα. Τόνισε ότι συμφωνεί να δοθεί μια προτεραιότητα στα συμβουλευτικά κέντρα του Υπουργείου αλλά ζήτησε διευκρινήσεις για το εάν θα δημιουργηθούν περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή εάν θα γίνει μέσω Περιφερειών καθώς και οι δύο αυτές λύσεις απαιτούν προηγούμενες θεσμικές παρεμβάσεις, οι οποίες θα έχουν τη γνωστή καθυστέρηση ενώ τίθεται και το θέμα της στελέχωσης, που, με τις αλλαγές που προωθούνται για τις προσλήψεις, Α.Σ.Ε.Π., υπάρχει κίνδυνος να μην τηρηθούν οι προθεσμίες που προβλέπονται για την χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ τονίζοντας ότι αναφέρεται σε αυτά προκειμένου να βοηθήσει στην γρηγορότερη δυνατή αντιμετώπιση των προβλημάτων που μπορεί να παρουσιαστούν ώστε να υλοποιηθούν τα μέτρα και οι παρεμβάσεις που είναι στη σωστή κατεύθυνση.

Τέλος τόνισε ότι η πολιτική ισότητας των φύλων δεν εξαντλείται στο θέμα της βίας που είναι πολύ σημαντικό ζήτημα και είναι ευκαιρία να «πιεστεί» η κυβέρνηση να θέσει κάποιους στόχους που καταρχήν όπως ακούστηκε στην συνεδρίαση θέτει η Κυβέρνηση και ζήτησε από την κυρία Στρατηγάκη εν καιρώ να παρουσιάσει στην Επιτροπή τον συνολικό προγραμματισμό της Κυβέρνησης για τα θέματα της ισότητας των φύλων. Σε σχέση με το θέμα του ονόματος τόνισε ότι συμφωνεί με τα όσα ακούστηκαν και είχε μάλιστα διατυπώσει δημόσια την διαφωνία της. Υποστήριξε τέλος ότι όλα όσα ακούστηκαν στην Επιτροπή πρέπει να κεφαλοποιηθούν και να μην μείνουν απλώς σε μια Έκθεση που ούτως ή άλλως διατυπώνεται κάθε φορά από την Επιτροπή αλλά πρέπει να αποτελέσουν πεδίο προβληματισμού και να αξιοποιηθούν.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, Βασίλης Οικονόμου, τόνισε ότι ο στόχος δεν είναι να περιοριστεί η Επιτροπή σε μια απλή Έκθεση αλλά όσα ακούστηκαν από τους φορείς να συμπεριληφθούν σε ένα υπόμνημα το οποίο θα κατατεθεί στην Βουλή και στα αρμόδια Υπουργεία και θα διεκδικηθεί η υλοποίηση των δράσεων που θα προτείνονται.

Η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Ελένη Τσιαούση, τόνισε ότι ως κοινωνική λειτουργός που εργάστηκε για είκοσι χρόνια διαπίστωσε ότι ελάχιστα περιστατικά κακοποίησης έφθαναν σε αυτή παρόλο που εργαζόταν σε φορείς πρόνοιας στο δήμο και τη νομαρχία ενώ αντίθετα στον σύζυγό της που εργάζεται στην Αστυνομία έφθαναν πάμπολλα περιστατικά όπου η συντριπτική πλειοψηφία των αστυνομικών δεν ήταν ευαισθητοποιημένοι και πήγαιναν στα περιστατικά αφού είχε συντελεστεί η κακοποίηση. Τόνισε ότι γίνονται πολλές συζητήσεις γύρω από σημαντικά κοινωνικά θέματα αλλά το σημαντικό είναι να αποφασιστούν τα μέτρα που θα ληφθούν για την αντιμετώπιση φαινομένων όπως η βία εναντίον των γυναικών. Τόνισε ότι η Πολιτεία δεν δίνει τα μέσα στους κοινωνικούς λειτουργούς να βοηθήσουν τους ανθρώπους, οι Νομαρχίες δεν έχουν αρμοδιότητες και η λύση πρέπει να δοθεί από το Κοινοβούλιο και να δοθεί έμφαση στην Περιφέρεια όπου δεν υπάρχει καμία δομή πρόνοιας ούτε για τις γυναίκες ούτε για κανένα άλλο άτομο με ξεχωριστά προβλήματα. Συμφώνησε ότι η αρχή πρέπει να γίνει με συγκεκριμένα προγράμματα στα σχολεία, με βιωματικά εργαστήρια, με εκπαίδευση των

εκπαιδευτικών, με εκπαίδευση των παιδιών στο νηπιαγωγείο όπου διαμορφώνεται ο χαρακτήρας των παιδιών, με την λειτουργία σχολών γονέων ώστε να διδάσκεται η ισότητα.

Η Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, Ηρώ Διώτη, υποστήριξε ότι στο σχολείο, στο πανεπιστήμιο, στην δουλειά αντιμετώπισε όλες τις διακρίσεις και τόνισε ότι δεν είναι μόνο το θέμα της βίας ενός βίαιου συζύγου, ο οποίος είναι στο σπίτι και χτυπά τη γυναίκα του είτε λεκτικά, είτε ψυχολογικά αλλά υπάρχει και η βία των απολύσεων στις μεγάλες ηλικίες πριν τη σύνταξη, επειδή δεν είναι παραγωγικές, υπάρχει βία στο γεγονός ότι δεν προσλαμβάνονται σε δουλειά γυναίκες, επειδή μένουν έγκυες και η εγκυμοσύνη αντιμετωπίζεται ως ασθένεια, υπάρχει η βία που ασκήθηκε εναντίον της Κωνσταντίνας Κούνεβα, η οποία ήταν συνδικαλίστρια, γυναίκα και μετανάστρια, υπάρχει βία στο γεγονός ότι οι μετανάστριες δεν μπορούν να χωρίσουν από τον σύζυγό τους, γιατί αλλιώς θα απελαθούν. Τόνισε ότι η αστυνομία πρέπει να είναι ειδικά εκπαιδευμένη προκειμένου να παρεμβαίνει ουσιαστικά σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας και ότι πρέπει να μιλήσουμε για την βία όχι μόνο μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον αλλά και για τη βία που εμφανίζεται σε όλα τα επίπεδα της καθημερινότητας.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, Βασίλης Οικονόμου, τόνισε ότι η Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής, δεσμεύεται ότι θα παίρνει αποφάσεις εισηγητικού χαρακτήρα και σε επόμενη συνεδρίαση θα συζητηθεί η πρόταση που θα κάνει η Επιτροπή στα Υπουργεία λαμβάνοντας υπόψη και τις εισηγήσεις των γυναικείων οργανώσεων και ζήτησε και από αυτές να ενισχύσουν και με τις δικές τους δυνάμεις την προσπάθεια που θα γίνει για την αντιμετώπιση της βίας εναντίον των γυναικών. Η πρόταση προς την Βουλή και την Κυβέρνηση θα είναι συγκεκριμένη και ζήτησε για την διευκόλυνση της Επιτροπής να καταθέσουν οι γυναικείες οργανώσεις και γραπτά υπομνήματα με τα θέματα που επιθυμούν να προταχθούν σε σχέση με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της βίας που ασκείται εναντίον των γυναικών.

III. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 27ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2010

ΜΕ ΘΕΜΑ:

«Κωνσταντίνα Κούνεβα: το σκληρό πρόσωπο της ελληνικής πραγματικότητας»

Στην Αθήνα στις 27 Ιανουαρίου 2010, ημέρα Πέμπτη και ώρα 9.35', στην Αίθουσα «Προέδρου Γιάννη Νικ. Αλευρά» (151) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής, κ. Βασιλείου Οικονόμου, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Κωνσταντίνα Κούνεβα: Το σκληρό πρόσωπο της ελληνικής πραγματικότητας».

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: Ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη Μιχάλης Χρυσοχολίδης, ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Γεώργιος Κουτρουμάνης, καθώς και οι κ.κ., Γιάννης Παναγόπουλος, Πρόεδρος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.), Σταύρος Θεοδωράκης, Δημοσιογράφος, η Αντιπρόεδρος της Παναθηναϊκής Ένωσης Καθαριστριών και Οικιακού Προσωπικού (Π.Ε.Κ.Ο.Π.) Βασιλική Τσούνη, και οι Μαρία Λιάπη, Άννα Βουγιούκα και Lauretta Macauley, Εκπρόσωποι του Δικτύου Ενίσχυσης και Στήριξης Μεταναστριών (ΔΕΣ Με).

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Βασίλης Οικονόμου, αφού ευχαρίστησε τους Υπουργούς για την προθυμία τους να ενημερώσουν την Επιτροπή αλλά και τους υπόλοιπους καλεσμένους για την συμβολή τους στην συζήτηση γύρω από το θέμα της κυρίας Κούνεβα, τόνισε ότι η βίαιη επίθεση που πραγματοποιήθηκε εναντίον της Κωνσταντίνας Κούνεβα αποκαλύπτει ένα σκληρό πρόσωπο της ελληνικής πραγματικότητας. Πρόκειται για την βίαιη επίθεση εναντίον ενός προσώπου όπου συναντώνται δύο πολύ κρίσιμα χαρακτηριστικά, αυτό της εργαζόμενης γυναίκας και αυτό της μετανάστριας. Στο πρόσωπο της κυρίας Κούνεβα σ'υναντάμε μια ενδεικτική περίπτωση για το τι μπορεί να συμβεί στη χώρα μας σε μια γυναίκα εργαζόμενη μετανάστρια ιδιαίτερα όταν αυτή διεκδικήσει για τους συναδέλφους της, Έλληνες και μετανάστες, την τήρηση της εργατικής νομοθεσίας και τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους. Ενημέρωσε τέλος τους Υπουργούς αλλά και τα μέλη της Επιτροπής για το γεγονός ότι κατά την διάρκεια της συμμετοχής του στην Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για την Μετανάστευση και την βία κατά των γυναικών στο Παρίσι η ελληνική πρεσβεία στο Παρίσι κατακλύστηκε από μηνύματα και διαμαρτυρίες γυναικείων και μη οργανώσεων για το θέμα της κυρίας Κούνεβα, για το ότι η ελληνική πολιτεία δεν αντιμετώπισε το θέμα αυτό ενώ έγινε και εκτενής αναφορά από άλλους εκπροσώπους στο περιθώριο της Διάσκεψης. Πρόκειται για ένα θέμα που προκαλεί εκτός των άλλων και την διεθνή κατακραυγή εναντίον της χώρας μας.

Ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη, Μιχάλης Χρυσοχολίδης, στην τοποθέτηση του τόνισε ότι η περίπτωση της κυρίας Κούνεβα αποτελεί σημείο αναφοράς για την κοινωνία μας, είναι ένα κομβικό σημείο που καλεί την κοινωνία να συνειδητοποιήσει ότι κάποια πράγματα πρέπει να αλλάξουν. Οφείλουμε ως κοινωνία να αλλάξουμε μια σειρά από αντιλήψεις, από θεσμούς, την έλλειψη σεβασμού απέναντι στο πρόσωπο του μετανάστη που πολλές φορές είναι ο απόκληρος της κοινωνικής διαδικασίας, είναι θύμα κακομεταχείρισης, δεν έχει πρόσβαση στη διοίκηση, στην υγεία, στην πρόνοια, στην εκπαίδευση, στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο, ενώ πολλές φορές και το κράτος είναι απέναντί του βίαιο, δύσκαμπτο και απρόσωπο. Πρέπει να αλλάξει η πραγματικότητα της εργασιακής εκμετάλλευσης και του εργασιακού μεσαίωνα, της αμοιβής των 400€, η πραγματικότητα της ασυλίας που απολαμβάνουν ορισμένα οργανωμένα οικονομικά συμφέροντα, οργανωμένες μειοψηφίες που κατορθώνουν να αποκτούν προνομιακές σχέσεις με το κράτος και να λυμαίνονται το εσωτερικό του απομαζώνοντας πόρους, ανθρώπινο κόπο και διαβρώνοντας θεσμούς και τις σχέσεις των κοινωνικών ομάδων μεταξύ τους. Η επίθεση εναντίον της Κούνεβα είναι η πραγματικότητα της βίας που θέλει να κυριαρχεί πάνω στο διάλογο, στην διεκδίκηση και στην ελευθερία της έκφρασης, που επιτίθεται σε εργαζόμενους των 400€ και που βλέπει εχθρούς εκεί που έπρεπε να βλέπει αδύναμους και μη προνομιούχους συνανθρώπους μας. Σε αυτές τις περιπτώσεις δεν επαρκούν οι αστυνομικοί τύπου λύσεις, απαιτούνται πολιτικές που θα πάνε μπροστά τη κοινωνική, οικονομική και θεσμική πραγματικότητα προστατεύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη Δημοκρατία μας, το Σύνταγμά μας και την κοινωνία μας. Στην προσπάθεια να ξεπεραστούν μια σειρά από υπαρκτά προβλήματα τοποθετούνται άμεσα σε μια σειρά από αστυνομικά τμήματα ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι και διαπολιτισμικοί διαμεσολαβητές προκειμένου να βοηθούν τους μετανάστες να έχουν πρόσβαση στα αστυνομικά τμήματα και στη Διοίκηση, ούτως ώστε να είναι εύκολη η εξυπηρέτησή τους. Δόθηκε επίσης ήδη στους μετανάστες δεύτερης γενιάς η δυνατότητα να μην έχουν κανένα πρόβλημα σε σχέση με την

τακτοποίηση των ταξιδιωτικών τους εγγράφων και των εγγράφων παραμονής στην χώρα διότι υπήρχε το οξύμωρο μόλις ενηλικιωνόταν ο μετανάστης δεύτερης γενιάς να θεωρείται παράνομος και να κινδυνεύουν πολλά παιδιά να φύγουν από εδώ την στιγμή που εργαζόταν, που πήγαιναν σχολείο ή στο πανεπιστήμιο.

Για την επίθεση εναντίον της κυρίας Κούνεβα διενεργήθηκε ανάκριση η οποία περατώθηκε με την σύλληψη και αποστολή στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών ενός Αλβανού υπηκόου, ο οποίος στη συνέχεια αφέθηκε ελεύθερος ελλείψει στοιχείων. Στη συνέχεια μετά από δύο μήνες ανέλαβε την έρευνα το Τμήμα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων της Ασφάλειας Αττικής υπό μορφή προκαταρκτικής εξέτασης για τις συνθήκες εργασίας σε όλες τις εταιρείες καθαρισμού κατόπιν παραγγελίας του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών. Από τον Φεβρουάριο του '09 έως σήμερα εξετάστηκε κατ' επανάληψη η παθούσα σε διάφορα χρονικά διαστήματα προκειμένου να θυμηθεί λεπτομέρειες και να περιγράψει τους δράστες, λήφθηκαν καταθέσεις από εργαζόμενους και εργαζόμενες στην ΟΙΚΟΜΕΤ, τη μητέρα της παθούσας, τους εκπροσώπους του Εργατικού Κέντρου Αθηνών για εύρεση πιθανών υπόπτων οι οποίοι την απειλούσαν πριν από την επίθεση, εξετάστηκαν επανειλημμένα ο χώρος όπου έγινε η επίθεση, επανεξετάστηκαν οι μάρτυρες που βοήθησαν την κυρία Κούνεβα μετά την επίθεση, εξετάστηκαν όλοι οι περίοικοι για πιθανό εντοπισμό αυτόπτη μάρτυρα χωρίς όμως κάποιο αποτέλεσμα. Υπήρξαν μια σειρά από ενέργειες που δείχνουν ότι η υπηρεσία από έναν σημείο και μετά κινήθηκε δραστήρια για να εντοπίσει τον δράστη ή τους δράστες όμως είναι προφανές ότι υπήρξαν στην αρχή ολιγωρίες, το γεγονός υποτιμήθηκε και χάθηκε πολύτιμος χρόνος και ενδεχομένως πολύτιμα στοιχεία. Πριν από ένα μήνα επικηρύχθηκαν οι δράστες με 1 εκατ € και γίνεται συστηματική προσπάθεια για να βρεθούν οι δράστες και υπάρχουν μια σειρά από πράγματα που εξετάζονται από την Υπηρεσία. Αυτό που είναι σίγουρο σήμερα είναι ότι πρόκειται για μια υπόθεση του οργανωμένου εγκλήματος το οποίο επιτέθηκε στη κυρία Κούνεβα για μια σειρά από ζητήματα για τα οποία ενοχλούσε η κυρία Κούνεβα.

Η Βουλευτής του ΛΑ.Ο.Σ., Ουρανία Παπανδρέου – Παπαδάκη, υποστήριξε ότι τα όσα συνέβησαν στο Παρίσι αποτελεί μια προσπάθεια δυσφήμισης της χώρας μας, διότι η χώρα έκανε ότι περισσότερο μπορούσε καταδικάζοντας αυτό το γεγονός. Απευθυνόμενη προς τον κύριο Χρυσόχοϊδη τόνισε ότι περίμενε νεώτερα στοιχεία προκειμένου να μάθουμε ποιοι έκαναν αυτό το έγκλημα. Εξέφρασε μάλιστα την απορία για το πώς κανείς δεν είδε τίποτα από την στιγμή που η επίθεση πραγματοποιήθηκε σε δημόσιο χώρο και για το πώς η ίδια η παθούσα δεν θυμάται ή δεν υποψιάζεται κάποιον. Τόνισε ότι θεωρεί ότι γίνεται συστηματική προσπάθεια δυσφήμισης της χώρας παρόλο που η Ελλάδα έχει κάνει περισσότερα από κάθε άλλη ευρωπαϊκή χώρα για μια μετανάστρια στην οποία όλοι συμφωνούμε ότι πρέπει να δίνονται τα ίδια δικαιώματα δουλειάς, αξιοπρέπειας, ισότητας κτλ. Αυτά είναι ανθρώπινα δικαιώματα και δεν είναι θέμα προς συζήτηση. Υποστήριξε ότι η Ελλάδα έχει κάνει πολλά περισσότερα για την κυρία Κούνεβα από ότι κάνει για τους ίδιους τους πολίτες που επίσης έχουν κατοικήσει στη δουλειά τους. Αναφερόμενη επίσης στην επαγγελματική ιατρική της εμπειρία τόνισε ότι τα περισσότερα περιστατικά βίας εναντίον μεταναστών είναι περιστατικά μεταξύ των αντιπαραθέσεων γεγονός που της δημιουργεί την εντύπωση ότι δίνεται μεγαλύτερη έκταση από ότι θα έπρεπε στο συγκεκριμένο θέμα. Σε σχέση με την Γερμανία όπου έζησε και εργάστηκε έχει να σημειώσει ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει ο ρατσισμός που συνάντησε εκεί αλλά μόνο ξενοφοβία διότι οι πολίτες δεν νιώθουν προστατευμένοι έναντι της βίας που προέρχεται από μερίδα μεταναστών.

Εξέφρασε την επιθυμία της να βρεθεί ο δράστης του εγκλήματος καθώς πιστεύει ότι από πίσω κρύβεται κάτι που δεν θέλουμε ή δεν μας αφήνουν να δούμε με απώτερο στόχο την επιπλέον δυσφήμιση της χώρας. Υποστήριξε επίσης ότι κανείς Έλληνας δεν είναι ρατσιστής, ότι αγαπάμε τους ξένους τους βλέπουμε σαν ανθρώπους της διπλανής πόρτας και ότι η ίδια τους έχει υπηρετήσει ως γιατρός για 33 χρόνια εξετάζοντας όλες τις φυλές χωρίς να νιώσει κάποιο πρόβλημα απέναντι στους ανθρώπους. Έθιξε τέλος το ζήτημα του τρόπου που η Αστυνομία προσεγγίζει τα περιστατικά της βίας αλλά αναφερόμενη σε συγκεκριμένο περιστατικό που έγινε στον χώρο της εργασίας της τονίζοντας ότι όταν κλήθηκε η αστυνομία προκειμένου να συνεντεύξει αλλοδαπό που απειλούσε την ίδια και το προσωπικό του νοσοκομείου της ζήτησαν να ανταλλάξει στοιχεία μαζί του γεγονός που της δημιούργησε φόβο. Τέλος τόνισε ότι το θέμα της κυρίας Κούνεβα έχει φτάσει στην υπερβολή και ότι οφείλει το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη να διασφαλίσει και την ηρεμία των Ελλήνων πολιτών καθώς έχουν και αυτοί ίσα δικαιώματα σε αυτή την χώρα και το κόμμα της τα διεκδικεί.

Η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Αθανασία Μερεντίτη, τόνισε ότι η Πολιτεία έκανε και οφείλει να κάνει τα πάντα για να απαλύνει τον πόνο της κυρίας Κούνεβα αλλά και για να αποδοθούν ευθύνες εκεί που πρέπει. Είναι αδιανόητο σε μια οργανωμένη πολιτεία και σε μια χώρα σαν τη δική μας ένα τέτοιο απεχθές έγκλημα να μην τιμωρηθεί. Η κυρία Μερεντίτη ζήτησε τέλος από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη ενημέρωση για το τι μέτρα σκοπεύει να πάρει σε σχέση πάντα με τις αρμοδιότητές του προκειμένου να μην υπάρξει επανάληψη τέτοιων επιθέσεων καθώς είναι κάτι που δεν το θέλει κανείς

και που οφείλουμε ως κράτος να μην επιτρέψουμε να επαναληφθεί. Αντίθετα θα πρέπει να κάνουμε ότι μπορούμε για να εξαφανιστεί το φαινόμενο αυτό που μας προσβάλλει ως ανθρώπους.

Η Βουλευτής της ΝΔ, Ευγενία Τσουμάνη – Σπέντζα, υποστήριξε ότι το θέμα της βίας κατά των γυναικών είναι ένα σύγχρονο αρνητικό και παθογενές κοινωνικό φαινόμενο με διάφορες μορφές. Η βία κατά των γυναικών εκφράζεται και στην ιδιωτική και στην δημόσια σφαίρα με πάρα πολλές μορφές και ορισμένες ομάδες πληθυσμού όπως οι μετανάστριες υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις. Το συγκεκριμένο περιστατικό είναι εξαιρετικά αρνητικό, όχι όμως το μοναδικό. Το ότι πήρε αυτή την έκταση είναι θετικό καθώς μας κινητοποιεί ως κοινωνία και δίνει το έναυσμα για να ασχοληθούμε πολύ περισσότερο. Υποστήριξε ότι η Πολιτεία έκανε αρκετά πράγματα και την προηγούμενη περίοδο και τώρα και στο κομμάτι της κοινωνικής υποστήριξης και φροντίδας του συγκεκριμένου ατόμου. Η κυρία Τσουμάνη ζήτησε από τον Υπουργό ενημέρωση για το αν πέραν της επικλήρυξης έχει προβεί σε κάποια άλλη ενέργεια αυτή την περίοδο των τεσσάρων μηνών για το συγκεκριμένο θέμα. Τέλος ζήτησε ενημέρωση για το task force όπου αναφέρθηκε ο Υπουργός για τα θέματα της βίας κατά των γυναικών.

Ο Βουλευτής του ΚΚΕ, Γεώργιος Μαυρίκος, τόνισε ότι πρόκειται για ένα πολύ σοβαρό ζήτημα το οποίο όμως διατρέχει τον κίνδυνο να περιοριστεί στο συναισθηματικό του κομμάτι ή σε έναν πρόχειρο επιφανειακό συμβολισμό χωρίς να εξεταστεί η ουσία του ζητήματος. Η ουσία του ζητήματος, τόνισε, είναι κοινωνική και πολιτική. Αν δεν εξεταστεί το ζήτημα σε αυτή την διάσταση θα περιοριστεί στο γεγονός ότι δόθηκε από την κα Πετραλιά στην κυρία Κούνεβα το σπίτι και ικανοποιήθηκε το ζήτημα και η συνειδήσή μας. Ακόμα και μετά τα 600 μηνύματα στην πρεσβεία της Ελλάδας στο Παρίσι το γεγονός είναι ότι το θέμα δεν αντιμετωπίστηκε, δεν συνελήφθη κανένας δράστης, δεν αντιμετωπίστηκαν οι αιτίες που δημιουργούν το πρόβλημα, δεν έχει διαμορφωθεί θεσμικό πλαίσιο από το Ελληνικό Κράτος και τις ελληνικές κυβερνήσεις και υπάρχει ο κίνδυνος περιορισμού της συζήτησης στην συναισθηματική και επιφανειακή πλευρά επιτρέποντας την διατύπωση παραληρημάτων του ΛΑΟΣ χωρίς να βλέπουμε τις κοινωνικές και πολιτικές αιτίες. Υποστήριξε ότι το ΛΑΟΣ φτάνει περίπου να κατηγορεί την Κούνεβα και τους μετανάστες γεγονός που ρίχνει λάδι στην φωτιά στην εργοδοσία και στο μεγάλο κεφάλαιο. Για το ΚΚΕ το ζήτημα είναι πολύ πιο ουσιαστικό καθώς υπάρχει μεγάλη και σοβαρή εργοδοτική αυθαιρεσία που εκφράστηκε στο συγκεκριμένο ζήτημα εναντίον της κυρίας Κούνεβα. Αντίστοιχα παραδείγματα εργοδοτικών αυθαιρεσιών όπου με διάφορους τρόπους ασκείται πολύπλευρη βία σε βάρος των εργαζομένων υπάρχουν στα JUMBO, στην Λαχαναγορά, στην WIND, στην ELITE και σε πολλές άλλες επιχειρήσεις.

Το ερώτημα που τίθεται είναι ποιος ωθεί, ποιος οπλίζει, ποιος γεννά και αναπαράγει αυτή τη βία, ποιος είναι ο ηθικός αυτουργός. Για το ΚΚΕ ευθύνονται οι πολιτικές καθώς αυτές είναι που οπλίζουν το χέρι της ασύδοτης δράσης των εργοδοτών όταν τα φαινόμενα, όπως το part time, η μερική απασχόληση και το μίσος ενάντια στους μετανάστες υπάρχουν, οπλίζουν τα χέρια της εργοδοσίας. Για το ΚΚΕ πρέπει να καταργηθεί η ασύδοτη δράση και η δράση των δουλεμπορικών γραφείων, να σταματήσει η μερική απασχόληση εργαλοβοτοποίησης όλης της δουλειάς και να πάμε σε μια πλήρη και σταθερή απασχόληση και να νομιμοποιηθούν οι οικονομικοί μετανάστες. Αντιμετωπίζοντας πλευρές από τις ρίζες και τις αιτίες που γεννούν και αναπαράγουν το πρόβλημα τότε μπορεί να αντιμετωπιστεί το θέμα. Διαφορετικά οι διαχρονικές ευθύνες των κυβερνήσεων είναι μεγάλες και υπαρκτές γιατί είναι η ρίζα που γεννά το πρόβλημα.

Η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Βασιλική Τσόνου-Βυλλιώτη, τόνισε ότι στην τραγική περίπτωση της κυρίας Κούνεβα είδαμε με τι ρυθμούς αντέδρασε τότε η αστυνομία και έχουμε δει παρόμοιες αντιδράσεις και παρόμοιους ρυθμούς και σε άλλα περιστατικά με μετανάστες και συμφώνησε με τον Υπουργό ότι σημασία έχουν οι πολιτικές που ακολουθούμε και οι οποίες πρέπει να δείχνουν ότι αγκαλιάζουν όλους τους κατοίκους της χώρας. Θέλησε να ενημερωθεί για τις θεσμικές λύσεις που σκοπεύει το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη να προωθήσει καθώς παρατηρείται τους λίγους μήνες που το ΠΑΣΟΚ είναι στην κυβέρνηση μια τελείως διαφορετική αντιμετώπιση όλων αυτών των ζητημάτων. Υποστήριξε ότι χρειάζονται συγκεκριμένα θεσμικά μέτρα τα οποία θα αφορούν τις σχολές της αστυνομίας και τους αξιωματικούς που ήδη υπηρετούν προκειμένου να αλλάξει η νοοτροπία μέσα στην αστυνομία γιατί είναι ζήτημα πολλών χρόνων.

Η Αντιπρόεδρος της ΠΕΚΟΠ, Μαρία Τσουνη, τόνισε ότι από την πρώτη στιγμή το Σωματείο ήταν δίπλα στην κυρία Κούνεβα και η αστυνομία τότε δεν είχε κάνει σωστά την έρευνα καθώς μετά από μια εβδομάδα και κάτω από την πίεση του Σωματείου έφτασαν στο σημείο οι δικηγόροι, η Πρόεδρος και η Αντιπρόεδρος του Σωματείου οι ίδιες να κάνουν έρευνες, βρήκαν σε κάποιο σπίτι ανθρώπους που είδαν τους δολοφόνους της Κωνσταντίας αλλά δεν μπορούν να μιλήσουν γιατί δεν έχουν κάποια κάλυψη, φοβούνται γιατί έχουν παιδιά. Πέρα από αυτό δήλωσε ότι ο δημοσιογράφος της εφημερίδας «ΒΗΜΑ», κ Λαμπρόπουλος, έγραψε ότι η υπόθεση της κυρίας Κούνεβα προέρχεται από εργολάβο και

το γνωρίζει η αστυνομία και ψάχνουν αν προέρχεται και από το χώρο της μαφίας. Οι ίδιες, τόνισε, γνωρίζουν ότι προέρχεται από αυτό το χώρο ο δολοφόνος και υποστήριξε ότι σε λίγο καιρό θα υπάρξουν και άλλα περιστατικά καθώς τρεις φορές έγινε επίθεση εναντίον της Προέδρου του Σωματίου, κάθε μέρα τις παρακολουθούν όταν φεύγουν από την δουλειά και κινδυνεύουν. Οι εργολάβοι τις απειλούν λέγοντας ότι η Κων/να Κούνεβα λούστηκε με βιτριόλι ενώ οι υπόλοιπες θα το πιουν. Ζήτησε την συμπαράσταση του Υπουργού σε αυτό το θέμα.

Ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη, Μιχάλης Χρυσοχοϊδης, τόνισε ότι πριν από ένα χρόνο ένας εργοδότης στην Βόρεια Ελλάδα απασχολούσε παράνομα εργαζόμενους και η Επιθεώρηση Εργασίας τον συνέλαβε τον εργοδότη που έκρυβε τους παράνομα εργαζόμενους σε ψυγεία. Ο έμπορος αυτός τροφοδοτούσε με φρούτα κάποιες επιχειρήσεις άλλης ευρωπαϊκής χώρας οι οποίες επιχειρήσεις σταμάτησαν την συνεργασία τους με αυτόν τον έμπορο διότι εκεί έχει αναπτυχθεί η αντίληψη, η κουλτούρα και η νοοτροπία σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ίδιοι οι εργοδότες εκεί παίρνουν μέτρα για να διαφυλάξουν τα δικαιώματα των εργαζομένων. Αντίθετα στην χώρα μας θεωρείται καθημερινή υπόθεση η παράνομη εργασία γιατί δεν αναπτύξαμε μηχανισμούς που να κολάζουν αυτή την δραστηριότητα και δεν καλλιεργήσαμε, ως κοινωνία μια κοινή αντίληψη γύρω από αυτό το θέμα. Επανάλαβε ότι πρέπει να κατανοήσουμε ότι τα ζητήματα αυτά δεν είναι πρωτίστως αστυνομικά αλλά πρωτίστως κοινωνικά και πολιτικά. Τόνισε ότι πρέπει να καταπολεμήσουμε τον φανατισμό και με κάθε μέσο το καθεστώς της παράνομης εργασίας που είναι διαδεδομένο σε όλη την χώρα, να καταπολεμήσουμε την αντίληψη για τους μετανάστες και χρειάζεται ένα status για τους μετανάστες που ζουν νόμιμα στην χώρα. Όσο πιο νόμιμοι είναι οι μετανάστες και ασφαλείς τόσο πιο σημαντική και ισχυρή θα είναι η κοινωνική συνοχή, η κοινωνική ειρήνη και η αλληλεγγύη στη χώρα.

Η μεταναστευτική πολιτική πρέπει να ενσωματώνει τους μετανάστες στο κοινωνικό σύνολο και να υπάρχει ισονομία και ισοπολιτεία. Τόνισε ότι πρέπει να καταπολεμήσουμε το έγκλημα, το καθεστώς της ανομίας, τις απειλές και το κλίμα της ανομίας που οδηγεί στο έγκλημα. Τόνισε ότι στην περίπτωση της κυρίας Κούνεβα και στο ερώτημα ποιοι και γιατί το έκαναν πρέπει να δοθεί μια απάντηση η οποία δεν έχει δοθεί διότι τις πρώτες μέρες συνέβησαν κάποιες κρίσιμες παραλείψεις καθώς δεν δόθηκε από τις αρχές η αναγκαία προσοχή την ώρα που έπρεπε. Παρακάλεσε την κα Τσουνη τα όσα ανέφερε στην Επιτροπή να τα καταθέσει άμεσα στους αρμόδιους αξιωματικούς είτε τυπικά είτε ατύπως είτε αν θέλει να επισκεφτεί τον ίδιο στο γραφείο του προκειμένου να βοηθήσει στην προσπάθεια που καταβάλλεται. Προκειμένου να διαμορφωθεί ένα διαφορετικό τοπίο και στο χώρο της εργασίας και στο χώρο της ενσωμάτωσης των μεταναστών γίνεται μια προσπάθεια με την ελπίδα ότι θα υλοποιηθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο να υιοθετηθεί μια νέα πολιτική ασύλου για τους πρόσφυγες, μια νέα υπηρεσία που θα κληθεί να διαχειριστεί όλους αυτούς τους ανθρώπους που έρχονται στην χώρα ζητώντας πολιτική ή ανθρωπιστική προστασία. Η χώρα που κινδυνεύει με πολλές καταδίκες αυτή τη στιγμή από το Συμβούλιο της Ευρώπης για μεταχείριση των προσφύγων, θα αποκτήσει μια από τις πιο προοδευτικές νομοθεσίες και θα εφαρμόζει την νομοθεσία της Ευρώπης. Καταβάλλεται επίσης μεγάλη προσπάθεια για να καταπολεμηθεί η αστυνομική βία αλλά και η αστυνομική αδράνεια.

Απαιτούνται εξειδικευμένοι αστυνομικοί που να ερευνούν τα φοβερά εγκλήματα του οργανωμένου εγκλήματος, του οικονομικού εγκλήματος που φοβίζουν τους ανθρώπους, δημιουργούν αίσθημα ανασφάλειας, δημιουργούν πρόβλημα στη δημοκρατία και στην κοινωνική συνοχή της ελληνικής κοινωνίας. Χρειάζονται αστυνομικοί με εξειδίκευση, με μόρφωση, με εκπαίδευση ώστε σε τέτοιου είδους εγκλήματα να υπάρχουν γρήγορες απαντήσεις για να υπάρχει αξιοπιστία και σεβασμός απέναντι στην πολιτεία. Διαφορετικά υπάρχει το αίσθημα της ανομίας που δημιουργεί το αίσθημα της ατιμωρησίας, το θράσος, τις απειλές και ότι άλλο μπορεί να βρει κανείς σε μια χώρα που δεν μπορούμε να πούμε ότι οι νόμοι εφαρμόζονται αυτή τη στιγμή σε όλο το μέγεθος και την έκταση που θα έπρεπε. Έχουν γίνει κάποιες ενέργειες που δείχνουν ότι πρόκειται για μια υπόθεση του οργανωμένου εγκλήματος, δεν είναι μια μεμονωμένη επίθεση αλλά υπόθεση του οργανωμένου εγκλήματος που προέρχεται από συγκεκριμένο χώρο και συγκεκριμένους κακοποιούς που πρέπει και οφείλουμε να συλλάβουμε.

Τέλος για την task force ανέφερε ο κύριος Υπουργός ότι πρόκειται για μια προσπάθεια που επαναφέρει, διότι είχε ασχοληθεί προσωπικά και στο παρελθόν, για το θέμα της ενδοοικογενειακής βίας και γίνεται μια μεγάλη προσπάθεια και για την βία εναντίον των γυναικών και για την βία εναντίον των ανηλίκων και μπορεί σε άλλη συνεδρίαση να μεταφέρει τις εμπειρίες και κάποιες προτάσεις για το πώς πρέπει να διαχειριστεί η Βουλή των Ελλήνων αυτά τα προβλήματα.

Ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Γεώργιος Κουτρομάνης, τόνισε ότι το δραματικό περιστατικό εναντίον της κυρίας Κούνεβα δείχνει με τραγικό τρόπο τις αδυναμίες και της πολιτείας και της κοινωνίας να υπερασπιστούν ανθρώπινα δικαιώματα, εργασιακά δικαιώματα, δικαιώματα που έχουν να κάνουν με την καθημερινότητα του πολίτη. Αναδεικνύουν επίσης ένα σκληρό

πρόσωπο, σκληρές συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στην καθημερινότητα του πολίτη είτε έχει να κάνει με το χώρο της εργασίας είτε συνολικά με τις δραστηριότητές του. Με την ανάληψη των καθηκόντων της νέας πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου υπήρχε σε εκκρεμότητα η παραχώρηση του σπιτιού στην κυρία Κούνεβα και για αυτό το λόγο κατέθεσαν σχετική τροπολογία προκειμένου να χαρακτηριστεί η συγκεκριμένη περίπτωση εργατικό ατύχημα και να είναι δυνατή η παραχώρηση του σπιτιού. Τόνισε ότι το Υπουργείο Εργασίας αντιμετωπίζει όλες τις περιπτώσεις χωρίς διακρίσεις ανεξάρτητα αν είναι οικονομικός μετανάστης ή Έλληνας καθώς τα δικαιώματα των εργαζομένων είναι ίδια και αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο από την πλευρά της πολιτείας. Αυτό που αναδεικνύεται και από την περίπτωση της κυρίας Κούνεβα και συνολικά με πράξεις βίας, σωματικές ή συνθηκών εργασίας που αντιμετωπίζει ο κάθε εργαζόμενος στον εργασιακό χώρο, είναι ο νέος ρόλος που πρέπει να αναζητηθεί για το κράτος.

Πολλοί ακόμη υποστηρίζουν ότι πρέπει να αφήσουμε την αγορά να δημιουργήσει μόνη της τους κανόνες ή να λειτουργήσει ελεύθερα και να περιοριστεί η κρατική παρέμβαση. Συμφώνησε ο κύριος Υφυπουργός ότι το κράτος πρέπει να περιορίσει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες ειδικά σε επιχειρήσεις που δεν είναι εθνικής σημασίας, ωστόσο αυτή τη στιγμή αυτό που αποδεικνύεται είναι ότι το κράτος οφείλει να διαμορφώσει κανόνες γιατί ούτε η αγορά ούτε η κοινωνία μπορούν να διαμορφώσουν εκείνους τους κανόνες και το θεσμικό πλαίσιο που θα προστατεύει τους πολίτες. Χρειαζόμαστε ένα κράτος που θα προστατεύει τον πολίτη, θα του παρέχει ασφάλεια, θα είναι οργανωμένο και θα είναι και ένα κοινωνικό κράτος που θα έχει την επάρκεια να διασφαλίσει τα δικαιώματα των εργαζομένων, θα είναι ενισχυμένο, θα μπορεί να παρεμβαίνει, να ρυθμίζει τις εργασιακές σχέσεις. Θέλουμε ένα κράτος οργανωμένο που μπορεί να ελέγχει τη νομιμότητα, να ελέγχει τους εργασιακούς χώρους, να εφαρμόζει καθεστώς προστασίας για τον κάθε εργαζόμενο. Θέλουμε κράτος κοινωνικό που να μπορεί να διασφαλίζει σε όλους τους πολίτες τα βασικά κοινωνικά αγαθά, όπως είναι της υγείας, της παιδείας, της ασφάλισης, της πρόνοιας γιατί αλλιώς κάθε χρόνο θα υπάρχει περισσότερη απορύθμιση τόσο για τους οικονομικούς μετανάστες όσο και για όλους όσους κατοικούν σε μια χώρα που δεν έχει λύσει αυτά τα προβλήματα.

Ως Υπουργείο, τόνισε, πρώτο μέλημα έχουμε την βελτίωση του πλαισίου των εργασιακών σχέσεων και γι αυτό το λόγο ξεκίνησαν και ολοκλήρωσαν τη διαδικασία της συζήτησης όπου μετείχαν εκπρόσωποι των κοινωνικών φορέων και τις επόμενες μέρες κατατίθεται νομοσχέδιο με διάφορες ρυθμίσεις. Στις ρυθμίσεις αυτές περιλαμβάνεται για παράδειγμα αλλαγή στη μορφή των συμβάσεων έργων ώστε ο εργαζόμενος που απασχολείται σε έναν εργοδότη να έχει σύμβαση εργασίας και όχι το μπλοκάκι το οποίο μειώνεται λιγότερο και έχει λιγότερα δικαιώματα. Βασικότερο όμως είναι να εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις και οι νόμοι δυστυχώς όμως το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο ρόλο του και χρειάζεται ανασύσταση. Γι αυτό από τις αρχές Φεβρουαρίου αξιοποιούμε τους μηχανισμούς, την επιθεώρηση εργασίας και τους μηχανισμούς των ταμείων έτσι ώστε να γίνει όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικός ο έλεγχος, μέσω μεικτών κλιμακίων.

Τέλος τόνισε ότι ξεκινά το αμέσως επόμενο διάστημα μια καμπάνια όχι πολυδάπανη με ένα πολύ ισχυρό μήνυμα «κανένας εργαζόμενος ανασφάλιστος» γιατί ο ανασφάλιστος εργαζόμενος είναι χωρίς δικαιώματα, χωρίς περίθαλψη, χωρίς σύνταξη και η επιχείρηση που απασχολεί εργαζόμενους με μαύρη εργασία είναι εκτεθειμένη στην καταγγελία, στα πρόστιμα, δεν είναι σε θέση να έχει ασφαλιστική ενημερότητα για να λειτουργήσει. Χρειάζονται ακόμα πολλά για να είναι αποτελεσματικό το κράτος και να είναι ένα κράτος δικαίου που θα μπορεί να παρακολουθεί την εφαρμογή των νόμων. Δεν θέλουμε μια κοινωνία που να αντιδρά εκ των υστέρων σε τέτοια φαινόμενα αλλά μια κοινωνία που είναι κάθε μέρα ευαίσθητη σε τέτοιες καταστρατηγήσεις της νομοθεσίας και ενεργή στην προσπάθεια να περάσουμε από το καθεστώς της διευρυμένης εκτεταμένης ανομίας στο καθεστώς όπου το κράτος θα σέβεται τον πολίτη και ο πολίτης το κράτος.

Ο Πρόεδρος της ΓΣΕΕ, Ιωάννης Παναγόπουλος, τόνισε ότι το σκληρό πρόσωπο της ελληνικής πραγματικότητας είναι για τους εργαζόμενους και κυρίως γι αυτούς που είναι σε επισφαλείς και ανασφαλείς εργασίες, στην ευέλικτη και μαύρη εργασία. Υπάρχει όμως μια τάση ιδιαίτερα έντονη στην Ελλάδα κατά την διεξαγωγή της δημόσιας συζήτησης κάτω από την φόρτιση ενός γεγονότος να τονίζεται το συναισθηματικό αντί του πολιτικού ζητήματος. Για παράδειγμα για την μετανάστευση το ζήτημα μετατρέπεται από κοινωνικό και πολιτικό σε ζήτημα δημόσιας τάξης παρόλο που ο πυρήνας του προβλήματος είναι κοινωνικής ένταξης και η εργασία είναι το καλύτερο εργαλείο κοινωνικής ένταξης. Η κυρία Κούνεβα είχε τρία χαρακτηριστικά, ήταν γυναίκα, ήταν εργαζόμενη σε επισφαλή εργασία και ήταν μετανάστρια. Οι έξι νομοθετικές πρωτοβουλίες για την νομιμοποίηση των μεταναστών είχαν πενιχρά αποτελέσματα στον τομέα που μας ενδιαφέρει ως δημοκρατική κοινωνία αφού παρά την παιδεία μας και τις παραδόσεις μας δεν έχουμε καταφέρει ακόμα την κοινωνική ένταξη. Η κυρία Κούνεβα μας έκανε ένα μάθημα αξιοπρέπειας καθώς δεν επέτρεψε σε κάποιους να την χρησιμοποιήσουν ως σύμβολο για ιδεολογικούς ακροβατισμούς.

Τα ζητήματα που αφορούν τους ανασφαλείς εργαζόμενους είναι πολύ σοβαρά. Μπορεί το έγκλημα να ξάφνιασε κάποιους όμως υπήρχαν από πριν διεργασίες που έδειχναν ότι υπάρχουν συγκρούσεις στους χώρους των επισφαλών και ανασφαλών εργαζόμενων. Πέρα από τις εργολαβίες στην καθαριότητα υπάρχουν και εργολαβίες στη φύλαξη όπου εμφιλοχωρεί και εγκληματική δραστηριότητα. Η ΓΣΣΕ έχει αναπτύξει κίνημα αλληλεγγύης για να αναδείξει το πρόβλημα, το Ινστιτούτο Εργασίας έκανε εμπειριστατωμένη μελέτη για την κατάσταση που επικρατεί στο χώρο των εργολαβιών, υπήρξε παρέμβαση της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων σε κεντρικό επίπεδο και κινητοποίηση Εθνικών Κυβερνήσεων που έκανε η Διεθνής Συνδικαλιστική Συνομοσπονδία. Υποστήριξε επίσης ο Πρόεδρος της ΓΣΣΕ ότι το κείμενο διαλόγου που έφερε το Υπουργείο Εργασίας ώστε να υπάρξουν εγγυήσεις κατά της εργασιακής ανασφάλειας δεν απαντά στην ολότητα του προβλήματος. Εισάγει θετικές βελτιώσεις αλλά εν των μειζόνων θεμάτων που αντιμετωπίζουμε στην αγορά εργασίας και είναι ακριβώς αυτό που βίωσε η Κούνεβα, που ήταν εξαιρετικά αποφασιστική και έντιμη συνδικαλιστρια, ήταν το θέμα των εργολαβιών, οι οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν γιατί έχουμε όλοι την ευαισθησία και οι πολιτικοί και οι συνδικαλιστές να μιλούμε για τις εργολαβίες που αναπτύσσονται στις ευρύτερα δημόσιες ή στις οιονεί παρέχουσες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς. Δεν υπάρχει κανένας έλεγχος στα συνεργεία καθαρισμού όπου συναντάται η πλήρης ασυδοσία του εργοδότη που στην ουσία «κλωνοποιεί» εργαζόμενους και τους χρησιμοποιεί σε πολλά έργα. Οι εργολάβοι στις δημοπρασίες για ανάληψη έργων υποβάλουν προτάσεις όπου το κόστος συμβολαίου είναι πολύ μικρότερο από το κόστος εργασίας.

Παρόλα αυτά δεν υπάρχει ρύθμιση από την ελληνική νομοθεσία, αν και είχε επισημανθεί ως θέμα στην προηγούμενη κυβέρνηση, αλλά μόνο μια εγκύκλιος που αναφέρει ότι δεν μπορούν να γίνονται δεκτές τέτοιες προτάσεις σε μειοδοτικούς διαγωνισμούς. Αυτό μπορεί να ελεγχθεί αν ζητούνται αναλυτικές καταστάσεις για το ποιοι εργάζονται σε κάθε έργο και για πόση ώρα κάτι που θα καταστήσει εφικτό τον έλεγχο. Επίσης οι γυναίκες υπογράφουν ότι παίρνουν την εθνική σύμβαση, 740 €, αλλά στο χέρι παίρνουν 400€. Η παρανομία των εργοδοτών είναι εκτεταμένη κυρίως σε αυτές τις μορφές εργασίας. Η μισθοδοσία θα πρέπει να περνά από τράπεζες ώστε να μην μπορούν να κάνουν φοροκλοπή, εισφοροδιαφυγή και κάλυψη μαύρου χρήματος. Η ΓΣΣΕ έχει υποβάλει τέτοιες προτάσεις γιατί πιστεύει ότι εκεί θα πρέπει να δοθεί έμφαση, στην ρύθμιση δηλαδή αυτής της αγοράς εργασίας διότι υπάρχουν και άλλες μορφές βίας.

Τέλος ο Πρόεδρος της ΓΣΣΕ αναφέρθηκε και στην Εκκλησία όπου απολύθηκε εργαζόμενη από την Ιερά Σύνοδο μόλις επέστρεψε από άδεια λοχείας και δεν μπόρεσε να κάνει χρήση ούτε του δικαιώματος της εξάμηνης προστασίας από τον ΟΑΕΔ. Στην παρέμβαση της ΓΣΣΕ η Ιερά Σύνοδος αποκρίθηκε ότι εντάσσεται σε ειδικό εργασιακό καθεστώς και δεν μπορεί να ελεγχθεί από την Επιθεώρηση Εργασίας. Η ΓΣΣΕ κατήγγειλε το γεγονός, έστειλε τα έγγραφα στην Επιθεώρηση Εργασίας και στον Σύνηγορο του Πολίτη και της απάντησαν ότι δεν μπορούν να ελέγξουν την Εκκλησία. Ο κύριος Παναγόπουλος υποστήριξε ότι αυτό είναι υποκρισία και αναρωτήθηκε για το αν υπάρχει κάποιο άβατο σε αυτό τον χώρο.

Ο Δημοσιογράφος, Σταύρος Θεοδωράκης, υποστήριξε ότι το θέμα δεν αφορά μόνο την κυρία Κούνεβα. Οι απαντήσεις για αυτό το ζήτημα έχουν δοθεί, η πολιτεία προσπάθησε να επανορθώσει την αρχική της ολιγωρία. Όπως ο ίδιος διαπίστωσε ερευνώντας αυτή την υπόθεση η πρώτη αντίδραση της ελληνικής πολιτείας ήταν ότι επρόκειτο περί ερωτικής υπόθεσης με την οποία δεν υπήρχε λόγος να ασχολείται. Παρόλο που επεσήμανε τους άξονες της υπόθεσης έχοντας την πληροφόρηση από το περιβάλλον ότι ήταν πιο πολύπλοκη η υπόθεση, η αρμόδια αστυνομική διεύθυνση επέμενε στο σενάριο της ερωτικής υπόθεσης και μόνο αφού πέρασαν κάποιοι μήνες δόθηκε εντολή από τον προηγούμενο αρχηγό να αναβαθμιστεί λίγο η έρευνα και κατόπιν ήρθε η νέα κυβέρνηση που την αναβάθμισε ακόμα περισσότερο. Τόνισε ότι με αφορμή την υπόθεση Κούνεβα αυτό που πιστεύει ότι πρέπει να γίνει είναι να υπάρξουν κανόνες και δικαιώματα στον τεράστιο χώρο της εργασίας που έχει να κάνει με το ότι είναι μετανάστες και γυναίκες και με το ότι πρόκειται για μια εργασία στο περιθώριο, δηλαδή ότι οι όροι σε αυτές τις εργασίες δεν είναι απολύτως προσδιορισμένοι.

Η ανεύρεση των κανόνων είναι δουλειά της πολιτείας και έχουν γίνει κάποια βήματα, που είναι όμως ελάχιστα απέναντι στο υπάρχον πραγματικό πρόβλημα. Σε αυτούς τους χώρους επικρατεί ένας «εργασιακός μεσαίωνας» από την αδυναμία του κράτους να επιβάλει τους σωστούς κανόνες, από την αδυναμία όλων των άλλων και των δημοσιογράφων να ασχοληθούν με αυτές τις υποθέσεις. Οι άνθρωποι σε αυτές τις δουλειές έχουν μειωμένη πρόσβαση στα ΜΜΕ και στην εξουσία και πρέπει να αποκτήσουν πρόσβαση στην πολιτεία και με τον τυπικό όρο αλλά και με φροντίδα που πρέπει να δοθεί από τους Βουλευτές με το να επισκεφθούν εργασιακούς χώρους, να μιλήσουν με αυτούς και αυτοί να νιώσουν μια σιγουριά ότι υπάρχει κάποιος που τους κοιτάει και ενδιαφέρεται. Αυτός που χτύπησε την κυρία Κούνεβα την χτύπησε επειδή ήταν γυναίκα από την Βουλγαρία και την θεώρησε

αδύναμο κρίκο στην κοινωνία. Πρέπει να παύσουμε να θεωρούμε αυτούς τους ανθρώπους αδύναμους κρίκους, να τους δώσουμε δικαιώματα και να τους εντάξουμε στην κοινωνία παρέχοντάς τους πρόσβαση στις υπηρεσίες και δυσκολεύοντας το έργο αυτών που θέλουν είτε να τους εκμεταλλευτούν είτε να τους εμποδίσουν να αναπτύξουν μια συνδικαλιστική ή άλλη δραστηριότητα.

Η Αντιπρόεδρος της ΠΕΚΟΠ, Βασιλική Τσουνή, υποστήριξε ότι η τρομοκρατία και η βία είναι καθημερινό φαινόμενο στις εργαζόμενες που δουλεύουν ως καθαρίστριες, ως οικιακό προσωπικό και στην φύλαξη. Πρόσφατα υπήρξαν και άλλα δύο περιστατικά στην Θεσσαλονίκη με μια Ελληνίδα καθαρίστρια να της καίνε το αυτοκίνητο και έναν φύλακα στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης που διεκδίκησε τα δικαιώματά του και βγαίνοντας δικαιωμένος από το δικαστήριο χτυπήθηκε από βαν περιμένοντας σε φανάρι και έσπασε χέρι και πόδι. Επιθέσεις είχαν γίνει και εναντίον της Προέδρου του Σωματείου πριν από την επίθεση στην Κούνεβα. Στις Ελληνίδες τα αρνητικά περιστατικά μπορεί να είναι 1% στις μετανάστριες όμως είναι 100%. Το Σωματείο γνωρίζει τις εργαζόμενες που υποφέρουν και πώς συμπεριφέρονται σε αυτές και είναι σε θέση να φέρει και πιο συγκεκριμένα στοιχεία σε λίγες μέρες καθώς επίσης μπορεί να φέρει και στοιχεία με μετανάστριες που δουλεύουν σε σπίτια Βουλευτών και Υπουργών και τις έχουν ανασφάλιστες.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής της Βουλής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Βασίλης Οικονόμου, διακόπτοντας την κυρία Τσουνή υποστήριξε ότι πρόκειται για μια πολύ σοβαρή καταγγελία και ζήτησε από την κυρία Τσουνή και το Σωματείο της ΠΕΚΟΠ να καταθέσει το συντομότερο δυνατό τα στοιχεία που ισχυρίζεται ότι έχει στον ίδιο προσωπικά προκειμένου να τις διερευνήσει για την ευστάθειά τους. Η κυρία Τσουνή δεσμεύτηκε ότι θα τα φέρει προκειμένου να διαπιστωθεί ότι το φαινόμενο δεν παρατηρείται μόνο στους εργολάβους αλλά και στους πολιτικούς ενώ απαντώντας στην Βουλευτή του ΛΑΟΣ, κυρία Παπανδρέου που υποστήριξε ότι έπρεπε ήδη να έχουν έρθει αυτά τα στοιχεία, υποστήριξε ότι εάν τα είχε φέρει οι Βουλευτές δεν θα μιλούσαν τόσο πολύ. Η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, κυρία Μερεντίτη, αντιδρώντας σε αυτό το σχόλιο απαίτησε να σεβαστεί η κυρία Τσουνή τους Βουλευτές όπως ακριβώς και αυτοί την σέβονται και την ακούν με προσοχή. Υποστήριξε ότι η κυρία Τσουνή κλήθηκε από την Επιτροπή της Βουλής από αγάπη και ενδιαφέρον με σεβασμό στην δουλειά τους για να ακούσουν και η ίδια δεν δέχεται να μιλάν απαξιωτικά για τον ρόλο των Βουλευτών. Η κυρία Τσουνή υποστήριξε ότι δεν μιλά απαξιωτικά αλλά απαντάει στην θέση που ακούστηκε ότι δεν βάλλονται οι μετανάστες στην Ελλάδα. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, κύριος Οικονόμου, ζήτησε από την κυρία Τσουνή να θίξει τα θέματα που θέλει με τρόπο καθαρό και χωρίς να διστάζει διότι οι παρόντες Βουλευτές θέλουν να ακούσουν την ουσία του θέματος. Συμφώνησε με την κυρία Μερεντίτη ότι πρέπει να υπάρχει σεβασμός προς το Σώμα υποστηρίζοντας ταυτόχρονα ότι οι Βουλευτές και οι πολιτικοί εάν υποπίπτουν σε ατασθαλίες είναι υπόλογοι και γι αυτό το λόγο ζήτησε και πάλι από την κυρία Τσουνή να μιλήσει ονομαστικά και να δώσει τα στοιχεία που ισχυρίζεται ότι έχει.

Η Αντιπρόεδρος της ΠΕΚΟΠ, Βασιλική Τσουνή, δεσμεύτηκε ότι σε λίγες μέρες θα καταθέσει τα σχετικά στοιχεία. Στην συνέχεια υποστήριξε ότι ο δικός τους χώρος βάλλεται βάνουσα και η κυρία Κούνεβα επί τρία χρόνια προσπαθούσε να διεκδικήσει τα δικαιώματά της. Ο εργολάβος του ΗΣΑΠ για τρία χρόνια έδινε κανονικά τα χρήματα για έξι ώρες εργασίας και βαρέα ένσημα, έδινε στους εργαζόμενους 800€ το 2006 και έπειτα έκανε μείωση στα 400€ και ένσημα όχι βαρέα αλλά απλά και οι εργαζόμενοι και η ΠΕΚΟΠ τον πήγαν στον εισαγγελέα και κέρδισαν την υπόθεση, όμως για τρία χρόνια επωφελούνταν ο εργολάβος και έχανε το κράτος, το ΙΚΑ και οι εργαζόμενοι. Έχουν παραπέμψει ως Σωματείο άλλες τρεις υποθέσεις στον εισαγγελέα. Η πρώτη είναι η υπόθεση του Ευαγγελισμού όπου ο Ευαγγελισμός πληρώνει για κάθε καθαρίστρια 1800 € το μήνα αλλά οι εργαζόμενοι αμείβονται με 480€. Το ίδιο συμβαίνει στο Δαφνί όπου πριν από ένα χρόνο έγινε έλεγχος από Επιθεωρητή και έμαθε ότι οι εργαζόμενες έπαιρναν 340€ ενώ υπέγραφαν για 780€, ο Επιθεωρητής το έστειλε στον εισαγγελέα, αλλά κατά τη γνώμη της κυρίας Τσουνή δεν βγαίνει κανένα αποτέλεσμα.

Το ίδιο υποστήριξε ότι συμβαίνει και στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα στον καθαρισμό των κλιμακοστασίων υπάρχει εμπειρία στην Πειραιώς όπου οι εργαζόμενοι κακοποιούνται βάνουσα για να πάρουν τα χρήματά τους και ο εργοδότης τους απειλεί ότι θα «βρεθούν σε χαντάκια». Δεσμεύτηκε να καταθέσει και αυτά τα στοιχεία της επιχείρησης για να πάει το Υπουργείο και να τα ελέγξει. Όλα αυτά τα στοιχεία είχαν μεταβιβαστεί στην κυρία Πετραλιά αλλά δεν έγινε τίποτα αλλά νομίζει ότι η σημερινή κυβέρνηση θα έχει μεγαλύτερη ευαισθησία. Τόνισε ότι οι εργαζόμενες θέλουν να βρεθεί λύση και να σταματήσει αυτό το καθεστώς εργασίας. Πρότεινε για την αντιμετώπιση της μαύρης και ανασφάλιστης εργασίας και της εισφοροδιαφυγής από τους εργολάβους να υιοθετηθεί το σύστημα του λιμανιού της Θεσσαλονίκης όπου υπάρχει εργολάβος που βγάζει την μισθοδοσία αλλά την καταθέτει στον φορέα και οι εργαζόμενοι πληρώνονται από τον φορέα και ο εργολάβος παίρνει μόνο αυτά που του αντιστοιχούν. Για τον ιδιωτικό τομέα πρέπει να βρεθεί μια φόρμουλα ώστε να προστατεύονται οι εργαζόμενες και να μην απολούνται την επομένη της διεκδίκησης των δικαιωμάτων

τους και ειδικά οι μεγαλύτεροι να μην μπορούν να βρουν εργασία ούτε σε άλλες αντίστοιχες εταιρίες λόγω της συνεννόησης που υπάρχει μεταξύ των εργολάβων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, Βασίλης Οικονόμου, τόνισε ότι όλα τα ζητήματα που έθεσε η κυρία Τσουνή είναι πολύ σοβαρά και επανέλαβε ότι θέλει από την ΠΕΚΟΠ και την κυρία Τσουνή όλα αυτά τα έγγραφα και τα στοιχεία που επικαλέστηκε προκειμένου να μην μένουν καταγγελίες στον αέρα. Τόνισε μάλιστα ότι θέλει οπωσδήποτε και όλα τα έγγραφα που αποδεικνύουν ότι το Δημόσιο συναλλάσσεται και συνεργάζεται με απατεώνες εκφράζοντας μάλιστα την έκπληξή του για το ότι έχει συλληφθεί κάποιος να παρανομεί από τον Επιθεωρητή Εργασίας και ακόμα συνεργάζεται μαζί του το Δημόσιο.

Η Εκπρόσωπος του ΔΕΣ Με, Άννα Βουγιούκα, υποστήριξε ότι και η ΔΕΣ Με διαπιστώνει ότι ένα χρόνο μετά την δολοφονική επίθεση σε μία συνδικαλίστρια γυναίκα μετανάστρια ούτε οι ηθικοί και φυσικοί αυτουργοί έχουν βρεθεί, ούτε έχει αποδοθεί δικαιοσύνη, ούτε όμως έχει γίνει και κάποιο ουσιαστικό βήμα για την εξάλειψη των συνθηκών που δημιουργούν αυτά τα φαινόμενα εκμετάλλευσης, αυθαιρεσίας και καταπάτησης της εργασιακής νομοθεσίας. Είναι πολύ θετικό το ενδιαφέρον που δείχνει η συνδικαλιστική ηγεσία και η Πολιτεία για την επισφαλή εργασία αλλά κατά τη γνώμη του Δικτύου οι εργασιακές συνθήκες απασχόλησης των γυναικών είναι κατεξοχήν επισφαλείς ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις απασχολούμενες στον οικιακό τομέα από την εποχή του μεσοπολέμου έως σήμερα. Υποστήριξε ότι το ενδιαφέρον για τις συνθήκες επισφάλειας στην εργασία έχει αυξηθεί διότι έχει επεκταθεί και σε άνδρες και μάλιστα σε νέους άνδρες.

Η οικιακή εργασία και η εργασία καθαρισμού αποτελεί την επιτομή της επισφαλούς εργασίας καθώς αφορά έναν άτυπο και αρρυθμιστο τομέα, αφορά την «μη εργασία» αφού μέχρι πρόσφατα απουσίαζε από αυτό που ονομάζεται εργασία, ο καθαρισμός, η φύλαξη των παιδιών, των ηλικιωμένων κτλ, τομέας όπου κατεξοχήν εργάζονται μετανάστριες. Οι συνθήκες εργασίας είναι αντίξοες και δύσκολες. Αν και τα θέματα δεν είναι άγνωστα και παρά τις πιέσεις και τις παρεμβάσεις φεμινιστριών και ΜΚΟ τα θέματα δεν έχουν ρυθμιστεί. Ένας από τους παράγοντες που ελκύουν τις μετανάστριες στην Ελλάδα είναι το ότι υπάρχει εκτεταμένος τομέας άτυπης εργασίας. Περίπου 21 εκατ 500 χιλ € δίνονται μηνιαίως από τα ελληνικά νοικοκυριά σε γυναίκες, κυρίως μετανάστριες, που παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας και οικιακής εξυπηρέτησης, γεγονός που προκαλεί εξοικονόμηση πόρων για το δημόσιο σε επίπεδο κοινωνικών δαπανών και κράτους πρόνοιας. Για την ύπαρξη αυτών των εταιρειών ευθύνεται και το κράτος αφού είναι πάρα πολλοί οι φορείς και οι δημόσιοι οργανισμοί που συνεργάζονται με αυτές τις εταιρείες, γεγονός που ίσως εμποδίζει την ευαισθητοποίηση του κοινού που ίσως δεν γνωρίζει το τι ακριβώς συμβαίνει εκεί. Σημασία έχει η ρύθμιση αυτού του τομέα συνολικά.

Η πρόταση του ΔΕΣ Με είναι η υπογραφή κλαδικής σύμβασης για τις εργαζόμενες στον οικιακό τομέα κάτι που έχει γίνει και σε άλλες μεγάλες χώρες της Ευρώπης. Με την πρόταση αυτή μπορεί να εξαλειφθεί η αδήλωτη εργασία και να διασφαλιστούν πολύ σοβαρά κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα. Υπάρχει επίσης το ζήτημα της επαγγελματοποίησης των εργαζομένων που απασχολούνται σε αυτόν τον τομέα καθώς το πλαίσιο είναι πολύ γενικό και ασαφές, οι γυναίκες προσφέρουν διαφόρων τύπων υπηρεσίες που δεν ορίζονται ως εργασία, είναι εκτός της νομοθετικής εργασίας και σε συνδυασμό και με άλλα ζητήματα, όπως πχ το οικογενειακό άσυλο, δημιουργούν προβλήματα σε ότι αφορά τον έλεγχο των ΣΕΠΕ στην οικία. Πιστεύουμε ότι αυτό σε συνδυασμό με συμπληρωματικά μέτρα όπως την κατοχύρωση της πρόσβασης των γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης, ελληνομάθειας, ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, το δικαίωμα στην κάρτα ανεργίας θα συμβάλλουν ώστε να αμβλυνθούν αρκετά οι εξαιρετικά επώδυνες και επισφαλείς συνθήκες απασχόλησης. Τέλος τόνισε ότι η βία κατά των γυναικών είναι μακροχρόνια, είναι αρχαία, δεν γνωρίζει διαφορές σε φύλο, φυλή, ηλικία, κοινωνική τάξη, εθνότητα κτλ. Πρέπει να ληφθούν συστηματικά μέτρα στήριξης των γυναικών, ιδίως των συνδικαλιστριών που ξεπερνούν τα «θεμιτά» όρια που επιτρέπει το σύστημα. Η επισφάλεια όχι μόνο των γυναικών μεταναστριών αλλά και των ανδρών και τα φαινόμενα βίας αποτελούν διαρκή συνθήκη ύπαρξης.

Η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Παναγιώτα Ζούνη, τόνισε ότι θέλει να υπάρξει κάποιο αποτέλεσμα και να μην περιοριστεί η συζήτηση απλώς στην διαπίστωση των υφιστάμενων προβλημάτων, παρά το ότι κάποιες επισημάνσεις είναι συγκλονιστικές. Προσπαθεί να καταλάβει που ακριβώς χάνεται το παιχνίδι από την αδικία ή από τον βιασμό μέχρι την δικαιοσύνη. Κάπου υπάρχει μια τρομοκρατία η οποία πρέπει να εντοπιστεί προκειμένου να υπάρξει βοήθεια και πέρα από τους νόμους και τους κανόνες που θα μελετήσουν τα αρμόδια Υπουργεία και θα δώσουν τις προτάσεις τους. Επιθυμία της τόνισε ότι είναι να πιέσει η Επιτροπή ώστε να βρεθεί μια λύση κυρίως με τον εντοπισμό της αιτίας της τρομοκρατίας και με το να εντοπίσει το τι είναι αυτό που δεν λειτουργεί. Υπάρχει τρομοκρατία γιατί η εργαζόμενη είναι ανασφάλιστη και πολύ εκτεθειμένη, γιατί η ελεγκτική εξουσία δεν έχει την δύναμη και τις υπηρεσίες να επιθεωρεί, ευθύνονται τα συνδικαλιστικά όργανα, οι Βουλευτές; Η τρομοκρατία αυτή πρέπει να σταματήσει. Το κενό που υπάρχει πρέπει να εντοπιστεί, δεν φτάνει μόνο να καλυτερεύσει η

νομοθεσία, να καταγράφει ο δημοσιογράφος και εμείς να διαμαρτυρόμαστε, αλλά να κάνουμε ένα βήμα μπροστά.

Η Βουλευτής της ΝΔ, Ευγενία Τσουμάνη Σπεντζα, τόνισε ότι άνοιξε ένα τεράστιο θέμα που πέρα από τον θεσμικό χαρακτήρα έχει και βαθιά κοινωνικό χαρακτήρα. Ένα μεγάλο κομμάτι του προβλήματος είναι το φύλο καθώς τέτοιου είδους περιστατικά συμβαίνουν κυρίως σε γυναίκες. Σε μεγαλύτερο ποσοστό τα θύματα αδήλωτης εργασίας, βίας κτλ είναι γυναίκες. Το περιστατικό της Κούνεβα είναι απίθανο να είχε συμβεί σε άνδρα, άρα εκεί πρέπει να εστιάσουμε, αυτή είναι η κοινωνική πραγματικότητα και έχει αναγνωριστεί πανευρωπαϊκά και διεθνώς. Συνεπώς έχει ιδιαίτερη σημασία το πώς υποστηρίζουμε τις πολιτικές ίσων ευκαιριών μεταξύ των δύο φύλων. Είναι ευρύτατο και οριζόντιο θέμα για το οποίο έχουν υποχρέωση να βρεθεί λύση όλοι οι τομείς της πολιτικής, όλα τα Υπουργεία και κυρίως το Υπουργείο Εργασίας με την έννοια ότι έχει τους πόρους μέσα από ένα πολύ μεγάλο τομεακό επιχειρησιακό πρόγραμμα και έχει και την ευθύνη της πολιτικής της απασχόλησης. Ζήτησε να ενημερωθεί για το τι έχει προετοιμάσει το Υπουργείο Εργασίας ή τις προτεραιότητες που σκέφτεται να δώσει στο θέμα της υποστήριξης των γυναικών. Επίσης ζήτησε να ενημερωθεί για το αν το συγκεκριμένο περιστατικό έδωσε την αφορμή για να προβεί το Υπουργείο σε δράσεις κοινωνικής υποστήριξης και φροντίδας της συγκεκριμένης γυναίκας ή παρόμοιων περιπτώσεων. Επίσης τόνισε ότι η ΓΣΕΕ μπορεί να φέρει μεγάλα ζητήματα στην επιφάνεια ακόμα και αν δεν είναι η κατεξοχήν αρμόδια αλλά δυστυχώς τα τελευταία χρόνια δεν έχει δώσει ιδιαίτερο βάρος σε σοβαρά θέματα.

Ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Παναγιώτης Αντωνακόπουλος, υποστήριξε ότι η συγκεκριμένη συζήτηση είναι μία από τις πιο ενδιαφέρουσες συνεδριάσεις της Επιτροπής. Αποδεικνύεται η αποτυχία του μοντέλου της ευέλικτης μορφής εργασίας, της ελαστικοποίησης των σχέσεων εργασίας και της καταπάτησης του οκταώρου. Όλα αυτά συμβαίνουν σε μια χώρα όπου έχει γίνει μεγάλος αγώνας για τα δικαιώματα των εργαζομένων, όπου κατά νόμο είμαστε πολύ οργανωμένοι, όπου υπάρχουν οργανώσεις και όπου αυτά τα περιστατικά θα έπρεπε να είναι εξαίρεση αλλά δυστυχώς αποδεικνύεται ότι είναι κανόνας. Είναι ο κανόνας στις εργολαβίες καθαρισμού και φύλαξης που δίνουν τα νοσοκομεία και, όταν αποδόθηκε μέρος αυτής της δημόσιας λειτουργίας στον ιδιωτικό τομέα, στόχος ήταν να μειωθούν οι δαπάνες που δεν μειώθηκαν διότι οι εργολαβίες αυτές έχουν πολλές γκρίζες ζώνες και ταυτόχρονα χάνουν οι εργαζόμενοι και εισόδημα και αξιοπρέπεια και η ποιότητα ζωής τους δεν είναι καλή. Έχουμε λοιπόν νέα δεδομένα στο χώρο της εργασίας και της κοινωνίας και δεν αντιμετωπίζονται με αφορισμούς και γενικές περιγραφές. Υποστήριξε ότι η πολιτεία είναι ο πρώτος πυλώνας με ευθύνη για την τήρηση της νομιμότητας. Αν τα Υπουργεία χρειάζονται περισσότερο εξοπλισμό να τον έχουν. Υπάρχει ανεπάρκεια σε αυτές τις σχέσεις εργασίας. Ο ίδιος τόνισε δεν είναι φανατικός αυτών των σχέσεων εργασίας αλλά η οικονομία της αγοράς, το μη ελέγξιμο αυτό μοντέλο από τους εθνικούς πόρους, η παγκοσμιοποίηση με την γειτονιά της Ευρώπης επιβάλουν αυτό το μοντέλο εργασίας. Πρέπει να μπουν όροι που θα διασφαλίζουν τους εργαζομένους με σκληρούς όρους στις συμβάσεις για τους εργοδότες, όχι να αδικούνται οι εργοδότες αλλά να αντιμετωπίζουν τον κανόνα της αδικίας σε βάρος των εργαζομένων. Υπάρχουν περιφερειακές επιτροπές ελέγχου, με συμμετοχή εκπροσώπου του εργατικού κέντρου, των εργοδοτών και της διοίκησης οι οποίες θα έπρεπε να αντιμετωπίζουν αυτό το πανελλαδικό φαινόμενο. Να εξεταστεί το τι έχουν κάνει αυτές οι επιτροπές. Με την επικράτηση του ατομικισμού έναντι της συλλογικότητας, φαινόμενο κοινωνικό που έχει επηρεάσει και το συνδικαλιστικό κίνημα επικρατούν διοικήσεις χωρίς τεράστια και πλατιά δημοκρατική νομιμοποίηση. Δεν υπάρχει συμμετοχή στο συνδικαλιστικό κίνημα, αυτονομούνται και κάποιοι εκπρόσωποι και εξυπηρετούν ατομικά συμφέροντα. Να ξεκινήσει λοιπόν μια απογραφή – καταγραφή των προβλημάτων που υπάρχουν σε συνεργασία με τους θεσμικούς, δημοκρατικά εκλεγμένους εκπροσώπους των εργαζομένων και να υπάρξει ένα μητρώο των εργολάβων και να υπάρξει μια διαδικασία πιστοποίησης αυτών των εργολάβων, να υπάρχουν προϋποθέσεις και προδιαγραφές ειδικά για την ανάληψη δημοσίων έργων. Τόνισε επίσης ότι η διατύπωση καταγγελιών όπως αυτή για το πολιτικό προσωπικό πρέπει να στηρίζεται σε στοιχεία τα οποία να είναι άμεσα διαθέσιμα από την πλευρά του καταγγέλλοντος και ζήτησε την δημόσια παρουσίαση των στοιχείων που θα στηρίζουν αυτές τις καταγγελίες.

Η Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, Ηρώ Διώτη, τόνισε ότι το ζήτημα δεν είναι να γίνονται διαπιστώσεις που δεν είναι κοινές για όλους. Η πραγματικότητα είναι ότι οι καθαρίστριες αυτές πληρώνονται με 400€ ενώ υπογράφουν για 800€ και όταν το καταγγέλλουν απολύονται. Υποστήριξε μάλιστα ότι δεν είναι απόλυτα σίγουρη για το αν οι υπερβολαβίες αυτές είναι νόμιμες καθώς πρόκειται για πάγια και καθημερινή συνήθως εργασία και δεν μπορεί να χαρακτηριστεί έργο. Κατά συνέπεια θα έπρεπε να υπάρχει μόνιμο προσωπικό στα τρένα, στις δημόσιες υπηρεσίες, στον ΗΣΑΠ και σε όσα διαχειρίζεται το κράτος. Η ενίσχυση της Επιθεώρησης Εργασίας δεν επαρκεί γιατί παρεμβαίνουν οι εργοδότες και λένε διάφορα. Ποια είναι λοιπόν η πολιτική βούληση του Υπουργείου; Στις προγραμματικές δηλώσεις ειπώθηκε ότι θα εξεταστούν και θα αναθεωρηθούν. Η κυρία Διώτη υποστήριξε ότι πρέπει να καταργηθούν. Διερωτήθηκε επίσης για το τι έκανε η ΓΣΕΕ μετά την επίθεση εναντίον της Κούνεβα και

υποστήριξε ότι η αντίδρασή της θα ήταν τελείως διαφορετική εάν το ίδιο περιστατικό είχε γίνει εναντίον κάποιου άντρα συνδικαλιστή μέλους της ΓΣΕΕ. Υποστήριξε επίσης ότι τέτοια επίθεση δεν θα γινόταν εναντίον άντρα συνδικαλιστή της ΓΣΕΕ που δεν θα ήταν και μετανάστης και απέδωσε ευθύνες στην ηγεσία της ΓΣΕΕ καθώς αυτή πρώτη πρέπει να πάρει μέτρα και να είναι οι πρώτοι που θα βγουν στους δρόμους γι αυτό το λόγο. Διερωτήθηκε με ποιο τρόπο η ΓΣΕΕ διασφαλίζει τα δικαιώματα αυτών των ανθρώπων και αυτών των γυναικών, σε ποιες καταγγελίες προέβη, τι είδους πιέσεις άσκησε προς την προηγούμενη κυβέρνηση. Τέλος τόνισε ότι η περίπτωση της κυρίας Κούνεβα είναι χαρακτηριστική αλλά υπάρχουν και άλλες πολλές περιπτώσεις και μεταναστών και νέων ανθρώπων Ελλήνων και ότι πρόκειται για ένα πρόβλημα που ζητά λύσεις.

Η Βουλευτής του ΛΑΟΣ, Ουρανία Παπαδάκη –Παπανδρέου, υποστήριξε ότι η ίδια είχε διαφωνήσει με αυτή την συζήτηση με την έννοια ότι δεν έπρεπε να είναι η «Κωνσταντίνα Κούνεβα» σαν πρόβλημα αλλά να αντιμετωπιστεί σαν πρόβλημα εργασίας της γυναίκας στην Ελλάδα και για αυτό το θέμα της συζήτησης δεν την εκφράζει. Ζήτησε το θέμα συζήτησης να είναι γενικότερα το πρόβλημα της εργασίας της γυναίκας, της νόμιμης μετανάστριας και να μην επεκταθεί σε όλους τους μετανάστες. Τόνισε ότι καθημερινά γίνεται μάρτυρας ανθρώπων που ζητούν στον δρόμο να τους πάρουν για δουλειά και υποστήριξε ότι πρέπει να καταγραφούν αυτοί οι άνθρωποι και κάποιος να ξέρει πόσους έχουμε από αυτούς τους ανθρώπους που αναζητούν καλύτερη τύχη στην Ελλάδα. Υποστήριξε ότι υπάρχει πρόβλημα το οποίο το ΛΑΟΣ θεωρεί ότι θα γίνει οξύτερο. Διαπιστώνουμε τόνισε ότι δεν υπάρχει κράτος, ότι υπάρχει ένας εκβιασμός και θα πρέπει να κατατεθούν τα ονόματα αυτών που αναφέρθηκαν ότι έχουν ανασφάλιστους στα σπίτια τους. Απευθυνόμενη προς τον πρόεδρο της ΓΣΕΕ δήλωσε ότι τον γνωρίζει ως μπροστάρη από την τηλεόραση αλλά δεν τον έχει ακούσει να αναφέρεται σε όλα αυτά τα θέματα που είναι γυναικεία και όχι μόνο για τις μετανάστριες. Η γυναίκα εκείνη, τόνισε, που έχει δύο παράλυτα παιδιά και είναι ανύπαντρη μάνα και άνεργη και τη διώχνουν από το μαιευτήριο και ευτυχώς, υπήρχε η στέγη της Εκκλησίας, την πήρε και την περιέθαλψε 3 μέρες. Μετά, αυτή βρέθηκε στο δρόμο. Δηλαδή, τόνισε και η ελληνίδα γυναίκα και μάνα κακοποιείται όμως η συζήτηση περιορίστηκε σε μία συμπαθέστατη κυρία. Αναρωτήθηκε αν αυτό είναι μόνο το πρόβλημα της ελληνικής μας κοινωνίας. Τόνισε ότι η κυρία Κούνεβα χρειαζόταν 500 – 600 ευρώ, την ημέρα, για τις κρέμες για το πρόσωπό της και έπρεπε να τα πληρώνει το ΙΚΑ, αλλά αντέτεινε ότι δεν νοείται για παιδί τυφλό 13 χρόνων, που ο πατέρας του, για μια ζωή, πληρώνει στο ασφαλιστικό του ταμείο, να μην του πληρώνει το ΙΚΑ τις 2000 ευρώ που χρειάζεται, για να πάρει τα γυαλιά του. Αναρωτήθηκε επίσης για το αν υπάρχει κοινωνική δικαιοσύνη καθώς περιοριζόμαστε μόνο σε μια συμπαθή ομάδα μεταναστών και ξεχνάμε την Ελλάδα αφού δεν λύσαμε τα προβλήματα των Ελλήνων. Υποστήριξε τέλος ότι πίσω από το όλο πρόβλημα της συμπαθεστάτης κυρίας κρύβεται προσπάθεια δυσφήμισης της Ελλάδας ως ρατσιστικής χώρας. Υποστήριξε ότι οι Έλληνες δεν είναι ρατσιστές αλλά ζουν σε μια ξενοφοβία διότι δεν διασφαλίζεται ο Έλληνας πολίτης και γι αυτό αυξήθηκε η εγκληματικότητα και για αυτό δεν φταίει οι συμπαθέστατοι αλλοδαποί. Ζήτησε να νομιμοποιηθούν όσοι γίνεται με μια ποσόστωση και επικαλέστηκε την διαβίωση της στην Γερμανία όπου υποστήριξε ότι υπάρχει ένα ποσοστό μεταναστών 5-6 % ενώ στην Ελλάδα 25% γεγονός που καθιστά αδύνατο να εργαστούν όλοι αυτοί με συνέπεια την αύξηση των κοινωνικών προβλημάτων που δεν μπορούν να επιλυθούν μόνο εις βάρος των Ελλήνων.

Ο Βουλευτής του ΚΚΕ, Γεώργιος Μαυρίκος, τόνισε ότι η συζήτηση είναι χρήσιμη αν και επικεντρώθηκε σε διαπιστώσεις και περιγραφές. Το ζήτημα είναι τι μέτρα θα παρθούν. Για να παρθούν μέτρα, το πρώτο προαπαιτούμενο είναι να δει κανείς ποιος είναι ο λόγος που γεννιούνται αυτά τα φαινόμενα. Υποστήριξε ότι μόνο με το συναισθηματισμό και μόνο βλέποντας στην επιφάνεια, στον αφρό, τα γεγονότα, δεν μπορεί κανείς να προσεγγίσει τις αιτίες που γεννούν αυτά τα προβλήματα. Για το ΚΚΕ, είναι κοινωνικοπολιτικές, άρα, ταξικές οι αιτίες και εκεί είναι ο κρίκος που δημιουργείται συνολικότερα το πρόβλημα. Αλλιώς, κανένα νομικό κενό δεν υπάρχει. Νομικά, υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις. Η πολιτική βούληση έχει λείψει. Ούτε ευσταθεί το ερώτημα αν φταίει η τωρινή ή η προηγούμενη Κυβέρνηση. Και τώρα και προηγούμενα και πάντα. Προβλήματα τέτοια, οι γυναίκες τα αντιμετωπίζουν σε ένταση, οι εργαζόμενες και οι μετανάστριες πρώτα απ' όλα, αλλά, συνολικότερα, οι εργαζόμενοι, άνδρες και γυναίκες. Υπενθύμισε μάλιστα στον Υφυπουργό Εργασίας 3 χαρακτηριστικές περιπτώσεις επί κυβερνήσεως ΠΑΣΟΚ, στη Μηχανιώνα, όπου οι εργοδότες δεν αφήνουν 163 Αιγύπτιους ψαράδες να πάρουν τα ρούχα και τα πράγματά τους μέσα από τα καΐκια, αν δεν υπογράψουν την παραίτησή τους, στην Αμαλιάδα όπου υπάρχει η περίπτωση με τις φράουλες και η περίπτωση που ανέφερε ο κ. Χρυσοχοϊδης για τη Νάουσα, με τα ψυγεία, που καταγγέλλανε -και η Κυβέρνηση και οι πάντες- τον Θανάση Τσίτση, τον πρόεδρο του εργατικού κέντρου Νάουσας. Αυτές τόνισε είναι οι αιτίες και αν δεν αντιμετωπιστούν αυτά, δεν αντιμετωπίζεται το πρόβλημα. Το πρόβλημα είναι οι εργολάβοι. Δεν γίνεται με εργολάβους και υπεργολάβους. Με τέτοιες εργασιακές σχέσεις, δεν μπορεί να βελτιωθεί. Για το ΚΚΕ, η λύση είναι ότι πρέπει να καταργηθούν, πλήρης και σταθερή δουλειά για όλους. Θεσμοί και νόμοι υπάρχουν. Το ζήτημα είναι ότι οι κυβερνήσεις είναι οι ηθικοί αυτουργοί αυτών των εγκλημάτων.

Η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Αθανασία Μερεντίτη τόνισε ότι ήταν πολύ θετική η συνάντηση και η συζήτηση και χαρακτήρισε πολύ θετικό το γεγονός της παρουσίας του κυρίου Κουτρουμάνη του οποίου η τοποθέτηση ήταν πολύ προσεκτική και ευχήθηκε σε επόμενη συνάντηση να είναι σε θέση να πει κάποια πράγματα. Αναγνώρισε τα τεράστια προβλήματα, που έχει ο κλάδος των εργαζομένων στην καθαριότητα και τόνισε ότι πρώτα πρέπει να σκεφτούμε το σκληρό πρόσωπο που δείχνει η κοινωνία στους ανέργους και μετά να επεκταθούμε σε άλλους κλάδους. Το μεγάλο πρόβλημα είναι αυτό και αν λυθεί αυτό θα λυθούν και τα άλλα προβλήματα. Τόνισε ότι η μεγάλη ανεργία δίνει μεγάλα περιθώρια – εάν δίνει – σ' αυτούς που αναφέρουμε εδώ, ώστε να κάνουν παιχνίδια και εδώ είμαστε για να αντιμετωπίσουμε αυτά τα προβλήματα. Όμως, για το περιστατικό στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, και ζήτησε από την κυρία Τσουνη να αναφέρεται σε πιο εμπειριστατωμένα περιστατικά διότι το γνωρίζει το θέμα και ότι δεν είναι έτσι ακριβώς τα πράγματα, και δεν είναι καλό για τα δίκαια αιτήματα του Σωματείου να αναφέρονται περιστατικά, τα οποία δεν δικαιώνουν τον αγώνα που δίνει. Υποστήριξε ότι ξέρει ένα άλλο περιστατικό, στα Γιάννενα, μιας Ελληνίδας, που δούλευε εκεί και πρέπει να γνωρίζουμε ότι όταν κάποιος αναδεικνύει προβλήματα ή αιτήματα, τα οποία αμαυρώνουν κάποιον κλάδο, δεν καταφέρνουμε τίποτα, διότι υπάρχουν και στον κλάδο των εργαζομένων στην καθαριότητα κάποιοι που δεν τιμούν με την παρουσία τους και τη συμπεριφορά τους ή εκμεταλλεύονται το πόστο τους και «παιζουν» με το υλικό που υπάρχει στο χώρο δουλειάς τους ή αρνούνται την οποιαδήποτε μετακίνηση και δημιουργούν προβλήματα. Πρότεινε λοιπόν να εξεταστούν οι προτάσεις και αν αυτά που ισχύουν στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης είναι σωστά να εφαρμοστούν γενικότερα. Συμφώνησε με την πρόταση για το μητρώο γιατί θα πρέπει να υπάρχουν προϋποθέσεις για όσους αναλαμβάνουν τέτοιες δουλειές, διότι τόνισε ότι όλοι θέλουν να υπάρχει πλήρης απασχόληση, με κανονικές αμοιβές αλλά τα δεδομένα είναι δύσκολα, και πέρασαν οι εποχές που παλεύαμε και μπορούσαμε να υποσχεθούμε εργασιακούς παραδείσους. Αυτό, που χρειάζεται, είναι να πατάξουμε τον εργασιακό μεσαίωνα και γι αυτό πρέπει να απολογηθεί ο κύριος Παναγόπουλος, διότι δήλωσε ότι υπήρχαν διεργασίες προ πολλού και ότι υποβόσκει μια τέτοια κατάσταση στο χώρο εργασίας της κυρίας Κούνεβα αλλά διερωτήθηκε τι έκανε και τι μπορεί να κάνει ως Πρόεδρος της ΓΣΕΕ για όλους τους εργαζόμενους. Τέλος υποστήριξε ότι η νέα Κυβέρνηση είναι παρούσα με νέα ὀ ἰάθεση στην προσπάθεια να λύσει τα προβλήματα αφού δεν έχει νόημα η ανάδειξη των προβλημάτων αλλά η λύση τους.

Η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Ελένη Τσιαούση, τόνισε ότι διαβάζοντας το θέμα της ημερησίας διάταξης είχε την εντύπωση ότι η συζήτηση θα κινηθεί γύρω από στρατηγικές για την καταπολέμηση του ρατσισμού και το πώς θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι διαστάσεις, όπως και αυτές του φύλου. Η συζήτηση όμως εξελίχθηκε διαφορετικά και όλοι έκαναν κάποιες διαπιστώσεις. Μία από αυτές είναι ότι η γυναίκα μετανάστρια βιώνει πολλαπλή ανισότητα. Η μεγαλύτερη διαπίστωση όμως είναι ότι υπήρχε απουσία του Κράτους από όλο αυτό το μεγάλο ζήτημα. Οι ελεγκτικοί μηχανισμοί δεν λειτουργούν και ίσως θα έπρεπε να μιλήσουμε για την πρόληψη και για την έλλειψη πολιτικής βούλησης που υπήρχε όλα τα προηγούμενα χρόνια. Το γεγονός τόνισε ότι είναι εδώ ο Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Ε. και ο Υφυπουργός Εργασίας είναι το πιο αισιόδοξο μήνυμα, διότι σημαίνει ότι υπάρχει πολιτική βούληση, υπάρχει συνεργασία ανάμεσα στους εκφραστές όλων των εργαζομένων και στο Υπουργείο. Εκείνο πρέπει όμως να σκεφτούμε είναι ότι καθαρίστριες δεν υπάρχουν μόνο στους εργολάβους, καθαρίστριες υπάρχουν στα σχολεία και δουλεύουν για 400 ευρώ, καθαρίστριες υπάρχουν στις εφορίες με 400 ευρώ, καθαρίστριες υπάρχουν σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες με την ίδια αμοιβή. Αναρωτήθηκε αν εκεί θα γίνει κάτι ή θα οδηγηθούν και αυτές οι καθαρίστριες, κάποια στιγμή, σε κάποιον εργολάβο και ζήτησε από τον Υφυπουργό στο σχεδιασμό να λάβει και αυτό υπόψη του.

Ο Πρόεδρος της ΓΣΕΕ, Ιωάννης Παναγόπουλος τόνισε ότι και χρήσιμη ήταν η συζήτηση και προτάσεις έγιναν αλλά τον εξέπληξε το πώς αντιμετωπίσαν το θέμα οι βουλευτές και όχι το αν η ΓΣΕΕ ήξερε, αλλά το ότι οι Βουλευτές λένε ότι δεν ήξεραν τι γίνεται. Αναρωτήθηκε αν οι Βουλευτές δεν ήξεραν ότι όχι μόνο οι επισφαλώς απασχολούμενοι σε εργολαβίες με μερική απασχόληση ή με δελτία παροχής, αλλά και οι εργαζόμενοι με σταθερή και μόνιμη εργασία, φοβούνται να κάνουν καταγγελίες διότι, ακόμα και αν δεν απολυθούν, αντιμετωπίζουν με άλλους τρόπους την μήνη του εργοδότη στο εργασιακό περιβάλλον και αναρωτήθηκε αν δεν υπάρχει κάποιος απλός τρόπος ή διοικητικός δια ενός νομοθετήματος να πάψουν να φοβούνται. Υποστήριξε ότι το περιστατικό με την κυρία Κούνεβα δεν ανήκει σε ένα φαινόμενο εκτεταμένο, τουλάχιστον, στην ελληνική πραγματικότητα, ανεδείχθη με την κυρία Κούνεβα, και κυρίως μέσα στο χώρο εκμετάλλευσης των μεταναστών. Τόνισε ότι πολλές φορές έρχονται καταγγελίες, όπως είναι αυτές για την Ιερά Σύνοδο και για τις εργασιακές σχέσεις και πώς τηρούνται, αλλά η μόνη που ανέδειξε είναι η απόλυση, η οποία είναι υπαρκτό γεγονός και υπάρχουν και τα χαρτιά και η επιχειρηματολογία γι' αυτό. Δεν το ανέδειξε ο ίδιος, αλλά βοηθάει να κοινοποιείται και στις εφημερίδες και στη Βουλή. Η επισφάλεια στην εργασία, που κυρίως πλήττει γυναίκες και μετανάστριες είναι ένα φαινόμενο, το οποίο, εάν δεν το ρυθμίσουμε οι διεργασίες που υπάρχουν, θα φέρουν και άλλες συγκρούσεις, εκ των πραγμάτων. Επειδή είναι μεγάλη η διασπορά, με μικρή έως

ελάχιστη συνδικαλιστική πυκνότητα, έναντι ε κατοντάδων, ίσως χιλιάδων ανθρώπων, που απασχολούνται σε αυτές τις μορφές εργασίας – μερικές εκατοντάδες συνδικαλίζονται – διότι δεν το επιτρέπει η δομή του χώρου, η πολυδιάσπαση, δηλαδή οι μικρές εκμεταλλεύσεις, όπως είναι οι πολυκατοικίες, τα γραφεία, μια μικρή επιχείρηση.

Τόνισε ότι η ΓΣΕΕ δεν είναι ο φίλος των εργαζομένων, δεν φτιάχνει κάποιες ενώσεις, όπως η φιλοζωική αλλά είναι εθελοντικές ενώσεις όπου έρχεται όποιος θέλει και συμφωνούν, λειτουργούν και αποφασίζουν με δημοκρατικό τρόπο. Δεν είναι εύκολο να δημιουργηθούν δομές διαπραγμάτευσης και αυτό είναι το μεγάλο ζήτημα, όχι μόνο στην Ελλάδα, σε όλες τις ευρωπαϊκές κοινωνίες. Όταν ο εργασιακός ιστός είναι κατακερματισμένος, δεν είναι καθόλου εύκολο να δημιουργήσεις δομές διαπραγμάτευσης. Γι' αυτό η ΓΣΕΕ επέλεξε να κάνει κεντρικές προτάσεις και αυτός ήταν ο ρόλος της Γ.Σ.Ε.Ε. Όταν πήγαιναν και κατήγγειλαν τι γίνεται σε έναν εργοδότη, έβρισκαν μπροστά τους τη νομοθεσία για το εξάωρο, τη νομοθεσία για τα διαλείμματα και όταν τα διαλείμματα υπερέβαιναν τη μισή ώρα, να μετατρέπουν τα βαρέα ένσημα σε απλά. Το πλαίσιο τόνισε που έχει παρουσιάσει η Γ.Σ.Ε.Ε., που είναι απόφαση της διοίκησης της και το στηρίζουν πολλοί και το στηρίζουν σχεδόν όλοι τώρα, δεν περιλαμβάνει αυτό που είπε η κυρία Διώτη και εύστοχα η κυρία Τσούνη που είχε μια διαφορετική άποψη και η Ένωση Καθαριστριών, το άλλαξε. Αν αποδεχθούμε τη δική τους λογική, θα πρέπει όλες οι μετανάστριες να φύγουν. Το ζήτημα είναι να ρυθμιστεί κατά τέτοιο τρόπο, που θα δίνει σταθερότητα και ασφάλεια στην εργασία, σε όλους τους εργαζομένους. Από κει και πέρα, θα εκπίπτουν στις γενικές διατάξεις που πρέπει να αντιμετωπίσουμε όλους τους εργαζόμενους στη χώρα. Απευθυνόμενος προς την κυρία Διώτη τόνισε ότι θα πρέπει να μάθει ότι η Γ.Σ.Ε.Ε., είναι το επιτελικό όργανο του συνόλου των συνδικάτων και δεν μπορεί να της φορτώνονται όλες οι ευθύνες. Υπερασπίστηκε μάλιστα το γεγονός ότι η πρόταση της ΓΣΕΕ, για την οποία η ηγεσία της κατηγορήθηκε από πολλούς, για την συλλογική σύμβαση εργασίας όπου προβλεπόταν αύξηση 5.5% την προηγούμενη χρονιά ήταν η μεγαλύτερη αύξηση σε όλη την Ε.Ε. Υποστήριξε ότι η ΓΣΕΕ μαζί με τα συνδικάτα έκανε ότι μπορούσε, κανείς δεν πρότεινε γενική απεργία, ούτε η παράταξη που βρίσκεται στην ΓΣΕΕ και υποστηρίζεται από το ΣΥΡΙΖΑ. Η ΓΣΕΕ τόνισε ότι ανέδειξε κεντρικά το ζήτημα, έθεσε ζητήματα νομοθετικών πρωτοβουλιών, έστειλε πολλά εργατικά κέντρα και τους πίεσε να πάνε να κάνουν ελέγχους, και υποστήριξε ότι υπάρχουν χώροι που κανείς δεν πάει να ελέγξει.

Ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Γεώργιος Κουτρουμάνης, τόνισε ότι η διαδικασία ήταν πολύ χρήσιμη και αισθάνεται πολύ τυχερός που αντικατέστησε τελευταία στιγμή τον κύριο Λοβέρδο και άκουσε σημαντικά πράγματα από τους εκπροσώπους των εργαζομένων και από τους βουλευτές. Τόνισε ότι τα συνεργεία που αναλαμβάνουν διάφορες δουλείες ακόμα και μέσα σε Υπουργεία πρέπει να ελέγχονται για τους υπαλλήλους που χρησιμοποιούν για το αν είναι ασφαλισμένοι. Η χώρα τόνισε ότι βρίσκεται σε μια περίοδο μεγάλης κρίσης και σε μια κατάσταση εκτεταμένης ανομίας στο χώρο της αγοράς εργασίας. Άκουσε τον Πρόεδρο της Γ.Σ.Ε.Ε. και τον κ. Μαυρίκο, που είπε για ποια πράγματα που μπορούν ή πρέπει να γίνουν, όπως είναι ο έλεγχος το εργολαβιών, όπως οι αναλυτικές καταστάσεις και υποστήριξε ότι σύντομα θα είναι σε θέση να εφαρμόσουν την πρόταση για τη μισθοδοσία μέσα από τις τράπεζες, γιατί εκεί μπορεί να υπάρξει διαφάνεια και μπορεί να περιορισθούν αυτά τα φαινόμενα διότι η συντριπτική πλειοψηφία δεν πληρώνει μέσα από τις τράπεζες. Το βασικό πρόβλημα, δεν είναι μόνο το νομοθετικό πλαίσιο που μπορεί να ενισχυθεί, είναι το πρόβλημα λειτουργίας του κράτους σε διάφορες μορφές και δομές. Ο μετανάστης, η γυναίκα που ζει μόνη της, το παιδί που δουλεύει και είναι ανήλικο, δεν έχει δυνατότητες πρόσβασης σε αυτό το κράτος. Είναι ένα κράτος, που λειτουργεί σε μεγάλο βαθμό πελατειακά, που έχει πρόσβαση ο ισχυρός, ο επώνυμος, δεν έχει πρόσβαση ο απλός πολίτης. Συμβαίνει πολλές φορές να καταγγέλλει κάτι και να έχει ενημερωθεί η επιχείρηση πριν από τους ελεγκτές. Γι' αυτό πρέπει να βγουν οι ελεγκτές και να μη γνωρίζουν τις επιχειρήσεις που θα ελέγξουν το πρωί και τα κλιμάκια, να αλλάζουν κάθε εβδομάδα, για να μην υπάρχει αυτό το πρόβλημα. Ήδη έχουν ενισχυθεί οι έλεγχοι και το τρίμηνο από τον Οκτώβριο μέχρι το Δεκέμβριο, είχαμε 40% περισσότερους ελέγχους από την αντίστοιχη περίοδο του 2008. Επίσης θα πρέπει να μην ενισχύεται η υποκρισία που παρατηρείται πολλές φορές. Υπάρχει και κοινωνική ευθύνη, υπάρχει και εταιρική ευθύνη και η ευθύνη της επιχείρησης. Σήμερα στα μισά τουλάχιστον νοικοκυριά εργάζονται γυναίκες οι οποίες είναι ανασφάλιστες. Μπορεί να εργάζονται σκληρά και δεν έχουν δικαιώματα και λέμε ότι θέλουμε και προτείνουμε ένα νέο σύστημα - μία διαδικασία, για την ασφάλιση του υπόλοιπου προσωπικού έτσι ώστε να απαλλάξουμε «τον εργοδότη», με την επιταγή ή με το κουπόνι που είπε κάποιος, πολύ απλό το σύστημα κυρίως για αυτούς που θέλουν να είναι νόμιμοι εργοδότες και τους εμποδίζει η γραφειοκρατία. Σήμερα σε αυτό το χώρο, στο σπίτι αλλά και στην αγροτική εργασία, υπάρχουν εκατοντάδες χιλιάδες ανασφάλιστοι. Δίνεται λοιπόν αυτό το εργαλείο για να ξεπεραστεί το πρόβλημα σε σχέση με την γραφειοκρατία και από εκεί και πέρα όλοι πρέπει να στηρίξουν μια προσπάθεια για να μην υπάρχουν ανασφάλιστοι. Για να μην υπάρχουν εργαζόμενοι χωρίς δικαιώματα. Το Υπουργείο είναι ανοικτό στον διάλογο για τέτοιου είδους ζητήματα και δεν διαχωρίζει τους Έλληνες από τους μετανάστες διότι όλοι οι εργαζόμενοι που είναι νόμιμοι στην Ελλάδα, ανεξάρτητα αν είναι μετανάστες ή Έλληνες πρέπει να έχουν το ίδιο νομοθετικό πλαίσιο, τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις.

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

A. Εισαγωγή

Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την ισότητα των δύο φύλων. Παρ' όλα αυτά, εξακολουθούν να εκκρεμούν σημαντικά ζητήματα που οφείλουμε να αντιμετωπίσουμε ως πολιτεία και ως κοινωνία.

Ένα από αυτά είναι η βία κατά των γυναικών, φαινόμενο άρρηκτα συνδεδεμένο με την ύπαρξη και την διαιώνιση των ανισοτήτων μεταξύ των δύο φύλων. Αν ανατρέξουμε στον δομικό χαρακτήρα του φαινομένου, η βία εις βάρος των γυναικών συνιστά μια μορφή έκφρασης της σχέσης ισχύος μεταξύ των δύο φύλων. Η εν λόγω ανισότητα συνέβαλε στην κυριαρχία των ανδρών επί των γυναικών, οδηγώντας στην παρεμπόδιση της χειραφέτησής τους και δημιουργώντας ταυτόχρονα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού.

Πρόκειται για ένα φαινόμενο διαδεδομένο σε όλες τις κοινωνίες, το οποίο αφορά όλες τις γυναίκες διότι απλουστάτα διατρέχει όλους τους πολιτισμούς και όλες τις κοινωνικές τάξεις, διαπερνά τόσο τους θύτες όσο και τα θύματα. Παράλληλα, συνιστά απειλή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της φυσικής ακεραιότητας, αφού σε ορισμένες περιπτώσεις γινόμαστε μάρτυρες ακόμα και περιστατικών θανάτων και αναπηρίας. Η βία κατά των γυναικών λαμβάνει ποικίλες μορφές: σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική, οικονομική και πολιτισμική – κοινωνική. Κάθε έκφανση της βίας επιβάλλεται να εξεταστεί διεξοδικά και να αντιμετωπιστεί κατά περίπτωση ενώ τα πιο έντονα περιστατικά εντοπίζονται στο οικογενειακό και στο εργασιακό περιβάλλον.

Η ενδοοικογενειακή βία ενάντια στις γυναίκες και τα παιδιά είναι ένα ιδιαίτερο φαινόμενο και αποτελεί αναμφισβήτητα μια κατάφωρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι μια από τις χειρότερες μορφές βίας την οποία η Επιτροπή Ισότητας της Βουλής θα εξετάσει ιδιαίτερα ως ένα θεματικό κύκλο εργασιών της. Συγχρόνως και στο εργασιακό περιβάλλον οι γυναίκες πέφτουν θύματα άγριας εκμετάλλευσης αφού ακόμα και σήμερα στην πράξη δεν έχουν δημιουργηθεί συνθήκες πραγματικής ισότητας στον τομέα της απασχόλησης. Επιπρόσθετα στην χώρα μας δεν καταγράφεται το σημαντικό έργο που προσφέρουν οι γυναίκες στην εξυπηρέτηση των οικιακών αναγκών. Πρόκειται για εργασία η οποία δεν καταγράφεται σε κανέναν δείκτη παραγωγικότητας, δεν αμείβεται και δεν προσφέρεται στις γυναίκες κανένα ανταποδοτικό όφελος για την κοινωνική πολλές φορές προσφορά τους, για την κάλυψη των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας που πολλές φορές προσφέρουν ελλείψει άλλων κρατικών δομών όπως για παράδειγμα η φροντίδα υπερηλίκων.

Όσον αφορά τις γυναίκες μετανάστριες η κακοποίηση τους είναι διττή καθώς υφίστανται κακομεταχείριση λόγω φύλου αλλά και λόγω εθνικής προέλευσης. Η αναλογία των γυναικών στην μετανάστευση αυξάνεται ολοένα και πιο πολύ και εξηγείται από την τάση των γυναικών να μεταναστεύουν αυτόνομα προς αναζήτηση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης. Οι γυναίκες μετανάστριες είναι ευπρόσβλητες στο human trafficking, στην συζυγική αλλά ακόμα πιο πολύ στην εργασιακή βία. Αυτό οφείλεται σε πολλές και διάφορες αιτίες κυρίως όμως στην δυσκολία προσαρμογής και ένταξης σε μια νέα χώρα, στην απώλεια της οικογενειακής στήριξης, στην κοινωνική αποξένωση, στην έλλειψη γνώσης της γλώσσας, του νόμου, των υπηρεσιών και γενικότερα στην έλλειψη ενημέρωσης για τα δικαιώματά τους. Όλα τα παραπάνω συντελούν στον κοινωνικό αποκλεισμό της γυναίκας μετανάστριας και στην ασύδοτη εκμετάλλευση της στον εργασιακό βίο. Οι θέσεις εργασίας τους θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν οι πιο επισφαλείς ενώ ως ειδική πληθυσμιακή ομάδα θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι η πιο ευάλωτη σε εκδηλώσεις βίας.

Η Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής, συνεδρίασε την 25η Νοεμβρίου 2009 με θέμα την «Διεθνή Ημέρα για την πάταξη της βίας κατά των γυναικών», και την 27η Ιανουαρίου 2010 με θέμα «Κωνσταντίνα Κούνεβα: το σκληρό πρόσωπο της ελληνικής πραγματικότητας» αναδεικνύοντας το πρόβλημα στο κορυφαίο επίπεδο της πολιτειακής διάρθρωσης που είναι η Βουλή. Στις 4 Φεβρουαρίου 2010 σε τρίτη συνεδρίαση συνοψίστηκαν τα συμπεράσματα των εργασιών της Επιτροπής σε Έκθεση που θα κατατεθεί στον Πρόεδρο της Βουλής και στα αρμόδια κυβερνητικά και μη κυβερνητικά όργανα για την άσκηση των αναλόγων πολιτικών.

Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν η Γενική Γραμματέα Ισότητας των Φύλων, Μαρία Στρατηγάκη και οι Πρόεδροι της Ένωσης Γυναικών Ελλάδας (Ε.Γ.Ε), Τίνα Πανταζή, της Ομοσπονδίας Γυναικών

Ελλάδας (Ο.Γ.Ε), Καλλιόπη Μπουντούρογλου, της Αδέσμευτης Κίνησης Γυναικών, Μάτα Καλουδάκη, του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, Σούλα Παναρέτου, της Παναθηναϊκής Οργάνωσης Γυναικών, Αγγέλα Φραντζεσκάκη, του Πολιτικού Συνδέσμου Γυναικών, Έφη Μπέκου και εκπρόσωπος της Διεθνούς Εταιρίας Στήριξης της Οικογένειας και Υπεύθυνη του Ξενώνα « Φροντίδα », Δορκοφίκη Ειρήνη.

Στην δεύτερη συνεδρίαση κλήθηκαν ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη, Μιχάλης Χρυσοχοϊδης, ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Γιώργος Κουτρομάνης, ο Πρόεδρος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας(Γ.Σ.Ε.Ε.), Γιάννης Παναγόπουλος, ο Δημοσιογράφος, Σταύρος Θεοδωράκης, η Πρόεδρος της Παναττικής Ένωσης Καθαριστριών και Οικιακού Προσωπικού (Π.Ε.Κ.Ο.Π) και οι Εκπρόσωποι του Δικτύου Ενίσχυσης και Στήριξης Μεταναστριών (ΔΕΣ Με), Μαρία Λιάπη και Άννα Βουγιούκα.

Τα όσα κατατέθηκαν στην Επιτροπή της Βουλής, η δημόσια διαβούλευση καθώς και οι γραπτές τους προτάσεις έχουν συμπεριληφθεί στην Εισήγηση, η οποία θα αποτελέσει την αφετηρία και την βάση για να προωθήσουμε τις πολιτικές ισότητας επί του συγκεκριμένου θέματος και να υλοποιήσουμε δράσεις σε κυβερνητικό αλλά και κοινωνικό επίπεδο για μια πιο δημοκρατική και δίκαιη κοινωνική πραγματικότητα.

B. Τα σημερινά προβλήματα

Το φαινόμενο της βίας δεν είναι πρωτόγνωρο αλλά πρόκειται για μια «κληρονομική» συμπεριφορά της οποίας οι ρίζες των αιτιών μπορεί να έκαναν την εμφάνισή τους στο μακρινό παρελθόν αλλά μόνο τις τελευταίες δεκαετίες άρχισε να αναγνωρίζεται ως μια έκφραση κοινωνικής παθογένειας.

Η πρόοδος που έχει συντελεσθεί στην αντιμετώπιση του φαινομένου μπορεί να μην οδήγησε στην μείωση των κρουσμάτων, τα οποία αντιθέτως έχουν αυξηθεί, οδήγησε όμως στην συνειδητοποίηση του γεγονότος εκ μέρους της διεθνούς κοινότητας ότι πρόκειται για κοινωνικό πρόβλημα, το οποίο αν δεν αντιμετωπιστεί άμεσα και επιτυχώς, ενδέχεται στο μέλλον να λάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Ο νόμος 3500/2006 για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, και ο νόμος 3064/2002 που αφορά το human trafficking είναι σίγουρα ένα μεγάλο βήμα για την χώρα μας αλλά σε κάθε περίπτωση θα ήταν σκόπιμο να διορθωθούν ή να βελτιωθούν ατέλειες που εμφανίζονται κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων. Ενδεχομένως μάλιστα να είναι απαραίτητη η προσθήκη και άλλων διατάξεων εάν αποδειχτεί ότι υπάρχουν περιπτώσεις που δεν καλύπτονται νομικά. Τα ελλείμματα όμως δεν εστιάζονται στα νομοθετικά κενά και στην Δικαιοσύνη. Η έλλειψη ενημέρωσης των γυναικών, η απουσία πολιτικών πρόληψης και η λειτουργία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης που προωθούν έμμεσα και άμεσα την βία σε όλες τις εκδοχές της (μέσα από τα διαφημιστικά spot ή τις εκπομπές) και την σπέρνουν μέσα στην καθημερινότητα, η ουσιαστική έλλειψη ειδικών στους οποίους μπορούν να απευθύνονται ή να καταφεύγουν οι γυναίκες ως θύματα βίας. η ανεπάρκεια υποστηρικτικών και προστατευτικών δομών, η ελλιπής εκπαίδευση και κατάρτιση των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων, η μικρή συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και η εκμετάλλευσή τους στο εργασιακό περιβάλλον, οι ανατροπές στις εργασιακές σχέσεις, η διευρυνόμενη ανεργία που πλήττει ιδιαίτερα το γυναικείο φύλο, η ανισότητα ευκαιριών, οι μειωμένες δυνατότητες για επαγγελματική εξέλιξη, η πολλαπλότητα του ρόλου των γυναικών, η αδυναμία εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, η ανεπαρκής συμμετοχή τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και σε δράσεις αναβάθμισης των προσόντων τους, η μη αναγνώριση του κοινωνικού ρόλου της γονεϊκότητας και της ανάγκης ισότιμης συμμετοχής των δύο γονέων στην ανατροφή των παιδιών και στις υποχρεώσεις που αυτή συνεπάγεται, καθώς και η μη ολοκληρωμένη έρευνα και συγκέντρωση στοιχείων για την τεκμηρίωση και καλύτερη αποτύπωση της σημερινής πραγματικότητας, υποθάλλουν και επιδεινώνουν το εν λόγω φαινόμενο.

Γ. Παρεμβάσεις που μπορεί να γίνουν για την αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών

- **Έρευνα:** Στην χώρα μας δεν διενεργείται ολοκληρωμένη έρευνα, η οποία υιοθετώντας μια πολύπλευρη διαθεματική προσέγγιση του φαινομένου θα αποκάλυπτε το εύρος της κακοποίησης, θα μπορούσε να εστιάσει στις κοινωνιολογικές πτυχές του φαινομένου, όπως είναι τα εγκλήματα τιμής, οι δολοφονίες γυναικών – συντρόφων και οι βιασμοί και θα τίθεται ως απώτερος σκοπός η διερεύνηση των συνθηκών υπό των οποίων καλλιεργούνται επιθετικές συμπεριφορές. Το Πανεπιστήμιο και το ΚΕΘΙ εκ μέρους της Γ.Γ Ισότητας θα μπορούσαν να αναπτύξουν τέτοια ερευνητικά προγράμματα.
- **Ενημέρωση της κοινωνίας:** Είναι χρέος της πολιτείας να ενισχύσει την ενημέρωση του συνόλου της κοινωνίας για τις μορφές της βίας που ασκούνται εις βάρος των γυναικών, να συμβάλει στην συνειδητοποίηση όλων των παραγόντων για το πώς και που ακριβώς αλλά και με ποιο τρόπο ασκείται η βία. Το πρώτο βήμα για την επίλυση ενός προβλήματος είναι η αναγνώριση της ύπαρξης του σε όλες τις διαστάσεις του. Η ενημέρωση μπορεί να γίνει με ποικίλους τρόπους:
  - Μέσα από τα ΜΜΕ, με κατάλληλες εκπομπές που θα παρουσιάζουν όλες τις μορφές της βίας και θα έχουν ως στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας. Σε συνεργασία με το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Σύμβουλο, θα μπορούσε να περιοριστεί κατά το δυνατό η προβολή εικόνων, οι οποίες συμβάλουν στην διαιώνιση της βίας κατά των γυναικών και εξοικειώνουν το κοινό με την βία (μέσα από διαφημίσεις, εκπομπές) ενώ κρίνεται αναγκαία η αυστηροποίηση των ποινών που επιβάλλονται από αυτό και βέβαια η πληρωμή των προστίμων που συχνά επιβάλλονται αλλά δεν πληρώνονται.
  - Μέσα από μεγάλες εκστρατείες ενημέρωσης, οι οποίες όχι μόνο θα απευθύνονται στις γυναίκες αλλά θα διαθέτουν και προληπτικό χαρακτήρα, ενημερώνοντας και ευαισθητοποιώντας το σύνολο της κοινωνίας.
  - Μέσα από την κοινωνική εκπαίδευση, η οποία πρέπει να παρέχεται τόσο στους χώρους της εκπαίδευσης, όσο και στους υπόλοιπους χώρους της καθημερινότητας όπου συντελούνται κοινωνικές συναναστροφές.
  - Διαδίκτυο. Να δημιουργηθεί επίσημο site από την Πολιτεία για γυναίκες που θέλουν να καταγγείλουν το φαινόμενο καθώς και forum συζητήσεων που θα τους επιτρέπει να ανταλλάσσουν απόψεις αλλά και γενικότερα να ενημερώνονται για όλα τα θέματα που τους απασχολούν .
- **Δικαιοσύνη:** Οι αλλαγές στο δικονομικό σύστημα κρίνονται απαραίτητες προκειμένου οι γυναίκες-θύματα να μπορούν να απευθυνθούν στην δικαιοσύνη και να αισθάνονται ότι το κράτος τους παρέχει ασφάλεια. Πιο συγκεκριμένα:
  - Θέσπιση Οικογενειακού Δικαστηρίου με εξειδικευμένους δικαστές.
  - Ταχεία έρευνα και εκδίκαση των Υποθέσεων.
  - Άμεση εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων.
  - Ηθική και Υλική Αποζημίωση.
  - Αναθεώρηση διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας (Νόμος 3500/2006).
  - Επιβολή ποινής στην υπαίτια μη καταβολή διατροφής.
  - Συνεργασία δικαστικών με κατάλληλο και ειδικά εκπαιδευμένο επιστημονικό προσωπικό (πχ ψυχολόγοι, παιδοψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί κτλ) προκειμένου να εξασφαλίζεται η υποστήριξη, η θεραπεία και η επανένταξη στην κοινωνία τόσο των θυμάτων όσο και των θυτών.
  - Επαναφορά του νόμου του 1983 για το επώνυμο των γυναικών. Στην ανισότητα δεν υπάρχει επιλογή.
  - Ειδικά προγράμματα για τις γυναίκες κρατούμενες και βελτίωση των συνθηκών φοίτησης στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας προκειμένου οι γυναίκες αυτές να επανενταχθούν στην κοινωνία.
  - Δημιουργία υποδομών για την στήριξη των παιδιών των γυναικών κρατουμένων ώστε η παραμονή τους εκεί να είναι κατά το δυνατόν πιο ανθρώπινη και να μην στερούνται τα παιδιά δικαιώματα για πράξεις των γονέων τους.
- **Εκπαίδευση:** Τόσο για τα ζητήματα της βίας κατά των γυναικών όσο και γενικότερα για την αντιμετώπιση της βίας όπως αυτή εμφανίζεται σε όλες τις μορφές της μέσα στην κοινωνία και στην καθημερινότητα οφείλουμε να ενισχύσουμε το εκπαιδευτικό σύστημα με τους παρακάτω τρόπους:
  - Ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα μαθημάτων κοινωνικής εκπαίδευσης καθώς και ενημερωτικών και επιστημονικών προγραμμάτων διδασκαλίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων. Διδάσκοντας με τον κατάλληλο παιδαγωγικό τρόπο στους μαθητές τον σεβασμό στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου μπορούμε να καταπολεμήσουμε την

διαίωνη συμπεριφορών όπως είναι η βία κατά των γυναικών και να βοηθήσουμε τους αυριανούς πολίτες να έχουν μια πιο υπεύθυνη συμπεριφορά έναντι των συνανθρώπων τους αλλά και μέσα στην οικογένειά τους.

- Εκπαίδευση των Εκπαιδευτικών η οποία θα μπορούσε να γίνει και από Ειδικευμένους Επιστημονικούς Συμβούλους (πχ ψυχολόγοι, παιδοψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί κτλ) που θα τους κατευθύνουν στην αντιμετώπιση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας.
- Δημιουργία θέσης Σχολικού Ψυχολόγου εντός των σχολείων.
- Ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα για την αντιμετώπιση της ψυχολογικής βίας που μπορεί να ασκείται και η οποία είναι δύσκολο να εντοπιστεί σε όλες τις διαστάσεις της τόσο στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας όσο και στους εργασιακούς χώρους

➤ **Εργασία – Εργασιακές Σχέσεις:** Ο σεβασμός των δικαιωμάτων του εργαζομένου αποτελεί ένα μεγάλο κεφάλαιο και θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή άμεσα μέτρα αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών.

- Ισότιμη πρόσβαση ανδρών και γυναικών στην απασχόληση.
- Μισθολογική εξίσωση ανδρών και γυναικών.
- Μέτρα για την εξισορρόπηση της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής (πχ βρεφονηπιακοί σταθμοί).
- Διατήρηση και επέκταση των μέτρων για την προστασία της εργαζόμενης μητέρας, επιπλέον στήριξη στις ανύπαντρες και διαζευγμένες μητέρες, παροχή διευκολύνσεων και στις εργαζόμενες μητέρες μετανάστριες.
- Καταπολέμηση της «μαύρης» ανασφάλιστης εργασίας με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες και στις μετανάστριες.
- Αλλαγή του μοντέλου οικογενειακής επιχείρησης. Όσα μέλη της οικογένειας εργάζονται στην επιχείρηση να είναι ασφαλισμένα και να έχουν διασφαλισμένα τα εργασιακά τους δικαιώματα.
- Αυστηρότεροι έλεγχοι και ποινές για αυθαίρετες απολύσεις εγκύων – νέων μητέρων, ένταξη και της Εκκλησίας στην υπάρχουσα εργατική νομοθεσία. Η Εκκλησία ως εργοδοτικός φορέας δεν χρειάζεται να έχει ειδικό καθεστώς.
- Ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και στήριξη των γυναικείων συνεταιρισμών ώστε να μπορούν να αναπτύξουν καινοτόμες επιχειρήσεις.
- Ειδικά επιμορφωτικά προγράμματα για τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η οικονομική αυτονομία των γυναικών τόσο στις ίδιες όσο και στις οικογένειές τους.
- Ειδικά προγράμματα στην τηλεόραση που θα στοχεύουν στην ενίσχυση της γυναικείας συμμετοχής στην εργασία.
- Ειδικά Προγράμματα Ευρέσεως Εργασίας για τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής ή εργασιακής βίας.
- Ενημερωτικά-εκπαιδευτικά σεμινάρια πρόληψης ενδοοικογενειακής βίας στο εργασιακό περιβάλλον.
- Ενημέρωση των εργαζομένων για τα δικαιώματά τους.
- Σωστή εκπαίδευση των εργοδοτών. Οι εργοδότες πρέπει να καταλάβουν ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων του εργαζομένου δημιουργεί ένα καλύτερο εργασιακό περιβάλλον, το οποίο συμβάλλει στην καλύτερη απόδοση των υπαλλήλων.
- Κατάλληλοι μηχανισμοί ελέγχου (πχ Επιθεώρηση Εργασίας) οι οποίοι θα κάνουν σοβαρούς και αιφνιδιαστικούς ελέγχους όταν τα δικαιώματα των εργαζόμενων καταπατούνται. Θα πρέπει να εφαρμοστούν αυστηρές ποινές ώστε να αποτραπεί η επανάληψη τέτοιων φαινομένων.
- Αντιμετώπιση του φαινομένου της απροθυμίας των εργοδοτών να προσλάβουν γυναίκες που βρίσκονται σε αναπαραγωγική ηλικία από τον φόβο μήπως και εγκυμονήσουν.
- Καταμέτρηση της αφανούς εργασίας των γυναικών και διερεύνηση των δυνατοτήτων που υπάρχουν ώστε αυτή να έχει ανταποδοτικά οφέλη για την γυναίκα που πολλές φορές υποκαθιστά τις υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας.
- Λήψη πρωτοβουλιών για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στο θέμα της σεξουαλικής παρενόχλησης που συναντάται στους χώρους εργασίας και αναζήτηση μέτρων που θα προστατεύουν την γυναίκα και θα της εξασφαλίζουν ασφάλεια στην εργασία προβλέποντας και αυστηρότερες ποινές σε όσους παρενοχλούν σεξουαλικά εργαζόμενους.

➤ **Κρατικοί Φορείς:** Οι παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν αναφορικά με τους τομείς του κράτους που εμπλέκονται σε αυτά τα ζητήματα είναι πολλές και αφορούν τόσο υφιστάμενες δομές όσο και δομές που λείπουν σήμερα και πρέπει να δημιουργηθούν.

α) Αστυνομία

- Επιμορφωτικά σεμινάρια Αστυνομικών και σωστή εκπαίδευση στην αντιμετώπιση θυμάτων με σεβασμό στην προσωπικότητα και την αξιοπρέπειά τους για την αποφυγή περαιτέρω θυματοποίησης τους.

- Δημιουργία ενιαίου Μητρώου Καταγγελιών και συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς για την καταγραφή των καταγγελιών.

β) Υποστηρικτικές Δομές

- Συμβουλευτικά Κέντρα. Θα πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένα σε κάθε Περιφέρεια. Η αρμοδιότητα του δεν θα περιορίζεται μόνο σε θέματα κακοποίησης αλλά και σε θέματα απασχόλησης και θα πρέπει να είναι στελεχωμένα με το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό.
- Δημόσιοι Ξενώνες. Όπου υπάρχει Συμβουλευτικό Κέντρο πρέπει να υπάρχει και ένας Ξενώνας που θα ανήκει σε Δήμο μέσω του οποίου θα λειτουργήσει η σχέση μεταξύ της Γραμματείας Ισότητας και του Δήμου. Επίσης θα πρέπει να υπάρξει βελτίωση υποδομών στους υπάρχοντες ξενώνες καθώς και παροχή νομικής βοήθειας, προσφορά συμβουλευτικών προγραμμάτων και επαγγελματικού προσανατολισμού εντός του Ξενώνα.
- Δημιουργία ιατρείων εντός Ξενώνα.
- Οικονομική στήριξη των γυναικών που πέφτουν θύματα βίας μέσω ειδικού λογαριασμού.
- Τηλεφωνική Γραμμή SOS που θα λειτουργεί σε 24ωρη βάση 365 ημέρες το χρόνο για την άμεση συμβουλευτική υποστήριξη αλλά και την παροχή νομικής βοήθειας σε συνεργασία με τους Δικηγορικούς Συλλόγους.
- Δομές υποστήριξης της πολύτεκνης μητέρας αλλά και της μητέρας παιδιού ΑμεΑ ώστε αυτές οι γυναίκες να διευκολύνονται στο έργο τους και να μπορούν να έχουν επαγγελματική και προσωπική ζωή.
- Καθώς η χρηματοδότηση για την δημιουργία υποστηρικτικών δομών προέρχεται κυρίως από Ευρωπαϊκά Κονδύλια και υπάρχουν ήδη δεσμευμένα κονδύλια στο ΕΣΠΑ, πρέπει εκ των προτέρων να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα των δομών από κρατική χρηματοδότηση ώστε να διασφαλιστεί ότι οι δομές που θα δημιουργηθούν δεν θα εγκαταλειφθούν με το πέρας των ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων. Κατά συνέπεια απαιτείται από τώρα η αναζήτηση των κατάλληλων πόρων που θα επιτρέπουν αύριο στο κράτος να διατηρήσει αυτές τις δομές.

γ) Υγεία

- Επιμορφωτικά σεμινάρια για την ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών του τομέα υγείας.
- Προγράμματα εκπαίδευσης επιστημονικού προσωπικού για την εκπαίδευση του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

δ) Οργάνωση και Συνεργασία μεταξύ των φορέων κρατικών και μη

- Δημιουργία διυπουργικής συνεργασίας των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη, του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με στόχο τον συντονισμό των ενεργειών για την καλύτερη αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας.
- Συνεργασία και συντονισμό όλων των φορέων, μονάδων και μη κυβερνητικών οργανώσεων ώστε σε περίπτωση διαπίστωσης φαινομένων βίας να ενημερώνονται αμέσως οι αρμόδιες υπηρεσίες και να έρχονται αμέσως σε επαφή με τα θύματα κατάλληλα καταρτισμένοι εισαγγελείς, κοινωνικοί λειτουργοί και ψυχολόγοι προκειμένου να συμβουλευθούν σωστά τα θύματα αλλά και να αποδεσμεύονται οι γιατροί και οι αστυνομικοί από όλες τις διαδικασίες. (Πολλές φορές τα περιστατικά αποσιωπούνται διότι συνεπάγονται μεγάλη εμπλοκή στις όλες διαδικασίες των αστυνομικών ή των γιατρών που έρχονται σε πρώτη επαφή με τα θύματα). Σύσταση ενιαίου φορέα αντιμετώπισης της βίας των γυναικών με συμμετέχοντες: τα Υπουργεία Υγείας, Παιδείας, Εργασίας, Δικαιοσύνης, Προστασίας του Πολίτη, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τα Πανεπιστήμια.
- Δραστηριοποίηση του Εθνικού Παρατηρητηρίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών που ιδρύθηκε το 2003 καθώς και συνεργασία με τα Εθνικά Παρατηρητήρια των άλλων Χωρών αλλά και με τις γυναικείες οργανώσεις που δραστηριοποιούνται προς αυτή την κατεύθυνση.

Δ. Γυναίκα και Μετανάστευση

Το ζήτημα της γυναίκας μετανάστριας είναι πολύ ιδιαίτερο καθώς οι γυναίκες αυτές μπορούν να βιώνουν την βία σε πολλές εκφάνσεις και δεν είναι λίγα τα παραδείγματα που γίνονται θύματα όλων των μορφών βίας και καταπίεσης. Πολλές φορές μάλιστα οι χώρες προέλευσής τους και οι πολιτισμικές και κοινωνικές προσλαμβάνουσες αυτών των γυναικών είναι πολύ πιο βίαιες από αυτές που συναντώνται στην Ευρώπη γεγονός που από μόνο του καθιστά πολύ πιο δύσκολη την καταγγελία της άσκησης βίας σε βάρος τους. Το δεδομένο αυτό σε συνδυασμό με την μη επαρκή γνώση της γλώσσας, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο αλλά και την άγνοια των δικαιωμάτων που έχουν, καθιστούν πολύ δύσκολη την κοινωνική ένταξη και την εφαρμογή των νόμων. Πολλές φορές μάλιστα ασκείται εναντίον τους και η «κρατική βία» καθώς στην χώρα μας έχουμε «μείνει πίσω» στην εμπέδωση της πολυπολιτισμικής κοινωνίας που υφίσταται εκ των πραγμάτων. Οι φορείς του κράτους δεν έχουν τα κατάλληλα εργαλεία και την κατάλληλη εκπαίδευση ώστε να είναι σε θέση τουλάχιστον σε κρατικό επίπεδο να υπερασπιστούν σε απόλυτο βαθμό τα ανθρώπινα δικαιώματα αυτών των γυναικών.

Η γυναίκα μετανάστρια μπορεί να είναι το θύμα ως γυναίκα, ως μητέρα, ως εργαζόμενη, ως μετανάστρια. Μπορεί να είναι θύμα ενδοοικογενειακής βίας, εργοδοτικής βίας, κοινωνικής βίας, πολιτισμικής βίας ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που ενώ διαπιστώνουμε την ύπαρξη συνδυαστικών χαρακτηριστικών της βίας, ο τρόπος που αντιδρά η πολιτεία καθιστά την γυναίκα και θύμα τρόπον τινά της «κρατικής βίας» με την συμμετοχή ή την παράλειψη ενέργειας από την πλευρά του κράτους. Επιπλέον στο πρόσωπο της μετανάστριας βλέπουμε ότι ασκείται σε μεγάλο βαθμό και με ιδιαίτερα έντονα χαρακτηριστικά η βία του οργανωμένου εγκλήματος. Ασφαλώς μιλάμε για το φαινόμενο του human trafficking, της σύγχρονης αυτής μορφής εμπορίας ανθρώπων που είναι ίσως και από τις πιο δύσκολες και βαριές μορφές βίας για την οποία πρέπει να υπάρξει παρέμβαση της οργανωμένης πολιτείας. Το συγκεκριμένο θέμα θα αναλυθεί εκτενώς στην εξέλιξη των συνεδριάσεων της Επιτροπής Ισότητας της Βουλής και γι' αυτό το λόγο δεν θα εμβαθύνουμε ιδιαίτερα στην αναζήτηση των μέτρων για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου στη συγκεκριμένη Έκθεση περί της Βίας Κατά των Γυναικών.

Τα ειδικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την πάταξη της βίας εναντίον της γυναίκας μετανάστριας είναι:

- Ανάπτυξη δράσεων που θα ενισχύουν την κατανόηση από την πλευρά της ελληνικής κοινωνίας της πολιτισμικής διαφορετικότητας ώστε η κοινωνία μας να είναι πιο ανοικτή και ανεκτική στην διαφορετική κουλτούρα.
- Εκπαιδευτικά προγράμματα για τους μετανάστες (άντρες και γυναίκες) ώστε να κατανοήσουν τον πολιτισμό μας, να κατανοήσουν την κοινωνική οργάνωση και λειτουργία μας και να είναι πιο εύκολη η πραγματική κοινωνική τους ένταξη.
- Ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα για τα ανθρώπινα δικαιώματα (σε άντρες και γυναίκες μετανάστες) ώστε να μπορούν να κατανοήσουν περί τίνος πρόκειται. Ιδιαίτερη έμφαση στους μετανάστες των οποίων η χώρα προέλευσης και το πολιτισμικό τους υπόβαθρο δεν τους επιτρέπει να έχουν καμία απολύτως γνώση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως λειτουργούν στην χώρα μας.
- Ειδικά προγράμματα εκμάθησης της γλώσσας αλλά και των σύγχρονων εργαλείων ζωής (πχ υπολογιστές) ώστε να μπορούν να επικοινωνούν, να ενημερώνονται και να συμμετέχουν στην κοινωνική ζωή, σε όλες της τις εκφάνσεις.
- Ειδικές καμπάνιες για την καταπολέμηση της μαύρης εργασίας των μεταναστριών, αναγνώριση και ρύθμιση της εργασίας στον οικιακό τομέα, στον τομέα του καθαρισμού και της οικιακής φροντίδας ιδιαίτερα.
- Αντίστροφες καμπάνιες προς τους εργοδότες για την αντιμετώπιση της μαύρης εργασίας με θέσπιση κινήτρων και μέτρων προκειμένου να εξαλειφθεί η αδήλωτη εργασία αλλά και η θέσπιση αυστηρών ποινών για όσους επιμένουν στην παράνομη απασχόληση.
- Βελτίωση των όρων και των προϋποθέσεων χορήγησης ασύλου στις γυναίκες που έχουν πέσει θύματα βίας.
- Πρόβλεψη για την πλήρη πρόσβαση των γυναικών μεταναστριών στις υπηρεσίες υγείας με ειδικά επιπλέον μέτρα για τα παιδιά των μεταναστών που πολλές φορές δεν τυγχάνουν καμίας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.
- Αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης με καλύτερο έλεγχο των μέσων και των τρόπων εισαγωγής στην χώρα μας των μεταναστών και εντατικοποίηση των προσπαθειών για ελαχιστοποίηση και κατά το δυνατόν εξάλειψη του παράνομου και ημιπαράνομου status quo των μεταναστών με χορήγηση νόμιμων εγγράφων και διευκόλυνση του επαναπατρισμού όσων δεν μπορούν αντικειμενικά να «δικαιολογήσουν» την παρουσία τους και την διαμονή τους στην χώρα μας.

- Χορήγηση κινήτρων για την διεκδίκηση της νόμιμης εργασίας από τις μετανάστριες.
- Ειδικές προβλέψεις για τις μονογονεϊκές οικογένειες μεταναστών.
- Ειδικές διευκολύνσεις στην πρόσβαση των παιδιών των μεταναστών στην παιδεία.
- Ειδικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για μετανάστριες.
- Στελέχωση των δημοσίων υπηρεσιών και της αστυνομίας με κατάλληλα εκπαιδευμένα άτομα ώστε να είναι δυνατή η διαπολιτισμική προσέγγιση των προβλημάτων, η ενημέρωση των μεταναστριών για τα δικαιώματά τους αλλά και τις υποχρεώσεις τους ως μέλη της κοινωνίας.
- Καταπολέμηση της διαφθοράς στις υπηρεσίες μεταναστών και χορήγησης ασύλου.
- Αντιμετώπιση των ζητημάτων που προκύπτουν από το φαινόμενο της ενοικίασης εργαζομένων και των εργολαβιών, με δημιουργία ειδικού μητρώου αυτών των επιχειρήσεων, καθιέρωση αυστηρών όρων για την λειτουργία και αυστηρών προϋποθέσεων για την συμμετοχή τους σε δημόσιους διαγωνισμούς. Αυστηρός έλεγχος για την τήρηση της εργατικής νομοθεσίας και αυστηρές ποινές σε όσους επιδίδονται σε καταπάτηση των εργασιακών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Να εξεταστεί το ενδεχόμενο δήμευσης όλων των περιουσιακών στοιχείων όσων συλλαμβάνονται να μετέχουν σε εγκληματικές δραστηριότητες εμπορίας ανθρώπων προκειμένου να αντιμετωπιστεί καλύτερα το human trafficking.

Ε. Συμπεράσματα

Η βία κατά των γυναικών συνιστά ένα καθημερινό φαινόμενο το οποίο ακόμα και σήμερα παραμένει ένα καλά κρυμμένο μυστικό και φυσικά αποτελεί αναμφισβήτητο ένα από τα πιο μελανά σημεία του σύγχρονου πολιτισμού μας. Αναμφίβολα, η πολύμορφη κακοποίηση που ασκείται στις γυναίκες αποτελεί σήμερα ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα ποιότητας του πολιτισμού μας που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε και αυτή ακριβώς την πραγματικότητα έχουμε χρέος να αλλάξουμε. Η εξάλειψη του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών είναι ζήτημα υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ζήτημα δικαίου και ζήτημα πολιτισμού και είναι ευθύνη όλων μας αλλά και υποχρέωση μας να πολεμήσουμε για την εξάλειψή του με οποιοδήποτε τρόπο και κόστος.

Έχουν ήδη γίνει βήματα εκ μέρους της Πολιτείας στην κατεύθυνση αυτή ωστόσο θα πρέπει να προβληματιστούμε για την αναγκαιότητα αλλά και την σπουδαιότητα της συνειδητοποίησης του προβλήματος της βίας σε όλες τις διαστάσεις του, εξετάζοντας το θέμα από την σκοπιά της πραγματικής και ουσιαστικής εμπλοκής της πολιτείας, τόσο μέσω της εφαρμογής παρεμβατικών στρατηγικών και δράσεων όσο και μέσω της αξιοποίησης του κατάλληλου ανθρωπίνου δυναμικού, ώστε να διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση του φαινομένου.

Οφείλουμε να στηρίξουμε τις γυναίκες που τολμούν να καταγγείλουν την βία και να προτρέψουμε όλες αυτές που δεν τολμούν. Να ανατρέψουμε τα στερεότυπα και να αλλάξουμε την νοοτροπία που κυριαρχεί στην οικογένεια στην εκπαίδευση και να περιορίσουμε την ασυδοσία των ΜΜΕ.

Να δημιουργήσουμε κατάλληλους και επαρκείς χώρους υποδοχής και υποστήριξης των κακοποιημένων γυναικών, καθώς και να στελεχώσουμε με καταρτισμένο προσωπικό όλους τους αρμόδιους φορείς.

Είναι χρέος μας να παλέψουμε για την κατάργηση των σχέσεων εξουσίας που δημιουργούν ανισότητα και βία, για μια κοινωνία χωρίς φόβο και βία, χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς με σεβασμό στην πολυμορφία. Οφείλουμε να σπάσουμε την σιωπή και την κάθε είδους ανοχή, να κάνουμε ορατά τα «αθέατα» και να εξαλείψουμε κάθε μορφή αυτού του φαινομένου. Πρέπει να σταματήσουμε να συμμετέχουμε στο «παιχνίδι της σιωπής» και να αναλάβουμε δράσεις ουσιαστικές αλλά και πρωτοποριακές. Χρειάζεται συντονισμένη δράση καθώς είναι ένα φαινόμενο πολυσύνθετο αφού εμπλέκονται πολλοί φορείς και απαιτείται τεράστια και σκληρή προσπάθεια. Πρέπει να αναλάβουμε συλλογικά τις ευθύνες μας αλλά και ο καθένας από την μεριά του οφείλει να λάβει όλες τις απαραίτητες πρωτοβουλίες για να μπορέσουμε όλοι μαζί να αντιμετωπίσουμε αυτό το θλιβερό φαινόμενο, προτού λάβει μεγαλύτερη έκταση.

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής ξεκίνησε την δημόσια διαβούλευση για αυτό το ζήτημα, θέλοντας να αναδείξει το πρόβλημα, να εισηγηθεί προτάσεις προς την κυβέρνηση και τους κοινωνικούς φορείς ώστε να προβούν στην θέσπιση νέων αποτελεσματικών μέτρων αντιμετώπισης του ζητήματος.

Η Βουλή μέσα από την αρμόδια Επιτροπή της, καταθέτει την Έκθεση της για το ζήτημα προκειμένου να υπάρξει άμεση κινητοποίηση και ανατροπή των κοινωνικών και κρατικών στεγανών που κρατούν σε ομηρία και απόγνωση χιλιάδες γυναίκες που υφίστανται την βία σε οποιαδήποτε μορφή. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι με την παρούσα Έκθεση θα συμβάλουμε και εμείς στην αντιμετώπιση του φαινομένου της Βίας Κατά των Γυναικών.

IV. ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Το ζήτημα της βίας είναι φαινόμενο σύμφυτο με την εκμεταλλευτική κοινωνία και προεκτείνεται στις κοινωνικές και διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων, στις αξίες και στις αρχές που επικρατούν στο καπιταλιστικό σύστημα.

Έχει συνεπώς συγκεκριμένες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές αιτίες.

Εκφράζεται με πολλούς τρόπους. Η κυρίαρχη τάξη, η αστική τάξη ασκεί βία σε βάρος της εκμεταλλευόμενης τάξης, της εργατικής τάξης.

Ο εργοδότης ασκεί βία σε βάρος του εργαζόμενου με την απειλή της απόλυσης, της περικοπής του μισθού ή δικαιωμάτων.

Η γυναίκα στις εκμεταλλευτικές κοινωνίες είναι ανισότιμη στην εργασία (ακόμη πιο εκμεταλλεύσιμη και φτηνή εργατική δύναμη) και στην κοινωνία.

Η εκτίμηση που διατυπώνεται και στην έκθεση ότι η βία πλήττει γυναίκες οποιασδήποτε κοινωνικής θέσης και ότι είναι ένα φαινόμενο που δεν γνωρίζει γεωγραφικά, φυλετικά ή ταξικά όρια αποκρύπτει τις πραγματικές αιτίες του προβλήματος, δηλαδή τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που καθιστούν τη γυναίκα θύμα της βίας.

Η γυναίκα που είναι το μεγάλο θύμα της ανεργίας, της μερικής απασχόλησης και των ελαστικών μορφών εργασίας, που υποκαθιστά με την προσωπική της ενασχόληση τις ευθύνες του κράτους για κοινωνική φροντίδα και προστασία, δεν μπορεί να αποκρούσει ατομικά βίαιες συμπεριφορές στις κοινωνικές σχέσεις που διαμορφώνονται από τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής.

Η πολιτική, η ιδεολογία αλλά και η «κουλτούρα» της κυρίαρχης τάξης που συντηρεί την ανισοτιμία των γυναικών καλλιεργεί και την «λογική της ανοχής», για το κοινωνικό αυτό πρόβλημα μέσα από τα ΜΜΕ, έντυπα και ηλεκτρονικά, τους θεσμούς, την εκκλησία, κλπ ότι πρέπει να υπομένει την εργοδοτική βία για να έχει δουλειά, την ανδρική βιαιότητα για να κρατά ενωμένη την οικογένεια κλπ. Το κράτος που στηρίζει και υπηρετεί το κεφάλαιο προστατεύει και κάθε θεσμό ή σχέση που διαιώνίζει την κυριαρχία του κεφαλαίου.

Ο φόβος της φτώχειας, της ανεργίας συχνά δένεται με το φόβο της βίας του εργοδότη ή του συντρόφου. Εμφανίζεται ως ανοχή, ενώ στην πραγματικότητα είναι η έλλειψη κρατικής κοινωνικής προστασίας σε όλους τους τομείς της ζωής των γυναικών.

Οι αναχρονιστικές αντιλήψεις του «τι θα πει ο κόσμος» είναι ένας δεύτερος λόγος της ανοχής αυτού του προβλήματος.

Όσο οι ταξικές διαφορές και ανισότητες θα διευρύνονται, τόσο θα αυξάνεται η βία με όλες τις μορφές της κατά των γυναικών.

Σήμερα πράγματι υπάρχει ένταση της βίας όχι μόνο κατά των γυναικών αλλά και των παιδιών. Είναι αποτέλεσμα της έξαρσης της κοινωνικής βίας, της αύξησης του βαθμού εκμετάλλευσης των εργαζομένων. Εδώ και ορισμένες δεκαετίες και οι νέοι άντρες και τα παιδιά υπόκεινται και από εργοδότες – εργολάβους σε βία σεξουαλική και παρενόχληση. Δεν είναι μόνο το γυναικείο σώμα, αλλά και το αντρικό, αντικείμενο εργασιακής και σεξουαλικής βίας.

Όλα τα μέτρα που προτείνονται στη σχετική έκθεση είναι μέτρα διαχείρισης του προβλήματος και όχι λύσης. Για παράδειγμα, όσα αναφέρονται στο κεφάλαιο για την εργασία και τις εργασιακές σχέσεις, για την ισότιμη πρόσβαση ανδρών και γυναικών στην απασχόληση.

Είναι κοινό μυστικό ότι στις «ελαστικές» εργασιακές σχέσεις απασχολούνται κύρια γυναίκες και νεολαία.

Η καπιταλιστική οικονομική κρίση χτυπάει τα εργασιακά δικαιώματα όλων των εργαζομένων γυναικών και ανδρών, αλλά οι γυναίκες βιώνουν με δραματικό τρόπο τις συνέπειές της λόγω των μεγάλων ποσοστών ανεργίας τους.

Η πρόταση που σημειώνεται στην έκθεση για «σωστή εκπαίδευση των εργοδοτών για να καταλάβουν ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων του εργαζομένου δημιουργεί ένα καλύτερο εργασιακό περιβάλλον, που συμβάλει στην καλύτερη απόδοση των υπαλλήλων» συμπυκνώνει τη φιλοσοφία της κυβέρνησης που τα εργασιακά δικαιώματα τα συσχετίζει μόνο με το πόσο κερδοφόρος γίνεται ο εργαζόμενος. Δηλαδή, όλα για τα συμφέροντα του κεφαλαίου.

Όσο για τις υποστηρικτικές δομές που αναφέρονται ξεκάθαρα ενθαρρύνονται και χρηματοδοτούνται οι ΜΚΟ για να διαχειρίζονται προσωρινά κάποιες οξυμένες καταστάσεις που ενισχύονται από την αντιλαϊκή πολιτική και την έλλειψη κρατικής στήριξης στην οικογένεια.

Το ΚΚΕ δεν μπορεί να στηρίξει αυτά τα μέτρα.

Εμείς διατυπώνουμε τις εξής θέσεις και προτάσεις:

- Η οικονομική ανεξαρτησία κάθε γυναίκας που σημαίνει μόνιμη και σταθερή δουλειά με αξιοπρεπή μισθό ή μεροκάματο αλλά και κρατική προστασία της μητρότητας με άδειες, επιδόματα υποδομές και υπηρεσίες είναι ουσιαστικοί παράγοντες για να έχει την δυνατότητα να αντισταθεί και να αποκρούσει τη βία που υφίσταται, για να μπορέσει να καταγγείλει και να απεμπλακεί ακόμα και από την ενδοοικογενειακή βία.
- Να μπει φραγμός στην ασυδοσία των ΜΜΕ που προβάλλουν τη βία, την εκπόρνευση των γυναικών σ' όλες τις ζώνες των προγραμμάτων τους.
- Να υπάρχουν προγράμματα και υποδομές από κρατικούς φορείς υποστήριξης των κακοποιημένων γυναικών. Λειτουργία κρατικών συμβουλευτικών κέντρων, στελεχωμένων με ειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό και όχι μέσω ΜΚΟ.
- Κατάργηση του νόμου που κατοχυρώνει την πορνεία ως επάγγελμα.
- Κέντρα φροντίδας – προστασίας των γυναικών που έχουν εμπλακεί στην πορνεία.
- Εκστρατεία σ' όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης για την καταπολέμηση της άγνοιας, των προκαταλήψεων και της φυλετικής ανισότητας.
- Βέβαια οι ίδιες οι γυναίκες χρειάζεται να συνειδητοποιήσουν την κατάσταση και τις αιτίες δημιουργίας της. Να οργανωθούν και να παλέψουν μέσα από το λαϊκό κίνημα για την ικανοποίηση όλων των σύγχρονων αναγκών τους.
- Να μην έχουν αυταπάτες ότι το πρόβλημα θα λυθεί με μέτρα διαχειριστικού τύπου.
- Τα όποια θετικά νομοθετικά μέτρα που μπορεί να αποσπάσουν οι γυναίκες κάτω από την πίεση της λαϊκής πάλης, θα είναι αναποτελεσματικά να αντιμετωπίσουν επί της ουσίας το πρόβλημα αν δε συνδεθεί με την πάλη για την κατάργηση της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο.
- Είναι ανάγκη συνολικά ό λαός να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις μέσα από την πλατεία λαϊκή συμμαχία να πάρει στα χέρια του την εξουσία, δηλαδή να μπορεί να διαχειρίζεται ο ίδιος τον πλούτο που παράγει ώστε να μπορεί να καλύπτει τις σύγχρονες ανάγκες του και να επιβάλλει την κοινωνική ισότητα, το δικό του δίκαιο και τη δική του ηθική.

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

Η Επιτροπή έκανε δεκτή με ευρύτατη πλειοψηφία, την Εισήγηση του Προέδρου της, κ. Βασίλειου Οικονόμου, στην οποία ενσωματώνονται παρατηρήσεις και προτάσεις των μελών.

Η Έκθεση υποβάλλεται προς τον Πρόεδρο της Βουλής και την Κυβέρνηση.

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Βασίλης Οικονόμου

Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

**Μαρία
Κόλλια-Τσαρούχα**

Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

**Ιωάννης
Γκιόκας**

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

**Ουρανία
Παπανδρέου-Παπαδάκη**

ΤΑ ΜΕΛΗ

Παναγιώτης Αντωνακόπουλος

Σάββας Εμινίδης

Παναγιώτα Ζούνη

Αθανασία Μερεντίτη

Ελένη Τσιαούση

Βασιλική Τσόνογλου-Βυλλιώτη

Ελένη Ράπτη

Ευγενία Τσουμάνη-Σπέντζα

Ηρώ Διώτη

